

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ TÜRKİYE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

2017
SEKTÖR RAPORU

2018
ANKARA

TOBB Yayın No: 2018/317

ISBN : 978-605-137-702-5

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : (0312) 218 20 00

Faks : (0312) 218 20 64

Web : www.tobb.org.tr

TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak web adresinden ulaşabilirsiniz.

Basım: ÖZYURT MATBAACILIK İNŞ. TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Büyük Sanayi 1. Cad. Süzğün Sokak No: 7-9

İskitler - Ankara

Tel: 0312 384 15 36

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk özel sektörünün en üst düzeyde yasal temsilcisi sıfatı ile özel sektörümüzün ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yürütmüş, sorunlarına çözüm aramış ve özel sektörün istikrarlı bir biçimde gelişimine katkıda bulunmuştur.

Sektörlerimize daha kapsamlı hizmet sunulması ihtiyacı doğrultusunda ve bu hizmetlerin geliştirilmesi perspektifinde 18 Mayıs 2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 57'nci maddesine dayanılarak "Türkiye Sektör Meclisleri'nin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" hazırlanmıştır. 12 Şubat 2005 tarih ve 25725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğimiz'e istinaden Birliğimiz çatısı altında 52 adet Türkiye Sektör Meclisi oluşturulmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri Temmuz 2006 tarihinden bu yana faaliyetlerine devam etmektedir. Bu süreçte var olan ihtiyaç ve sektörden gelen talep üzerine Meclis sayısı 61 olmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri, sektörün tüm ilgili taraflarını bünyesine alan entegre yapısıyla, yerel olduğu kadar uluslararası nitelik taşıyan sektörel bir bakış açısıyla ve bugünün yanında geleceği kuşatan strateji ve vizyonuyla, dünyadaki benzer örneklerinden daha kapsamlı hizmetler sunmaya yönelmiş bir yapıdır; sektörümüze ve ekonomimize büyük fayda sağlayan önemli bir oluşumdur.

Meclisler, firmaların, sektörel kuruluşların, derneklerin ve ilgili kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri ile temsilcilerini bünyesine katan önemli bir buluşma noktasıdır. Meclis içerisinde sağlanan birlik ve beraberlik ortamı, ortak görüşlerin oluşturulmasına ve ortak kararların alınmasına imkan sağlamıştır. Ortak kararlar doğrultusunda başlatılan girişimlerden ilgili merciler nezdinde daha olumlu sonuçlar alınmaktadır. Bu sektörel yapılanma ile kamu-özel sektör ortaklığının etkin biçimde hayata geçirildiği sağlam bir zemin oluşturulmuştur.

Meclis faaliyetleri çerçevesinde, Meclis çalışmalarından daha fazla verimin alınabilmesi, farklı görüş ve düşüncelerin uyumlaştırılması, tutarlılık sağlanması, sektörün mevcut durumu ve geleceğe yönelik beklentileri konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Meclislerimiz tarafından sektör raporları hazırlanmıştır.

Türkiye Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi sektör raporunun sektörel politika ve stratejilerin oluşturulması, geleceğe yönelik projeksiyonlara ve piyasa araştırmalarına ışık tutması açısından faydalı olacağı düşüncesiyle sektörümüze, camiamıza ve ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
Başkan

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesinde sektörel gelişmeyi teşvik etmek amacıyla oluşturulan Türkiye Sektör Meclisleri, sektörleri temsil ederek, gerek sektörlerimizde ortak görüşlerin oluşturulmasına, gerekse özel sektör ile yetkili merciler arasında bir temas noktası olarak kamu - özel sektör işbirliğinin geliştirilmesine imkân sağlamaktadır.

Temmuz 2006'dan beri faaliyete bulunan ve çalışmalarına artan bir ivme ile devam eden Türkiye Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisimiz, kamu kurum ve kuruluşlarını, sektörde faaliyet gösteren dernek ve firmaları bünyesinde barındıran önemli bir buluşma noktasıdır. Sektörlerimizin tüm boyutlarıyla mercek altına alındığı, sektörel yol haritalarının çizildiği ve ortak görüşlerin oluşturulduğu Meclisimiz, gerek kapsadığı sektörlerin çeşitliliği ve gerekse amaç ve niteliği bakımından ekonomimize faydalar sağlamaktadır.

Meclisimiz 2017 sonu itibarıyla; 9.4 milyar TL kozmetik sektörü, 8.7 milyar TL temizlik ürünleri sektörü ve 8.3 milyar TL hijyenik kağıt sektörü ile toplam 26.4 milyar TL'lik pazar payını temsil ederek 180'in üzerinde ülkeye ihracat yapmakta ve on binlerce kişiye iş imkânı yaratmaktadır. Her gün her eve, her işyerine, 220.000 satış noktası üzerinden ulaşan ürün çeşidi ile hizmet vererek ülkemize karşı sorumluluklarını yerine getiren sektörlerimiz, Türkiye'deki reklam yatırımlarının yaklaşık yüzde 18'ini temsil etmekte ve bu yönüyle sektörler arasında liderlik bayrağını taşımaktadır.

Sektörlerimizin ülkemizdeki iktisadî durumu hakkında tüm kamuoyuna bilgi sağlamak amacıyla, Meclisimizin bunca yıllık tecrübesiyle hazırlanan Sektör Raporumuz, sanayi ve ticaret alanında istatistiki veri eksikliklerini/yanlışlıklarını gidererek, sektörlerimizin geleceğine yönelik vizyon belirlenmesinde önemli bir referans olacaktır.

Sektör Raporunun hazırlanması, basılması ve kamuoyu ile paylaşılması için verdiği destek ve vizyondan dolayı TOBB Başkanımız Sayın M. Rifat Hisarcıklıoğlu'na şükranlarımızı sunuyoruz. Raporumuzun tüm kullanıcılar için faydalı olmasını, sektörümüzle ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutmasını ve bu anlamda objektif bir kaynak olmasını diliyorum.

Ahmet PURA

TOBB Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi Başkanı

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	VII
KISALTMALAR	IX
SEKTÖRLERİMİZ	X
BÖLÜM I KOZMETİK SEKTÖRÜ	1
Kozmetik Sektörünün Tanımı ve Konumlanması	1
Kozmetik Sektörüne İlişkin Kodlamalar	1
Kozmetik Sektörünün Dünyadaki Yeri	4
Kozmetik Sektörünün Ülkemizdeki Yeri	4
İşyeri Sayısı ve İstihdam	4
Üretim ve Üretimden Satışlar	6
Dış Ticaret	13
Tüketim	26
BÖLÜM II TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ	31
Temizlik Ürünleri Sektörünün Tanımı ve Konumlanması	31
Temizlik Ürünleri Sektörüne İlişkin Kodlamalar	31
Temizlik Ürünleri Sektörünün Dünyadaki Yeri	33
Temizlik Ürünleri Sektörünün Ülkemizdeki Yeri	33
İşyeri Sayısı ve İstihdam	33
Üretim ve Üretimden Satışlar	36
Dış Ticaret	43
Tüketim	51
BÖLÜM III HİJYENİK KÂĞIT SEKTÖRÜ	57
Hijyenik Kâğıt Sektörünün Tanımı ve Konumlanması	57
Hijyenik Kâğıt Sektörüne İlişkin Kodlamalar	57
Hijyenik Kâğıt Sektörünün Dünyadaki Yeri	60
Hijyenik Kâğıt Sektörünün Ülkemizdeki Yeri	60
İşyeri Sayısı ve İstihdam	60
Üretim ve Üretimden Satışlar	62
Dış Ticaret	66
Tüketim	74

BÖLÜM IV SEKTÖRLERİMİZDE YAŞANAN GÜNCEL MESELELER	79
Kozmetik Ürünler Sektörü	79
Ürün Takip Sistemi (ÜTS)	79
Barkod Mecburiyeti	79
Kozmetik Ürün Bildirimlerinde 'Ürün Güvenlik Değerlendirme Raporu'nun ÜTS'ye Yüklenmesi	80
Sertifikalandırma Sorunları	81
Kozmetik Satışlarına Engeller	81
İlave Gümrük Vergileri	81
Temizlik Ürünleri Sektörü	82
Deterjan Mevzuatındaki Uyumsuzluklar	82
Hijyenik Kağıt Ürünleri Sektörü	82
Diğer Konular	83
Dış Fırçaları İthalatında Ek Korunma Önlemleri	83
Tıbbi Cihazlar Konusunda Yaşanan Sıkıntılar	84
Biyosidal Ürünler Konusunda Yaşanan Sıkıntılar	85
Ticari Reklam Ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği	
Kapsamındaki "Karşılaştırmalı Reklamlar"	86
Piyasa Gözetim ve Denetimi	86
Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele	87
Ticari ve Ekonomik Anlamda Yapılması Gerekenler	88
Bilgi Kirliliğinin Önlenmesi	88
Güvenilir Piyasa Verilerine Erişimdeki Sıkıntılar	89
AB Pazarının Türkiye İş Dünyası Açısından Önemi	89
YARARLANILAN KAYNAKLAR	90

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 - Kozmetik Ürönlere İlişkin GTIP Kodları	1
Tablo 2 - Kozmetik Ürönlere İlişkin NACE Kodları	3
Tablo 3 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Kozmetik Ürün Tüketimi	4
Tablo 4 - Türkiye'de Kozmetik Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)	4
Tablo 5 - Türkiye'de Kozmetik Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)	4
Tablo 6 - Türkiye'de Kozmetik Ürünleri Üretiminin İllere Dağılımı	6
Tablo 7 - 2042185000 Ve 2042189000 Nace (Rev2) Kodunda Üretimden Satış Değerleri	7
Tablo 8 - Toplam Kozmetiklerin Üretimden Satışları (Tahmini Değerler - Milyon TL)	7
Tablo 9 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri	8
Tablo 10 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri	9
Tablo 11 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri	10
Tablo 12 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri	11
Tablo 13 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri	11
Tablo 14 - 2042 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri	12
Tablo 15 - Türkiye'nin Toplam Kozmetik Dış Ticareti	13
Tablo 16 - Türkiye'nin Kokulu Kozmetik Dış Ticareti	14
Tablo 17 - Türkiye'nin Dudak Ve Göz Makyaj Ürünleri Dış Ticareti	15
Tablo 18 - Türkiye'nin Diğer Makyaj Ürünleri Dış Ticareti	16
Tablo 19 - Türkiye'nin Vücut Losyonları, Kremeler Ve Diğer Tuvalet Müstahz. Dış Ticareti	17
Tablo 20 - Türkiye'nin Saç Ürünleri Dış Ticareti	18
Tablo 21 - Türkiye'nin Ağız Bakım Ürünleri Dış Ticareti	19
Tablo 22 - Türkiye'nin Tıraş Ürünleri Ve Deodorantlar Dış Ticareti	20
Tablo 23 - Türkiye'nin Banyo Ve Tuvalet Müstahzarları Dış Ticareti	21
Tablo 24 - Türkiye'nin Islak Mendiller Ve Makyaj Temizleme Ürünleri Dış Ticareti	23
Tablo 25 - Türkiye'nin Sıvı Sabunlar Ve Diğer Kişisel Temizlik Ürünleri Dış Ticareti	25
Tablo 26 - Türkiye'de Kozmetik Ürün Tüketimi Tahmini (Milyon TL Cinsinden)	26
Tablo 27 - Türkiye Kozmetik Sektörünün 2013-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini	29
Tablo 28 - Temizlik Ürünlerine İlişkin GTIP Kodları	31
Tablo 29 - Temizlik Ürünlerine İlişkin NACE (Rev2) Kodları	32
Tablo 30 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Temizlik Ürünleri Tüketimi	33
Tablo 31 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)	33
Tablo 32 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları	34
Tablo 33 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretiminin İllere Dağılımı	35
Tablo 34 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Listelenen Ürünlerinin Üretimden Satış Değerleri Tahmini	36

Tablo 35 - 2041 Nace (Rev2) Kodundaki Temizlik Ürünlerinin Üretimden Satış Değerleri Tahmini	37
Tablo 36 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	38
Tablo 37 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	39
Tablo 38 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	39
Tablo 39 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	41
Tablo 40 - Türkiye'nin Toplam Temizlik Ürünleri Dış Ticareti	43
Tablo 41 - Türkiye'nin Çamaşır Sabunu Ve Arap Sabunu Dış Ticareti	44
Tablo 42 - Türkiye'nin Deterjan Hammaddeleri Dış Ticareti	45
Tablo 43 - Türkiye'nin Yüzey Aktif Maddeleri Dış Ticareti	47
Tablo 44 - Türkiye'nin Deterjan Perakende Maddeleri Dış Ticareti	48
Tablo 45 - Türkiye'nin Deterjan Toptan Maddeleri Dış Ticareti	50
Tablo 46 - Türkiye'nin Temizlik Ürünleri Tüketim Değeri (Milyon TL Cinsinden)	52
Tablo 47 - Türkiye'nin Temizlik Ürünleri Tüketim Değeri (Milyon Euro Cinsinden)	53
Tablo 48 - Türkiye Temizlik Ürünleri Sektörünün 2013-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini	55
Tablo 49 - Hijyenik Kağıtlara İlişkin GTIP Kodları*	57
Tablo 50 - Hijyenik Kağıtlara İlişkin Diğer GTIP Kodları*	58
Tablo 51 - Hijyenik Kağıtlara İlişkin NACE Kodları	59
Tablo 52 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Hijyenik Kağıt Ürünleri Tüketimi	60
Tablo 53 - Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları (Temmuz 2018)	60
Tablo 54 - Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis Ve Çalışan Sayıları	61
Tablo 55 - Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretimine İllere Dağılımı	62
Tablo 56 - 1722 Nace (Rev2) Kodunda Listelenen Ürünlerin Üretimden Satış Değerleri Ve Tahmini	63
Tablo 57 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	63
Tablo 58 - 2041 Nace (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini	64
Tablo 59 - Türkiye'nin Temizlik Ve Hijyenik Kağıtları Dış Ticareti	66
Tablo 60 - Türkiye'nin Tuvalet Kağıdı Dış Ticareti	67
Tablo 61 - Türkiye'nin Kağıt Mendil Ve Havlu Dış Ticareti	68
Tablo 62 - Türkiye'nin Tampon Ve Hijyenik Havlu Dış Ticareti	69
Tablo 63 - Türkiye'nin Bebek Bezi Ve İnkontinans Ürünleri Dış Ticareti	70
Tablo 64 - Türkiye'nin Diğer Maddelerden Diğer Hijyenik Ürün/Eşya Dış Ticareti	72
Tablo 65 - Türkiye'nin Temizlik Ve Hijyenik Kağıt Ürün/Eşya İç Tüketimi, Milyon TL	74
Tablo 66 - Türkiye'nin Temizlik Ve Hijyenik Kağıt Ürün/Eşya İç Tüketimi, Milyon Euro	75
Tablo 67 - Türkiye Hijyenik Kağıt Sektörünün 2011-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini	77

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BS&TB	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Ç&ŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
EB	Ekonomi Bakanlığı
TB	Ticaret Bakanlığı
GTIP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
Tİ&TCK	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
ÜG&DGM	Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
ÜTS ¹	Ürün Takip Sistemi
PG&D	Piyasa Gözetimi ve Denetimi
PG&DKK	Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu
FSF	Fabrika Satış Fiyatı
PSF	Perakende Satış Fiyatı
CIF	Maliyet+Sigorta+Navlun ("Cost+Insurance+Freight")

¹ Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından tıbbi cihazlar ve kozmetik ürünlerin piyasada takibini kolaylaştırmak amacıyla kurulan elektronik kayıt ve takip sisteminin adıdır.

SEKTÖRLERİMİZ

TOBB Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi, ilgi alanı olarak kozmetik, deterjan, kişisel bakım ve hijyen ürünleri alanında faaliyet göstermekte olup bunları üç ayrı kategoride izlemeyi planlıyoruz. Bu sektörler;

1. Kozmetik Sektörü,
2. Temizlik Ürünleri Sektörü,
3. Hijyenik Kâğıtlar Sektörüdür.

BÖLÜM I KOZMETİK SEKTÖRÜ

Kozmetik Sektörünün Tanımı ve Konumlanması

Kozmetik ürünün yasal tanımı "İnsan vücudunun dış kısımlarına; epiderma, tırnaklar, kıllar, saçlar, dudaklar ve dış genital organlarına veya dişler ile ağız mukozasına uygulanmak üzere hazırlanmış, tek veya temel amacı bu kısımları temizlemek, koku vermek, görünümünü değiştirmek, bunları korumak, iyi bir durumda tutmak veya vücut kokularını düzeltmek olan bütün madde veya karışımları" içermektedir. Bunların dışında bazı ürünler ve hizmetler de "görünümü değiştirmek" amaçlı olduğu için kozmetik olarak adlandırılmalarına karşılık sektör raporumuzda sadece kozmetik ürünlere ilişkin bilgi ve bulgular yer almaktadır.

Kozmetik Sektörüne İlişkin Kodlamalar

Sektöre ilişkin pek çok bilgi muhtelif sanayi ve ürün/üretim veritabanlarında mevcut olmasına karşılık veriye ulaşmak için hangi kodun altında yer aldığını bilmek gerekmektedir.

Dış Ticaret verileri GTIP kodları üzerinden takip edilmekte, buna karşılık sanayi üretimi ve üretimden satış verileri ise NACE kodları üzerinden takip edilmektedir.

Kozmetiklere ilişkin GTIP Kodları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 - Kozmetik Ürünlerle İlişkin GTIP Kodları

Ürün Tarifleri	GTIP Kodu
Parfümler	33-03-00-10-00-00
Kolonyalar	33-03-00-90-00-11
Diğer Tuvalet Suları	33-03-00-90-00-19
Dudak Rujları	33-04-10-00-10-00
Dudak Makyaj Müstahzarları; Diğer	33-04-10-00-90-00
Göz Makyaj Müstahzarları	33-04-20-00-00-00
Manikür Ve Pedikür Müstahzarları	33-04-30-00-00-00
Pudralar (Sıkıştırılmış Olsun Veya Olmasın)	33-04-91-00-00-00
Allıklar	33-04-99-00-10-00
Vücut Losyonları	33-04-99-00-90-11
Kremler, Emülsiyon Ve Yağlar (Güneş Yağları Dahil)	33-04-99-00-90-12
Diğerleri	33-04-99-00-90-19
Şampuanlar	33-05-10-00-00-00
Perma Ve Defrize Müstahzarları	33-05-20-00-00-00
Saç Spreyleri	33-05-30-00-00-00
Saç Losyonları	33-05-90-10-00-00
Saç Boyaları	33-05-90-90-00-11
Diğer Saç Müstahzarları	33-05-90-90-00-19

Diş Macunları Ve Tozları	33-06-10-00-00-00
Diş Temizleme İplikleri	33-06-20-00-00-00
Diğer Ağız Ve Diş Ürünleri	33-06-90-00-00-00
Losyonlar (Tras İçin)	33-07-10-00-10-00
Tras Kremleri	33-07-10-00-90-11
Tras Öncesi, Tras Sırasında / Trastan Sonra Kullanılan Müstahzarlar	33-07-10-00-90-19
Vücut Deodorantları Ve Ter Kokusunu Önleyici Deodorantlar	33-07-20-00-00-00
Parfümlü Banyo Tuzları Ve Diğer Banyo Müstahzarları	33-07-30-00-00-00
Sabun Veya Diğer Yüzeaktif Organik Maddeler İçeren Banyo Müstahzarları	33-07-90-00-10-00
Parfüm Veya Kozmetik Emdirilmiş, Sıvanmış, Veya Kaplanmış Vatka Veya Keçe	33-07-90-00-20-00
Parfüm Veya Kozmetik Emdirilmiş, Sıvanmış, Veya Kaplanmış Dokunmamış Mensucat	33-07-90-00-30-00
Diğerleri	33-07-90-00-90-19
İNSAN CİLDİNİN TEMİZLİĞİNDE KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ SABUNLAR	
Deterjan Emdirilmiş Kağıt Ve Vatka - Tuvalet İçin	34-01-11-00-10-00
Deterjan Veya Sabun Emdirilmiş Keçe	34-01-11-00-20-00
Sabun Emdirilmiş Kağıt Ve Vatka, Deterjan Ve Sabun Emdirilmiş Dokunmamış Mensucat	34-01-11-00-30-00
Diğerleri (Tuvalet Sabunları)	34-01-11-00-90-00
Sabun Emdirilmiş Kağıt Ve Vatka	34-01-19-00-11-00
Deterjan Veya Sabun Emdirilmiş Keçe	34-01-19-00-12-00
Deterjan Veya Sabun Emdirilmiş Dokunmamış Mensucat	34-01-19-00-13-00
Diğerleri (El / Yüz / Banyo / Çamaşır Sabunları)	34-01-19-00-90-00
Sıvı Sabunlar	34-01-20-90-90-11
Diğerleri	34-01-20-90-90-19
Cilt Yıkamak İçin Sıvı/Krem; Yüzeaktif Organik Ürünler	34-01-30-00-00-00

Üretim ve iç ticaret verileri ise NACE kodları üzerinden takip edilmektedir. NACE kodları kullanılmaya başlandıkları tarihten günümüze birkaç kere revizyon geçirmiş olup bu konuda bilgi edinmek için aşağıdaki adresi öneririz:

<http://www.abuyum.com/nace-kodu-nedir-kim-verir-nasil-sorgulanir-ve-ogrenilir-tehlike-sinifi-nasil-belirlenir-/261/Page.aspx>

Kozmetiklere ilişkin NACE Kodları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2 - Kozmetik Ürünlerle İlişkin NACE Kodları

Ürün Tarifleri	NACE Kodu
2042000000 PARFÜMLERİN, KOZMETİKLERİN ve KİŞİSEL BAKIM ÜRÜNLERİNİN İMALATI	
Parfümler	2042115000
Koku verici sıvı ürünler (eau de toilette, kolonya, vb.)	2042117000
Dudak makyaj müstahzarları	2042125000
Göz makyajı müstahzarları	2042127000
Manikür ve pedikür müstahzarları	2042130000
Pudralar, sıkıştırılmış olsun veya olmasın, kozmetik kullanım için olanlar (talk pudrası dahil)	2042140000
Güzellik, makyaj ve cilt bakım ürünleri, bronzlaşma için kullanılanlar dahil (dudak ve göz makyajı, manikür ve pedikür müstahzarları, kozmetik için kullanılan pudralar ve talk pudrası hariç)	2042150000
Şampuanlar (sıvı halde)	2042163001
Diğer şampuanlar	2042163099
Perma veya saç düzleştirme müstahzarları	2042165000
Saç spreyleri	2042167000
Saç için kullanılan müstahzarlar (şampuanlar, perma ve saç düzleştirme müstahzarları, saç spreyleri, jöleleri, vb. hariç)	2042170000
Diş temizliğine özgü ürünler (diş macunu, takma diş temizleyiciler dahil)	2042185000
Ağız veya diş bakım ürünleri (takma dişleri ağızda sabit tutmaya yarayan macunlar; tozlar ve tabletler, ağız çalkalama suları ve ağız parfümleri, diş ipleri dahil) (diş temizliğine özgü ürünler hariç)	2042189000
Sabun ve organik yüzey aktif ürünler, bar ve benzeri şekillerde, kişisel bakım için olanlar (sabun emdirilmiş kağıt, votka, keçe ve diğer mensucatlar dahil)	2042191500
Organik yüzey aktif ürünler ve müstahzarlar, cilt temizliği için, sabun içersin veya içermesin, perakende satışa hazır olanlar (sıvı veya krem halinde) (sıvı sabunlar hariç)	2042193000
Tıraş öncesi, tıraş sırasında veya tıraştan sonra kullanılan müstahzarlar; losyonlar	2042194501
Tıraş öncesi, tıraş sırasında veya tıraştan sonra kullanılan müstahzarlar; kremler ve diğerleri	2042194502
Vücut deodorantları ve terlemeyi önleyici deodorantlar	2042196000
Parfümlü banyo tuzları ve diğer banyo müstahzarları	2042197500
Diğer vücut müstahzarları (parfümeri ürünleri, tüy dökücüler vb.)	2042199000

Kozmetik Sektörünün Dünyadaki Yeri

Tablo 3 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Kozmetik Ürün Tüketimi

AB	77,6 milyar Euro
ABD	67,2 milyar Euro
Çin	43,4 milyar Euro
Japonya	29,9 milyar Euro
Brezilya	25,4 milyar Euro
Hindistan	10,9 milyar Euro
Güney Kore	9,7 milyar Euro
Diğer Ülkeler	126 milyar Euro
TOPLAM	390 milyar Euro (perakende fiyatlarıyla satışlar)

Kaynak: Cosmetics Europe

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği gibi kozmetiğin en büyük pazarı AB'dir. On yıl kadar önce Türkiye'nin küresel kozmetik pazarındaki payı yaklaşık olarak %1,5 civarında iken günümüzde %0,7 civarındadır.

Kozmetik Sektörünün Ülkemizdeki Yeri

İşyeri Sayısı ve İstihdam

Ülkemizdeki kozmetik üretim tesisleri ve bunlarda çalışan sayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 4 - Türkiye'de Kozmetik Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)

Toplam Mühendis Sayısı	2.805
Toplam Teknisyen Sayısı	2.249
Toplam Usta Sayısı	4.536
Toplam İşçi Sayısı	47.086
Toplam İdari Personel	10.984
TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI	68.860
TOPLAM KURULU TESİS SAYISI	1.611

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Tablo 5 - Türkiye'de Kozmetik Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)

NACE KODU	Tesis sayısı	Mühendis Sayısı	Teknisyen Sayısı	Usta Sayısı	İşçi Sayısı	İdari Personel Sayısı	TOPLAM
2042115000	120	158	78	161	2.782	586	3.764
2042117000	241	202	113	229	3.207	693	4.446
2042125000	34	90	57	71	1.624	314	2.156

2042127000	31	86	55	67	1.813	354	2.375
2042130000	40	95	66	79	1.981	415	2.637
2042140000	40	104	75	87	1.838	407	2.511
2042150000	172	305	212	495	5.157	1.222	7.392
2042163001	204	449	443	757	5.295	1.342	8.742
2042163099	54	95	134	85	1.526	513	2.808
2042165000	66	126	97	146	2.069	455	2.894
2042167000	50	89	68	79	1.974	453	2.663
2042170000	131	281	241	293	4.363	1.043	6.500
2042185000	20	50	51	250	547	152	1.050
2042189000	27	34	28	25	613	202	903
2042191500	44	32	26	50	741	190	1.041
2042193000	60	78	74	81	1.437	380	2.051
2042194501	31	69	42	439	1.211	211	1.972
2042194502	56	116	93	330	2.252	467	3.258
2042196000	54	102	75	318	2.061	520	3.076
2042197500	54	120	80	375	2.066	574	3.216
2042199000	82	124	141	119	2.529	491	3.405
20.42 TOPLAM	1.611	2.805	2.249	4.536	47.086	10.984	68.860

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Kozmetik ürünler, mevzuatları gereği piyasaya bildirim yapılarak verilmektedir. Bu bilgiden hareketle söyleyebiliriz ki kozmetik üretimi konusunda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (Tİ&TCK) ülkemizde faaliyet gösteren sektörel firma sayısını yakından takip edebilmektedir. Yukarıda verdiğimiz kozmetik üretim tesisi bilgileri ise TOBB tarafından derlenmekte olup sanayi odaları tarafından hazırlanan kapasite raporlarına dayandığı, bu raporlar sanayi odaları tarafından yenilendikçe TOBB Sanayi veritabanındaki bilgilerin de güncellendiği bildirilmektedir.

TOBB veritabanında 2042 NACE kodu altında kozmetik üreticisi olarak görünen 1.611 tesis bulunmasına karşılık 2018 yılı Şubat ayında 8. Kozmetik Kongresinde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Kozmetik Daire Başkanlığı tarafından kendi veritabanlarında (EUP ve ÜTS'de) kayıtlı üretim yeri sayısı 3.527 olarak verilmiştir. İki kaynak arasında bu büyüklükte bir fark oluşmasının nasıl ortaya çıktığı bilinmemektedir. Diğer taraftan söz konusu kozmetik ürün bildirimleri yapmış firma sayısı 2005 yılından bu yana yaklaşık 13 yıldır yapılan bildirimler neticesinde ulaşılan sayıdır, lakin Tİ&TCK tarafından verilen sayı bu süre içerisinde kapanan veya farklı sektörlerle hizmet vermek üzere değişikliğe uğrayan üretim tesislerini de halen sektörde faaliyet göstermiş gibi içermektedir. Üretim yeri sayısındaki bu farkın incelenerek açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

Kozmetik sektöründe faaliyet gösteren tesislerin illere göre dağılımı ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 6 - Türkiye'de Kozmetik Ürünleri Üretimine İllere Dağılımı

İL	TESİS SAYISI
İSTANBUL	263
İZMİR	55
ANKARA	51
GAZİANTEP	39
KOCAELİ	37
KONYA	36
TEKİRDAĞ	33
ISPARTA	18
BURSA	17
ADANA	16
BALIKESİR	15

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Yukarıdaki verilerden anlaşılacağı gibi personel sayıları bilfiil üretim tesisinde çalışan elemanlar olup bunların dışında doğrudan üretimde çalışmamakla beraber depolama, nakliye, dağıtım, perakende ve reklamcılık sektörlerinde yaratılan istihdamı da düşünürsek Türkiye ekonomisine yapılan katkının önemi ortaya çıkar. Sadece yukarıda yer alan üretim tesislerinde çalışan kişi sayısı 68.860 olduğuna göre depolama, nakliye, satış, pazarlama ve perakendecilik sektörü çalışanları gibi üretim dışı destek faaliyetlerini de düşünürsek sektörümüzün ülkemizin istihdam oranına katkısının çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Üretim ve Üretimden Satışlar

Ülkemize ilişkin her türlü istatistikî bilgi TÜİK tarafından toplanmakta ve kendi internet sitesinden erişime açılmaktadır. Diğer taraftan TÜİK kuruluş kanunu nedeniyle genel erişime açılan verilere sınırlama getirilmiş olup;

- 1) İstatistikî birim sayısı üçten az olması,
- 2) İstatistikî birim sayısı üç ve daha fazla olduğu halde herhangi bir birime ait bilginin o hücredeki toplam bilginin % 80'den fazlasını oluşturması,
- 3) İstatistikî birim sayısı üç ve daha fazla olduğu halde herhangi iki birime ait bilginin o hücredeki toplam bilginin % 90'dan fazlasını oluşturması,

durumlarında bilgiye erişim mümkün olmamaktadır. Bu şekilde aylık veya üç aylık yayımlanan bilgiler içerisinde pek çok eksik bilgi nedeniyle elde edilen veriler de değersizleşmektedir. Diğer taraftan veritabanları bölümünde "Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri" başlığı altında her yıl Aralık ayında bir önceki yıla ilişkin üretim istatistikleri yayımlanmaktadır. Bu şekilde elde edilen üretim ve üretimden satış verileri geçmiş yılı içermemektedir, lakin bunun için de yıl içi üretim ve üretimden satış verilerine dayanarak bir tahminde bulunmak mümkündür.

Bu şekilde hazırlanmış olan 2011 – 2016 yıllarına ilişkin verilere 2017 yılına ilişkin tahmini veriler de eklenerek aşağıdaki tabloda incelemenize sunulmaktadır. Bu düzeltme ve eklemelerin nasıl yapıldığına ilişkin açıklamalar Ek'te yer almaktadır.

Söz konusu TÜİK verileri içerisinde ağız ve diş bakım ürünlerini temsil eden 2042185000 ve 2042189000 kodlarına karşılık gelen herhangi bir veri yoktur, o nedenle de tabloya kategoriye temsil açısından pazar araştırması firmalarının tüketim hesaplamalarından bir değer orantılanarak konulmuştur. İstenirse dış ticaret ve tüketim rakamları da kullanılmak suretiyle bu kodlardaki üretim ve üretimden satış değerlerine ilişkin bir tahminde bulunulabilir. Aşağıda bu tahmin için hazırlanmış tabloyu görüyorsunuz.

Tablo 7 - 2042185000 ve 2042189000 NACE (Rev2) Kodunda Üretimden Satış Değerleri

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tüketim Değeri, milyon TL	252,8	280,9	312,1	346,8	385,4	428,2	475,7
(-) İthalat Değeri, milyon TL	115,7	123,7	157,8	225,4	283,7	293,0	313,6
(+) İhracat Değeri, milyon	15,4	20,0	28,9	41,7	68,9	71,3	57,4
Tahmini Üretim, milyon TL	152,5	177,2	183,2	163,1	170,6	206,5	219,5

Aşağıdaki tabloda "Toplam Kozmetik Üretimi ve Üretimden Satışları" başlığının karşısında yer alan değerler, bu şekilde tahmine dayanılarak tabloda listelenen ağız ve diş bakım ürünleri değer tahminlerini de içermektedir.

Tablo 8 - Toplam Kozmetiklerin Üretimden Satışları (Tahmini Değerler - Milyon TL)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Parfümler ve Kolonyalar	133	156	183	216	268	314	377
Renkli Kozmetikler	325	353	383	461	605	720	856
Saç Bakım Ürünleri	758	766	885	999	1.055	1.096	1.199
Ağız Bakım Ürünleri*	153	177	183	163	171	207	220
Banyo ve Tıraş Ürünleri	253	295	312	368	357	359	390
Kişisel Temizlik Ürünleri	722	883	861	957	906	802	850
TOPLAM Kozmetikler	2.344	2.630	2.807	3.164	3.362	3.498	3.892

* Tüketim verilerinden hesaplanan tahmini değer

Yukarıdaki rakamsal veriler TÜİK veritabanı içerisinde genel kullanıma açık olarak sergilenen verilerin incelenerek eksik verilerin bir anlam ifade edecek şekilde boşluklara yerleştirilmesi sonucunda elde edilen genel tabloyu göstermektedir. Buna örnek olması açısından burada bir misal vermek uygun olabilir. TÜİK verileri içerisinde "ağız bakım ürünleri" kategorisinde hiçbir bilgi verilmemiştir. Diğer taraftan, çalışmamıza destek veren pazar araştırma firmaları (IPSOS ve Euromonitor) tarafından sağlanan verilerde "ağız bakım ürünleri" kategorisi oldukça detaylı bir varlık sergilemektedir. Güvenilebilir bir tahminde bulunmak için elimizdeki güvenilir "ağız bakım ürünleri" kategorisi veri ortalamasını ve TÜİK'ten aldığımız dış ticaret verilerini kullanarak malzeme dengesi oluşturulup "Üretim ve Üretimden Satışlar" bölümünün başlarında açıklandığı şekilde ağız bakım ürünleri için üretimden satışlar değerleri hesaplama yoluyla tahmin edilmiştir.

Tablo 8'de "Toplam Kozmetik Üretimi ve Üretimden Satışları" başlığı altında listelenen değerleri ele alırsak, 2017 yılı toplam üretimden satış değeri 3.892 milyon TL olarak görünmektedir. Üretici satış fiyatlarına karşılık gelen bu değer perakende satış fiyatı olarak karşılığı ise yaklaşık 6,23 milyar TL olarak hesaplanmış olup pazar araştırma firmalarının tüketim değeri tespitinin oldukça altında kalmaktadır. Aynı dönem için pazar araştırma firmaları tarafından Türkiye ülke tüketimi olarak verilen değerler 10,5 ile 11,8 milyar TL arasında değişmektedir.

Yukarıdaki tabloda yer alan kozmetik ürünlerin TÜİK Ürün Veritabanındaki kategori ve yıllara göre dağılımı ise aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 9 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

2042115000 - Parfümler

2042117000 - Koku verici sıvı ürünler (eau de toilette, kolonya, vb.)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2042115000	Tesis Sayısı	18	27	32	33	36	41	49
	Üretim Miktarı, Ton	5.539	6.952	11.192	11.583	11.717	10.973	12.834
	Üretim Değeri, Milyon TL	77	84	121	136	170	198	240
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	4.788	6.564	10.306	10.733	11.140	10.700	13.325
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	65	79	109	123	157	191	238
2042117000	Tesis Sayısı	40	45	37	38	39	57	62
	Üretim Miktarı, Ton	19.386	19.631	18.723	20.494	23.523	26.392	28.138
	Üretim Değeri, Milyon TL	73	78	81	101	113	148	170
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	17.653	19.473	17.089	19.128	22.714	21.484	22.486
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	68	77	73	94	111	123	139

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Yukarıdaki verilerden anlaşılacağı üzere çok sayıda üretici bu alanda faaliyet göstermekte olup fabrika kurgusuyla imalat yapanların dışında bir de işyerinde (eczane veya parfümeri gibi) talebe bağlı dolmuş ve satış yapan perakende noktalarının bu sayılar içerisinde temsil edildiğinden emin değiliz. Tahminimiz odur ki eğer talep üzerine dolmuş yapan perakende işyerleri de yukarıda anılan "tesis" sayısına dahil edilseydi ortaya çıkan tesis sayılarının çok daha yüksek olması gerekirdi.

Tablo 10 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

Makyaj, manikür, pedikür ve güzellik malzemeleri

2042125000 - Dudak makyaj müstahzarları

2042127000 - Göz makyajı müstahzarları

2042130000 - Manikür ve pedikür müstahzarları

2042140000 - Pudralar, sıkıştırılmış olsun veya olmasın, kozmetik kullanım için olanlar (talk pudrası dahil)

2042150000 - Güzellik, makyaj ve cilt bakım ürünleri, bronzlaşma için kullanılanlar dahil

(dudak ve göz makyajı, manikür ve pedikür müstahzarları, kozmetik için kullanılan pudralar ve talk pudrası hariç)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2042125000	Tesis Sayısı	15	17	12	13	16	16	16
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	80	86	99	111	118	189	228
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	70	80	90	100	128	183	222
2042127000	Tesis Sayısı	13	14	9	9	11	16	17
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	40	40	45	50	63	93	112
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	35	37	43	49	63	91	110
2042130000	Tesis Sayısı	14	17	11	11	15	23	26
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	66	96	83	91	94	108	121
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	65	94	81	91	100	112	126
2042140000	Tesis Sayısı	9	12	7	7	9	15	18
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	23	21	24	21	26	26	26
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	22	20	23	21	27	25	26
2042150000	Tesis Sayısı	46	53	42	47	59	71	78
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	140	124	145	202	275	256	293
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	133	122	146	200	287	309	371

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

10. Tabloda her bir kategori için verilen üretim tesisi sayısının 7'den aşağıya düşmediği görülmektedir. Halbuki herhangi bir zamanda TÜİK veritabanında aylık üretim ve üretimden satış değerlerini incelediğinizde bu kadar fazla bilgi bulunmadığını tecrübeyle biliyoruz. Bunların da temel nedenini bilmemekle beraber çoğu üretim tesisinin periyotlar halinde çalışmasının bu sonucu doğurabileceğini düşünüyoruz.

Tablo 11 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

2042163001 - Şampuanlar (sıvı halde)

2042163099 - Diğer şampuanlar

2042165000 - Perma veya saç düzleştirme müstahzarları

2042167000 - Saç spreyleri

2042170000 - Saç için kullanılan müstahzarlar

(şampuanlar, perma ve saç düzleştirme müstahzarları, saç spreyleri, jöleleri, vb. hariç)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2042163001	Tesis Sayısı	40	47	48	51	51	69	77
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	595	589	635	740	742	777	822
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	574	570	608	723	747	725	761
2042163099	Tesis Sayısı	5	7	7	5	10	5	6
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	5	6	6	6	6	7	7
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	5	6	6	6	6	7	7
2042165000	Tesis Sayısı	8	8	5	6	8	15	18
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	24	32	36	40	44	49	56
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	24	34	37	41	46	51	60
2042167000	Tesis Sayısı	17	18	18	18	17	26	29
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	80	86	96	111	118	189	228
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	70	80	90	100	128	183	222
2042170000	Tesis Sayısı	29	24	28	33	32	48	54
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	90	72	146	128	121	115	129
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	85	77	143	128	128	131	149

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 12 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

2042185000 - Diş temizliğine özgü ürünler (diş macunu, takma diş temizleyiciler dahil)

2042189000 - Ağız veya diş bakım ürünleri (takma dişleri ağızda sabit tutmaya yarayan macunlar; tozlar ve tabletler, ağız çalkalama suları ve ağız parfümleri, diş ipleri dahil) (diş temizliğine özgü ürünler hariç)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam Ağız-Diş Bakım Kategorisi							
Üretimden satışlar, milyon TL	153	177	183	163	171	207	220

Kaynak: TÜİK Ürün Veritabanında ağız ve diş bakım ürünlerine ilişkin dış ticaret verileri dışında hiç bir veri yoktur. Diğer taraftan Euromonitor ve IPSOS tarafından sağlanan veriler içerisinde ağız bakım ürünlerine ilişkin tüketim verileri de bulunmaktadır. Söz konusu tüketim verileri kullanılarak, {ÜRETİM = TÜKETİM - İTHALAT + İHRACAT} formülü kullanılmak suretiyle üretim değerleri hesaplanarak aşağıda verilmiştir.

Tablo 13 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

Banyo ve tıraş ürünleri:

2042194501 - Tıraş öncesi, tıraş sırasında veya tıraştan sonra kullanılan müstahzarlar; losyonlar

2042194502 - Tıraş öncesi, tıraş sırasında veya tıraştan sonra kullanılan müstahzarlar; kremler ve diğerleri

2042196000 - Vücut deodorantları ve terlemeyi önleyici deodorantlar

2042197500 - Parfümlü banyo tuzları ve diğer banyo müstahzarları

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2042194501	Tesis Sayısı	5	9	9	10	9	12	15
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	2	3	4	6	7	11	15
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	2	3	4	6	7	11	16
2042194502	Tesis Sayısı	13	13	20	18	22	30	36
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	97	108	120	134	149	165	183
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	95	105	117	130	144	160	178
2042196000	Tesis Sayısı	27	35	30	28	31	36	39
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	159	187	187	232	190	168	172
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	152	184	187	228	201	182	190
2042197500	Tesis Sayısı	4	6	8	8	6	18	27
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	4	4	5	5	5	6	7
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 14 - 2042 NACE (Rev2) Kodunda Üretim ve Üretimden Satış Değerleri

Cilt temizliği ve bakımı ürünleri:

2042191500 - Sabun ve organik yüzey aktif ürünler, bar ve benzeri şekillerde, kişisel bakım için olanlar (sabun emd. kağıt, votka, keçe ve diğer mensucatlar dahil)

2042193000 - Organik yüzey aktif ürünler ve müstahzarlar, cilt temizliği için, sabun içersin veya içermesin, perakende satışa hazır olanlar (sıvı veya krem halinde) (sıvı sabunlar hariç)

2042199000 - Diğer vücut müstahzarları (parfümeri ürünleri, tüy dökücüler vb.)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2042191500	Tesis Sayısı	18	19	16	19	18	24	26
	Üretim Miktarı, Ton	218.766	244.121	232.188	215.778	174.521	150.425	140.408
	Üretim Değeri, Milyon TL	600	751	718	760	669	603	609
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	214.270	239.216	220.998	213.506	167.912	146.439	136.625
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	590	733	686	753	648	586	591
2042193000	Tesis Sayısı	16	21	22	17	21	21	23
	Üretim Miktarı, Ton	26.771	39.762	47.308	50.484	57.232	55.758	65.238
	Üretim Değeri, Milyon TL	52	86	118	132	147	167	213
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	25.474	38.467	42.826	48.327	55.228	53.523	62.769
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	48	83	106	123	139	156	199
2042199000	Tesis Sayısı	26	22	21	24	30	29	30
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	83	68	69	85	93	56	53
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	84	67	69	82	118	60	59

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Dış Ticaret

Kozmetik Dış Ticaretimiz

2014 yılı kozmetik ihracatımız 991 milyon dolar iken, 2015 yılında 843 milyon dolara gerilemiştir. 2016 yılında ise ihracatımız 2015 yılı seviyesinin daha da altında kalarak 800,2 milyon dolar olmuştur. 2017 yılında ise kozmetik ihracatımızın bir miktar toparlanarak 837,8 milyon dolar olduğunu görebiliyoruz. Bundan anlaşılacağı üzere 2014-2016 yılları arasında devamlı gerileyen ihracatımız 2017 yılında bir önceki yıla göre %4,7 artmıştır.

Kozmetik ithalatı ise aynı dönemde 720 milyondan 753 milyona çıkmış ve daha sonra 705,3 milyona düşmüş olup, 2016 yılında bir miktar artışla 722,6 milyon dolar olmuştur. 2017 yılında ise ithalatımızın kozmetiklerde 794,8 milyon dolar olduğunu ve bir önceki yıla göre %10,0 oranında arttığını görüyoruz.

Aşağıdaki bölümde kozmetik ürün dış ticaretine ilişkin TÜİK veritabanından indirilen veriler sergilenmektedir. Veritabanında belirtilecek zaman aralığı bazında GTIP-ülke-değer şeklinde tablo oluşturmak mümkün olup araştırmalarınızda yararlanabilirsiniz.

Tablo 15 - Türkiye'nin Toplam Kozmetik Dış Ticareti

Yıl	Ihracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	Ihracat milyon Dolar	Ihracat milyon Euro	Ihracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	326.756	105.682	764,0	549,1	1.290,2	654,7	470,5	1.097,6
2012	366.766	97.363	856,6	667,5	1.543,0	624,0	484,4	1.123,1
2013	395.712	114.011	915,5	691,0	1.749,8	720,2	542,5	1.370,1
2014	438.150	115.308	991,0	747,4	2.171,3	753,7	567,1	1.651,2
2015	398.074	120.718	843,0	759,9	2.300,7	705,3	635,3	1.910,2
2016	379.231	136.375	800,2	722,8	2.420,0	722,6	652,9	2.182,7
2017	390.679	159.524	837,6	741,5	3.061,9	794,8	705,4	2.904,5

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 16 - Türkiye'nin Kokulu Kozmetik Dış Ticareti

330300100000 - Parfümler
 330300900011 - Kolonyalar
 330300900019 - Diğer tuvalet suları

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330300100000	2.886,7	1.501,3	22,8	16,5	38,6	33,3	24,0	56,9
	330300900011	965,5	370,7	4,4	3,1	7,4	2,2	1,6	3,7
	330300900019	1.421,6	3.445,5	10,6	7,7	18,1	57,5	41,4	97,5
2012	330300100000	3.229,5	1.356,5	25,4	19,8	45,8	31,0	24,1	55,8
	330300900011	1.328,5	446,1	6,3	4,9	11,3	2,1	1,6	3,8
	330300900019	1.287,5	3.627,4	12,3	9,5	22,1	56,6	43,9	101,8
2013	330300100000	3.828,1	1.700,7	28,6	21,5	54,9	38,9	29,2	74,9
	330300900011	1.340,8	430,4	5,6	4,2	10,8	2,2	1,7	4,3
	330300900019	1.243,6	3.618,9	10,7	8,1	20,5	62,0	46,7	118,7
2014	330300100000	3.700,0	1.736,0	29,2	22,1	64,1	40,6	30,8	89,2
	330300900011	1.702,9	334,5	7,5	5,6	16,4	1,6	1,2	3,6
	330300900019	1.197,5	3.621,1	11,1	8,4	24,4	57,7	43,6	126,5
2015	330300100000	3.536,9	1.941,9	30,1	27,2	82,2	40,3	36,4	110,5
	330300900011	1.640,9	383,3	6,7	6,1	18,5	1,7	1,5	4,5
	330300900019	881,3	3.856,4	8,9	8,0	24,1	50,1	45,2	136,0
2016	330300100000	3.079,8	2.004,2	32,6	29,5	98,9	40,4	36,6	122,7
	330300900011	1.576,2	352,0	7,2	6,5	21,7	1,5	1,4	4,6
	330300900019	880,9	3.758,2	7,9	7,2	24,0	47,7	43,2	144,9
2017	330300100000	4.462,0	2.535,1	42,2	37,2	155,1	45,4	40,1	166,7
	330300900011	1.982,4	340,1	7,5	6,6	27,3	1,5	1,3	5,3
	330300900019	1.140,9	3.925,2	9,1	8,0	33,1	48,3	42,7	177,1

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 17 - Türkiye'nin Dudak ve Göz Makyaj Ürünleri Dış Ticareti

330410001000 - Dudak rujları

330410009000 - Dudak makyaj müstahzarları; diğer

330420000000 - Göz makyaj müstahzarları

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330410001000	668,0	290,1	13,6	9,8	23,0	14,5	10,4	24,3
	330410009000	38,3	151,6	1,3	0,9	2,2	4,9	3,5	8,2
	330420000000	862,6	913,9	20,5	14,8	34,7	36,7	26,4	61,6
2012	330410001000	544,5	282,2	10,9	8,5	19,7	12,7	9,8	22,8
	330410009000	81,6	239,8	1,2	1,0	2,2	4,3	3,4	7,8
	330420000000	898,9	888,2	19,8	15,4	35,7	33,4	25,9	60,2
2013	330410001000	635,9	238,6	14,6	11,0	28,0	12,7	9,6	24,2
	330410009000	50,7	142,1	1,2	0,9	2,4	4,4	3,3	8,3
	330420000000	1.062,0	757,8	23,8	17,9	45,6	36,5	27,4	69,8
2014	330410001000	755,8	280,9	18,7	14,2	41,0	13,3	10,0	29,1
	330410009000	49,5	293,8	1,5	1,1	3,3	6,7	5,1	14,8
	330420000000	1.107,4	1.002,1	25,3	19,2	55,5	44,7	33,8	98,2
2015	330410001000	708,7	421,5	19,5	17,6	53,5	15,9	14,4	43,4
	330410009000	78,8	224,0	4,1	3,7	11,4	6,6	5,9	17,7
	330420000000	900,0	1.203,5	23,5	21,2	64,4	44,2	39,8	120,6
2016	330410001000	976,0	654,7	29,1	26,3	88,8	20,2	18,3	61,3
	330410009000	135,7	271,3	6,6	6,0	20,1	8,8	8,0	26,7
	330420000000	1.023,5	1.571,1	26,6	24,0	80,8	51,3	46,4	155,5
2017	330410001000	1.081,5	739,4	32,4	28,5	118,7	20,7	18,3	75,6
	330410009000	174,6	355,8	7,1	6,2	25,9	11,5	10,2	41,8
	330420000000	1.104,3	2.074,2	29,4	26,0	107,9	56,6	50,1	207,2

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 18 - Türkiye'nin Diğer Makyaj Ürünleri Dış Ticareti

330430000000 - Manikür ve pedikür müstahzarları

330491000000 - Pudralar

330499001000 - Allıklar

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330430000000	5.890,0	395,0	43,5	31,2	73,8	7,2	5,2	12,2
	330491000000	742,4	197,9	11,0	7,9	18,7	6,0	4,3	10,0
	330499001000	232,6	145,8	5,4	3,9	9,2	4,5	3,3	7,5
2012	330430000000	7.121,2	454,4	53,9	42,0	97,0	7,5	5,8	13,5
	330491000000	634,4	344,9	9,6	7,5	17,3	6,0	4,7	10,8
	330499001000	189,1	95,7	3,8	2,9	6,8	3,4	2,6	6,1
2013	330430000000	6.441,5	461,1	48,9	37,0	93,6	9,5	7,2	18,2
	330491000000	766,9	173,4	13,9	10,4	26,6	6,6	4,9	12,5
	330499001000	197,9	99,2	4,3	3,2	8,3	4,3	3,2	8,2
2014	330430000000	6.031,2	364,4	46,5	35,0	101,6	6,2	4,6	13,5
	330491000000	958,2	294,7	17,3	13,1	37,9	7,7	5,8	16,9
	330499001000	170,6	102,7	4,1	3,1	8,9	4,6	3,5	10,1
2015	330430000000	4.693,0	423,1	36,7	33,2	100,7	6,1	5,5	16,6
	330491000000	821,9	414,2	15,2	13,7	41,6	8,0	7,2	21,8
	330499001000	142,3	115,1	3,5	3,2	9,6	4,8	4,3	13,1
2016	330430000000	4.628,0	546,1	33,5	30,2	100,9	5,9	5,3	17,8
	330491000000	845,6	486,3	16,0	14,5	48,7	9,9	8,9	29,9
	330499001000	264,2	168,8	6,0	5,4	18,2	5,3	4,8	16,0
2017	330430000000	3.982,8	590,6	30,8	27,2	112,7	6,4	5,6	23,3
	330491000000	734,6	576,5	12,9	11,4	47,4	10,7	9,5	39,5
	330499001000	196,5	162,3	5,7	5,0	21,0	5,3	4,6	19,3

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 19 - Türkiye'nin Vücut Losyonları, Kremler ve Diğer Tuvalet Müstahz. Dış Ticareti

330499009011 - Vücut losyonları

330499009012 - Kremler, emülsiyonlar ve yağlar

330499009019 - Güzellik, makyaj, cilt bakımı, manikür, pedikür için diğer müstahzarlar
(ilaçlar hariç, güneş kremleri dahil)

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330499009011	1.017,4	1.058,1	2,6	1,8	4,3	11,4	8,2	18,8
	330499009012	2.189,5	8.477,2	14,3	10,2	24,0	95,7	68,8	158,7
	330499009019	1.289,2	2.371,3	12,8	9,2	21,4	37,9	27,2	63,5
2012	330499009011	1.022,3	1.339,4	4,1	3,2	7,4	17,1	13,2	30,7
	330499009012	2.100,0	7.970,8	13,6	10,6	24,5	88,3	68,3	158,8
	330499009019	1.076,8	2.566,0	13,4	10,4	24,1	41,0	31,8	73,8
2013	330499009011	1.333,8	1.529,7	5,8	4,3	11,0	20,3	15,3	37,8
	330499009012	2.558,1	7.930,6	17,1	12,9	32,4	97,3	73,3	183,5
	330499009019	1.097,4	2.840,4	10,8	8,1	20,7	50,5	38,0	96,1
2014	330499009011	2.066,5	1.714,0	9,1	6,9	20,0	16,8	12,5	36,6
	330499009012	2.600,1	8.694,9	19,2	14,4	42,0	101,1	75,9	221,8
	330499009019	1.350,3	2.940,6	11,9	9,0	26,0	52,0	39,1	113,8
2015	330499009011	1.507,3	1.435,6	7,4	6,7	20,0	13,0	11,6	34,5
	330499009012	2.352,2	9.517,6	16,6	15,0	45,0	94,5	85,1	254,3
	330499009019	1.548,2	3.447,3	12,9	11,6	35,3	51,2	46,1	139,0
2016	330499009011	1.544,0	1.378,2	6,0	5,4	18,1	12,1	10,9	35,9
	330499009012	2.533,6	9.644,7	18,2	16,4	55,0	91,2	82,4	274,9
	330499009019	2.048,2	4.639,0	16,6	15,0	50,3	61,6	55,6	186,0
2017	330499009013	3.810,6	12.107,5	30,2	26,8	110,8	105,5	94,2	385,5
	330499009019	4.107,5	5.912,0	26,3	23,3	96,4	83,8	74,3	306,7

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 20 - Türkiye'nin Saç Ürünleri Dış Ticareti

330510000000 - Şampuanlar
 330520000000 - Perma ve defrize müstahzarları
 330530000000 - Saç spreyleri
 330590001000 - Saç boyaları
 330590009000 - Diğer saç müstahzarları

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330510000000	43.877,9	33.673,0	75,4	54,2	127,6	92,0	66,2	154,8
	330520000000	46,9	20,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,3
	330530000000	1.583,2	369,7	4,8	3,5	8,1	2,4	1,7	4,0
	330590001000	488,4	5.594,7	4,3	3,1	7,2	43,3	31,1	72,9
	330590009000	15.768,5	6.995,9	33,5	24,0	56,7	33,5	24,0	56,2
2012	330510000000	45.170,5	24.761,0	78,2	61,1	140,9	75,3	58,4	135,4
	330520000000	14,3	18,5	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,4
	330530000000	1.857,6	509,7	5,8	4,5	10,5	3,1	2,4	5,5
	330590001000	624,4	5.555,4	5,3	4,1	9,6	44,0	34,3	79,3
	330590009000	16.456,8	6.384,9	35,4	27,6	63,7	32,1	25,0	57,8
2013	330510000000	53.847,8	32.439,5	94,7	71,6	181,1	98,2	73,9	187,4
	330520000000	49,1	24,6	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3
	330530000000	2.007,5	600,1	6,5	4,9	12,5	3,9	2,9	7,3
	330590001000	976,7	5.941,5	7,1	5,3	13,7	45,8	34,5	87,6
	330590009000	20.464,7	6.872,4	44,2	33,3	84,4	36,9	27,8	70,2
2014	330510000000	57.472,2	29.741,5	101,5	76,5	222,2	93,9	70,8	205,5
	330520000000	42,2	34,3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5
	330530000000	2.111,2	642,9	7,0	5,3	15,5	3,7	2,8	8,1
	330590001000	1.325,7	7.636,1	10,0	7,5	21,8	54,4	40,9	119,0
	330590009000	19.855,2	6.274,6	44,7	33,7	98,0	36,7	27,7	80,6
2015	330510000000	54.237,6	29.981,6	87,0	78,4	238,2	84,2	75,9	229,0
	330520000000	41,5	15,9	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,4
	330530000000	1.578,6	608,2	5,0	4,5	13,7	3,0	2,7	8,1
	330590001000	1.723,1	7.397,0	14,2	12,8	39,0	43,2	38,8	117,2
	330590009000	21.764,6	6.610,8	46,6	41,9	127,5	34,1	30,8	92,6
2016	330510000000	55.028,0	33.794,2	86,1	77,7	260,0	86,0	77,6	259,8
	330520000000	13,5	13,6	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,4
	330530000000	1.751,0	386,3	5,4	4,9	16,3	1,9	1,7	5,8
	330590001000	1.737,6	7.943,5	11,8	10,7	35,6	43,9	39,6	131,5
	330590009000	19.480,5	6.961,9	41,0	37,1	124,1	36,7	33,2	111,9
2017	330510000000	59.990,1	37.116,8	88,7	78,9	324,0	101,1	89,2	368,1
	330520000000	17,3	41,5	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	1,0
	330530000000	1.979,7	510,8	6,0	5,3	21,9	2,4	2,1	8,8
	330590001000	1.959,8	5.813,5	11,8	10,5	43,1	31,6	28,0	115,3
	330590009000	20.459,6	10.608,4	49,2	43,4	179,4	55,3	49,2	201,1

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 21 - Türkiye'nin Ağız Bakım Ürünleri Dış Ticareti

330610000000 - Diş macunları/tozları

330690000000 - Ağız/dış sağlığını korumaya mahsus diğer müstahzarlar

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330610000000	2.049,2	10.364,6	8,1	5,8	13,7	58,5	42,1	99,0
	330690000000	285,3	1.463,3	1,0	0,7	1,7	10,0	7,2	16,7
2012	330610000000	2.664,6	11.208,4	10,2	7,9	18,3	57,7	44,8	103,8
	330690000000	146,5	1.803,2	0,9	0,7	1,7	11,0	8,5	19,8
2013	330610000000	3.854,7	14.155,6	13,9	10,5	26,8	69,7	52,5	132,4
	330690000000	185,9	2.090,9	1,1	0,9	2,2	13,3	10,0	25,4
2014	330610000000	4.654,8	15.083,9	17,8	13,4	38,9	87,3	65,6	191,2
	330690000000	217,0	2.759,3	1,3	1,0	2,8	15,6	11,8	34,3
2015	330610000000	6.995,6	16.765,0	23,8	21,5	65,5	89,4	80,5	240,5
	330690000000	197,8	2.897,2	1,2	1,1	3,4	16,1	14,5	43,2
2016	330610000000	6.567,8	17.034,4	21,7	19,6	65,8	82,4	74,6	249,0
	330690000000	345,7	2.678,5	1,8	1,7	5,5	14,7	13,2	44,1
2017	330610000000	3.943,0	14.843,9	14,6	13,0	53,0	72,5	64,6	265,1
	330690000000	264,1	2.908,1	1,2	1,1	4,4	13,2	11,8	48,5

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 22 - Türkiye'nin Tıraş Ürünleri ve Deodorantlar Dış Ticareti

330710001000 - Losyonlar (tıraş için)

330710009011 - Tıraş kremleri

330710009019 - Tıraş öncesi, tıraş sırasında veya tıraştan sonra kullanılan diğer Müstahzarlar

330720000000 - Vücut deodorantları ve ter kokusunu önleyici deodorantlar

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330710001000	575,5	96,9	2,6	1,9	4,4	1,0	0,7	1,6
	330710009011	2.092,4	1.033,9	8,5	6,1	14,5	4,5	3,2	7,5
	330710009019	7.532,0	324,7	26,4	19,0	44,9	2,7	2,0	4,6
	330720000000	18.615,3	3.882,4	82,0	58,9	137,7	29,4	21,0	48,3
2012	330710001000	332,3	63.657,0	1,4	1,1	2,6	0,6	0,5	1,1
	330710009011	2.307,8	844.058,0	9,5	7,4	17,2	4,0	3,1	7,3
	330710009019	8.568,2	320.876,0	30,9	24,1	55,7	2,2	1,7	3,9
	330720000000	20.226,5	3.145.960,0	89,2	69,4	160,8	24,6	19,1	44,3
2013	330710001000	456,0	87,0	1,9	1,5	3,6	1,0	0,7	1,9
	330710009011	1.861,9	718,3	8,2	6,2	15,8	3,3	2,4	6,3
	330710009019	7.631,5	642,5	27,5	20,7	53,0	3,3	2,5	6,5
	330720000000	22.505,1	3.274,5	101,2	76,3	193,0	24,2	18,4	45,5
2014	330710001000	478,6	91,0	2,2	1,7	4,9	1,0	0,8	2,3
	330710009011	1.924,4	843,9	7,9	5,9	17,3	5,0	3,8	11,0
	330710009019	8.169,3	1.051,0	28,0	21,1	61,3	4,9	3,7	10,7
	330720000000	22.503,8	3.702,7	99,6	74,7	218,1	26,2	19,6	57,3
2015	330710001000	314,9	75,3	1,4	1,2	3,7	0,8	0,7	2,2
	330710009011	1.527,6	718,2	5,8	5,2	15,5	4,2	3,7	10,9
	330710009019	7.102,0	738,4	22,1	19,9	60,4	3,0	2,7	8,2
	330720000000	17.095,3	3.867,4	73,5	66,4	199,8	23,3	21,0	62,4
2016	330710001000	525,6	138,4	2,3	2,1	7,0	1,0	0,9	3,0
	330710009011	1.391,9	566,7	4,9	4,4	14,8	2,2	2,0	6,8
	330710009019	7.665,4	839,4	22,4	20,2	67,4	2,6	2,4	7,9
	330720000000	15.921,9	4.223,0	65,4	59,1	197,6	25,0	22,5	74,7
2017	330710001000	268,8	116,3	1,1	1,0	3,9	0,7	0,6	2,7
	330710009011	1.298,5	755,8	4,6	4,1	16,9	2,5	2,2	9,2
	330710009019	7.200,6	1.398,2	20,3	18,0	74,3	3,5	3,1	13,0
	330720000000	16.466,3	4.895,2	64,1	57,0	234,1	27,4	24,4	99,8

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 23 - Türkiye'nin Banyo ve Tuvalet Müstahzarları Dış Ticareti

330730000000 - Parfümlü banyo tuzları ve diğer banyo müstahzarları

330790001000 - Sabun/diğer yüzey aktif organik maddeler içeren banyo müstahzarları

330790002000 - Parfüm/kozmetik emdirilmiş, sıvanmış/kaplanmış vatka ve keçe

330790003000 - Parfüm/kozmetik emdirilmiş, sıvanmış/kaplanmış dokunmamış mensucat

330790009019 - Tüy dökücüler ve tarifinin başka yerinde yer almayan veya belirtilmeyen diğer parfümeri, kozmetik/tuvalet müstahzarları

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	330730000000	833,4	2.791,4	1,6	1,2	2,8	6,2	4,5	10,4
	330790001000	336,0	311,2	0,7	0,5	1,2	1,4	1,0	2,4
	330790002000	709,0	3,6	1,5	1,1	2,7	0,0	0,0	0,1
	330790003000	2.509,5	126,6	4,7	3,4	7,8	0,6	0,4	0,9
	330790009019	6.517,5	1.376,9	15,3	11,0	25,7	13,9	10,0	23,2
2012	330730000000	834,0	3.386,4	2,1	1,6	3,8	7,0	5,5	12,7
	330790001000	434,7	278,6	1,0	0,8	1,9	1,4	1,1	2,6
	330790002000	2.110,1	0,2	2,6	2,0	4,7	0,0	0,0	0,0
	330790003000	3.059,4	148,4	5,2	4,0	9,4	0,6	0,5	1,1
	330790009019	7.917,1	1.222,5	17,1	13,3	30,9	12,2	9,4	21,9
2013	330730000000	1.794,1	3.523,5	4,8	3,7	9,2	7,2	5,4	13,7
	330790001000	238,7	272,0	0,5	0,3	0,9	1,4	1,1	2,7
	330790002000	2.826,0	0,4	3,3	2,5	6,3	0,0	0,0	0,0
	330790003000	4.134,7	138,3	6,9	5,1	13,1	1,1	0,9	2,2
	330790009019	7.557,6	1.396,1	18,4	13,9	35,2	13,7	10,3	25,9
2014	330730000000	1.435,1	3.240,0	4,3	3,2	9,4	6,0	4,5	13,1
	330790001000	540,5	251,2	0,9	0,7	2,1	1,3	1,0	2,8
	330790002000	2.675,3	0,3	2,5	1,8	5,4	0,0	0,0	0,0
	330790003000	3.659,7	216,4	5,9	4,4	12,9	1,4	1,0	3,0
	330790009019	10.335,2	1.398,8	23,5	17,7	51,6	13,7	10,3	29,9

2015	330730000000	1.591,0	4.060,0	4,4	4,0	12,0	5,7	5,2	15,6
	330790001000	202,2	185,8	0,5	0,5	1,4	0,8	0,7	2,3
	330790002000	228,0	0,7	0,3	0,2	0,7	0,0	0,0	0,1
	330790003000	4.904,5	256,8	7,3	6,6	20,2	1,5	1,3	4,1
	330790009019	8.886,2	1.635,5	19,6	17,7	53,0	15,9	14,3	43,2
2016	330730000000	988,0	3.720,1	2,6	2,4	8,0	4,8	4,4	14,6
	330790001000	218,4	140,4	0,5	0,4	1,5	0,6	0,5	1,8
	330790002000	304,1	1,7	0,4	0,3	1,1	0,0	0,0	0,1
	330790003000	3.686,6	492,9	5,8	5,2	17,5	2,3	2,1	6,9
	330790009019	6.628,9	1.581,2	15,6	14,1	46,9	13,8	12,4	41,1
2017	330730000000	929,4	4.060,6	2,5	2,2	9,3	4,7	4,2	17,2
	330790001000	360,7	147,0	0,7	0,6	2,6	0,5	0,4	1,7
	330790002000	525,4	2,1	0,7	0,6	2,4	0,0	0,0	0,2
	330790003000	5.109,7	319,3	7,6	6,7	27,7	1,7	1,5	6,0
	330790009019	5.754,9	1.550,2	15,2	13,5	55,8	13,9	12,4	50,9

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 24 - Türkiye'nin Islak Mendiller ve Makyaj Temizleme Ürünleri Dış Ticareti

340111001000 - Deterjan emdirilmiş kağıt ve vatka; tuvalet için

340111002000 - Deterjan/sabun emdirilmiş keçe; tuvalet için (tıbbi ürünler dahil)

340111003000 - Sabun emdir; vatka; deterjan, sabun emdir. dokunmamış mens. tuvalet için

340111009000 - Çubuk, kalıplanmış parça ve şekillerde sabun ve yüzeyaktif organik diğer ürünler ve müstahzarlar, tuvalet için

340119001100 - Sabun emdirilmiş kağıt ve vatka; diğer

340119001200 - Deterjan/sabun emdirilmiş keçe; diğer

340119001300 - Deterjan/sabun emdirilmiş dokunmamış mensucat; diğer

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340111001000	522,8	17,2	0,76	0,55	1,30	0,07	0,05	0,12
	340111002000	64,7	4,3	0,14	0,10	0,23	0,02	0,01	0,03
	340111003000	32.590,8	8.767,7	57,82	41,42	96,88	16,18	11,58	27,02
	340111009000	101.691,7	2.833,9	172,81	124,17	292,65	9,19	6,56	15,14
	340119001100	330,3	3,3	0,63	0,45	1,07	0,02	0,01	0,03
	340119001200	21,1	0,0	0,04	0,03	0,07	0,00	0,00	0,00
	340119001300	9.767,1	11,6	15,83	11,35	26,72	0,06	0,05	0,11
2012	340111001000	138,7	10,7	0,31	0,24	0,56	0,06	0,05	0,10
	340111002000	91,8	0,2	0,11	0,09	0,21	0,00	0,00	0,00
	340111003000	35.871,3	9.899,4	61,27	47,75	110,42	19,80	15,41	35,62
	340111009000	114.101,0	2.460,2	200,56	156,39	361,28	8,18	6,37	14,73
	340119001100	603,4	0,8	1,15	0,89	2,07	0,01	0,01	0,01
	340119001200	49,7	0,0	0,08	0,06	0,15	0,00	0,00	0,00
	340119001300	12.384,7	15,1	20,16	15,78	36,35	0,07	0,06	0,13
2013	340111001000	150,2	5,2	0,24	0,18	0,48	0,02	0,02	0,05
	340111002000	57,4	1,0	0,08	0,06	0,15	0,01	0,00	0,01
	340111003000	47.291,7	12.031,8	78,87	59,58	151,01	23,15	17,51	43,88
	340111009000	109.071,5	3.079,2	185,19	139,82	354,05	9,57	7,20	18,18
	340119001100	676,6	0,7	1,17	0,89	2,23	0,01	0,01	0,02
	340119001200	95,4	0,0	0,21	0,16	0,39	0,00	0,00	0,00
	340119001300	14.436,6	37,1	22,56	17,06	42,77	0,16	0,12	0,30

2014	340111001000	3.378,2	3,3	4,39	3,30	9,64	0,02	0,01	0,04
	340111002000	82,7	0,0	0,12	0,09	0,27	0,00	0,00	0,00
	340111003000	62.591,8	11.623,4	98,49	74,23	215,73	21,53	16,13	46,98
	340111009000	119.500,4	3.596,9	201,19	151,88	440,84	10,86	8,17	23,74
	340119001100	1.410,7	11,1	1,83	1,40	4,04	0,12	0,09	0,27
	340119001200	8,3	0,0	0,03	0,02	0,06	0,00	0,00	0,00
	340119001300	13.990,4	63,5	20,87	15,67	45,57	0,30	0,23	0,68
2015	340111001000	3.258,6	5,4	3,82	3,44	10,47	0,03	0,03	0,08
	340111002000	2,2	4,4	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01	0,03
	340111003000	63.107,3	9.058,7	87,09	78,49	236,34	13,37	12,01	36,26
	340111009000	92.089,6	4.539,0	141,89	127,78	386,11	11,50	10,39	31,35
	340119001100	3.059,2	116,8	3,23	2,90	8,62	0,23	0,21	0,66
	340119001200	79,1	0,0	0,18	0,17	0,53	0,00	0,00	0,00
	340119001300	13.273,1	123,6	17,15	15,46	46,58	0,33	0,30	0,90
2016	340111001000	2.927,2	4,1	3,28	2,95	9,80	0,01	0,01	0,04
	340111002000	18,0	2,9	0,03	0,03	0,09	0,01	0,01	0,04
	340111003000	60.155,1	7.320,5	79,85	72,16	241,64	11,00	9,94	33,24
	340111009000	76.045,6	7.509,4	109,33	98,68	329,10	13,96	12,58	42,12
	340119001100	5.939,2	8,4	5,73	5,17	17,32	0,10	0,09	0,29
	340119001200	92,0	0,0	0,10	0,09	0,30	0,00	0,00	0,00
	340119001300	12.233,2	952,7	13,56	12,27	41,16	1,45	1,31	4,44
2017	340111001000	2.228,7	4,8	2,26	2,00	8,25	0,03	0,03	0,12
	340111002000	10,4	0,6	0,01	0,01	0,05	0,01	0,01	0,02
	340111003000	69.209,5	6.351,6	90,86	80,39	332,04	9,48	8,43	34,73
	340111009000	63.778,4	20.866,4	94,69	84,04	346,30	30,95	27,40	113,33
	340119001100	6.159,7	5,4	5,81	5,14	21,31	0,06	0,06	0,25
	340119001200	4,1	0,0	0,01	0,01	0,03	0,00	0,00	0,00
	340119001300	14.992,7	1.588,7	15,66	13,86	57,43	2,55	2,26	9,31

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 25 - Türkiye'nin Sıvı Sabunlar ve Diğer Kişisel Temizlik Ürünleri Dış Ticareti

340120909011 - Sıvı sabunlar

340120909019 - Diğer şekildeki sabunlar; diğerleri

340130000000 - Cilt yıkamak için sıvı/krem; yüzey aktif organik ürünler (perakende)

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340120909011	17.288,9	421,3	20,6	14,8	34,5	1,1	0,8	1,8
	340120909019	24.250,3	845,6	35,2	25,3	59,3	1,7	1,2	2,8
	340130000000	18.204,4	5.030,1	26,8	19,3	45,4	14,9	10,7	24,9
2012	340120909011	16.536,1	307,2	19,3	15,0	34,8	0,9	0,7	1,6
	340120909019	30.136,6	335,9	44,3	34,6	80,0	1,5	1,1	2,7
	340130000000	24.614,1	5.070,2	39,7	30,9	71,5	14,1	11,0	25,4
2013	340120909011	20.617,3	434,7	22,3	16,8	42,4	1,1	0,9	2,2
	340120909019	25.871,9	923,5	36,7	27,8	69,0	2,3	1,7	4,4
	340130000000	26.494,7	5.398,0	42,6	32,1	81,5	15,6	11,8	29,6
2014	340120909011	21.283,9	548,2	21,1	15,9	46,2	1,3	1,0	2,9
	340120909019	24.587,2	489,1	33,1	25,1	72,7	1,8	1,4	4,0
	340130000000	32.225,6	4.624,2	51,5	38,9	112,9	13,5	10,1	29,5
2015	340120909011	17.792,1	919,6	15,8	14,2	42,8	2,5	2,2	6,7
	340120909019	29.859,7	574,4	36,4	32,8	100,1	1,6	1,5	4,4
	340130000000	28.350,5	6.178,7	39,7	35,8	108,4	13,9	12,5	37,7
2016	340120909011	17.736,7	1.001,1	16,1	14,6	48,8	2,8	2,5	8,5
	340120909019	32.604,4	8.030,3	36,4	32,9	110,4	5,8	5,3	18,2
	340130000000	29.689,3	5.555,1	41,7	37,7	126,5	13,4	12,1	40,4
2017	340120909011	19.147,6	1.672,8	16,2	14,4	59,3	3,8	3,4	13,9
	340120909019	35.443,0	7.796,9	41,3	36,4	150,2	5,9	5,4	21,4
	340130000000	30.398,9	6.830,1	48,8	43,0	177,7	15,1	13,3	54,9

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tüketim

Ülkemizde tüketim değerlerini TÜİK'in derlediği üretimden satış değerlerine dayandırmak aşağıda açıklayacağımız nedenlerle oldukça zorludur. Bu nedenle bu güne kadar TÜİK'in yayımladığı üretim ve üretimden satış rakamları genelde bir kenara bırakılarak piyasa araştırma firmaları üzerinden temin edilen perakende satış istatistikleri değerlendirilmek suretiyle Türkiye piyasasına ilişkin tüketim verileri derlenmeye çalışılmıştır. Farklı firmalardan elde edilen veriler çoğu zaman farklılıklar göstermekle birlikte verilerin hangi metodlarla elde edildiği göz önünde bulundurularak değerlendirildiğinde yapılan tahminler arasındaki fark çok düşük bir seviyede tutulabilmektedir. Aşağıdaki tüketim verileri de bu şekilde derlenerek hazırlanmıştır.

Tablo 26 - Türkiye'de Kozmetik Ürün Tüketimi Tahmini (milyon TL cinsinden)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ortalama Kur Değeri, Euro = x TL	2,3336	2,3156	2,5308	2,9112	3,0237	3,3458	4,1238
Kokulu Kozmetikler	372	425	746	865	980	1.097	1.248
Renkli Kozmetikler	338	418	622	696	849	963	1.055
Cilt Bakım Ürünleri	600	678	1.029	1.190	1.385	1.525	1.726
Saç Bakım Ürünleri	1.362	1.464	1.698	1.832	1.972	2.063	2.223
Ağız ve Diş Bakım Ürünleri	433	497	561	608	689	729	794
Tıraş Ürünleri	169	195	220	238	260	280	302
Deodorant ve Banyo Ürün.	402	490	727	805	861	892	991
Kişisel Temizlik Ürünleri	715	928	759	825	796	768	823
Diğer Kozmetik Ürünler	238	244	208	229	262	236	246
TOPLAM KOZMETİKLER	4.630	5.339	6.567	7.288	8.054	8.553	9.408
Büyüme %	XXXXXX	15,3%	23,0%	11,0%	10,5%	6,2%	10,0%

Kaynak: Euromonitor, Ipsos ve Nielsen'den alınan verilerden yola çıkarak hesaplanmıştır

2011 yılında ülkemizde tüketilen kozmetik ürün değeri 4.630 milyon TL, Euro cinsinden 1.984 milyon Euro olmuştur.

2012 yılında ülkemizde tüketilen kozmetik ürün değeri 5.339 milyon TL, Euro cinsinden 2.306 milyon Euro olmuştur. Bir önceki yıla göre TL bazında %15,3 artışa karşılık Euro cinsinden artış %16,2 olmuştur.

2013 yılında ülkemizde tüketilen kozmetik ürün değeri 6.567 milyon TL, Euro cinsinden 2.595 milyon Euro değerindedir. Bir önceki yıla göre TL bazında % 23,0 artışa karşılık Euro cinsinden artış %12,5 olmuştur.

2014 yılında ülkemizde tüketilen kozmetik ürün değeri 7.288 milyon TL, Euro cinsinden 2.504 milyon Euro değerindedir. Bir önceki yıla göre TL bazında %11,0 artışa karşılık Euro cinsinden bakıldığı zaman %3,5 küçülme olmuştur.

2015 yılında kozmetik ürün tüketim değeri 8.054 milyon TL, Euro cinsinden 2.664 milyon Euro olup döviz bazında yıllık % 6,4 büyümeye işaret etmektedir. Aynı yıl TL bazında büyüme %10,5 olarak hesaplanmıştır.

2016 yılı verilerine bakıldığında kozmetik ürün tüketim değerinin 8.553 milyon TL olduğu tahmin edilmektedir, Euro cinsinden ise 2.604 milyon Euro olup döviz bazında yıllık %2,3 oranında bir daralmaya işaret etmektedir. TL bazında pazar % 6,2 oranında büyüme göstermiştir.

2017 yılı verilerine bakıldığında kozmetik ürün tüketim değeri 9.408 milyon TL olarak tahmin edilmektedir. Euro cinsinden ise yaklaşık olarak 2.281 milyon Euro olup bir önceki yıla göre yaklaşık % 12,4 daralmaya işaret etmektedir. Kozmetik pazarının TL bazında ise % 10,0 oranında büyüme gösterdiğini söyleyebiliriz.

2018 yılının ilk yarısında seçim dönemine dayanan ekonomik gevşeme nedeniyle ticaret hacminde olabilecek artışların tüketim/satış rakamlarına olumlu yansımaları olacağını, lakin yılın kalan kısmında tekrar sıkı para politikalarına dönüş nedeniyle daralmalar yaşanabileceğini, bu bağlamda 220.000 perakende satış noktasında ticaret sağlayan ürün portföyümüz ve geçen yılda yeniden artış eğilimine giren ihracatımız ile 2018 yılında sektörümüzde büyümenin devam etmesini bekliyoruz.

Kozmetikte Kayıt Dışı Ekonominin Ölçülmesi

TÜİK tarafından ülkemizde pek çok konuda istatistiki veri toplanmakta olup vatandaş bu verilere internet üzerinden erişebilmektedir, lakin TÜİK kanun gereği olarak bazı verileri, kaynağını korumak amacıyla gizlemektedir. Mesela ülkemizde geçen üç aylık dönemde ne kadar pudra üretildiğini öğrenmek isterseniz bunu TÜİK'in sitesinden araştırabilirsiniz, sonuçta ulaştığınız bilgi sadece bu kategoride "(*) İstatistiki Birim Sayısının Üçten Az Olması" nedeniyle ve üreticilerin korunması için bilgi verilemediğidir. 'Göz Makyaj Müstahzarları' için bilgi arıyorsanız yine şansınız yoktur, bu sefer de "(*) İstatistiki Birim Sayısı Üç Ve Daha Fazla Olduğu Halde Herhangi Bir Birime Ait Bilginin O Hücredeki Toplam Bilginin % 80'den Fazlasını Oluşturması" nedeniyle size bilgi verilememektedir. Son olarak karşınıza "(*) İki Birime Ait Bilginin % 90 dan Fazlasını Oluşturması" nedeniyle bilgi verilmediği uyarısı da çıkabilir. Lakin siz sadece toplam bir değerle ilgileniyorsanız, mesela Türkiye'nin toplam kozmetik üretimini bilmek istiyorsanız TÜİK'in elindeki bu NACE koduna ait bilgilerin hepsini toplayarak size vermesi hiç te zor olmamakla birlikte internet üzerinden veri tabanı araştırmasında böyle bir imkan tanınmamıştır. Tabii ki ülkemizin bu ürün kategorilerinden her birinde ne kadar üretim yapıldığını bilmek isteriz, lakin böyle bir imkan tanınmıyorsa hiç değilse bir üst tanım seviyesinde bilgiye erişilme imkanı verilmelidir. Her ne kadar TÜİK tarafından yayımlanan "Sanayi Ürünleri Yıllık Üretim ve Satış İstatistikleri" tabloları oldukça geniş ve doyurucu bilgi veriyor olsa da bu tablolar çok geç bir tarihte yayımlandığı için fayda sağlamaktan uzaktır. Mesela 2016 yılına ilişkin istatistikler ancak 2017 yılının Aralık ayının son günlerinde yayımlanmış olup sadece geçmişe dönük değerlendirme yapmak amaçlı kullanım mümkün olmuştur; geleceğe yönelik projeksiyon yapmakta veya o günü değerlendirmek için katkı sağlamamıştır.

Böyle bir imkana erişemediğimiz için burada biraz daha zor bir yolu seçtik, pazar araştırma şirketlerinin detaya inmeyen, ülke genelindeki tüketimi gösteren tablolarını kendileriyle görüşerek

ve iyi niyet çerçevesine işbirliği yaparak elde edip bunların veri içeriğiyle birlikte derleniş metotlarını da inceleyerek Türkiye genelindeki tüketim verilerine ulaşmaya çalıştık. Bu işi yıllardır küresel bazda yapan firmaların bize sağladığı imkanlarla oldukça tutarlı ve yakın rakamlara ulaştığımızı da söyleyebiliriz. Örnek olması açısından, uzun zamandır sistem olarak kendini ispat etmiş olan "doğrudan satış" yöntemini benimsemiş olan firmalar, geleneksel olarak perakende satış noktalarında ölçüm yapan (The Nielsen Corp. gibi) pazar araştırma firmalarının verilerinde yer almamaktadırlar. Esasında bu satış yöntemi özellikle parfüm, cilt bakımı ve kişisel bakım kategorilerinde oldukça yüksek ciroların döndüğü bir mecradır.

Burada bir başka enteresan noktaya daha değinmek lazım, TÜİK ölçümleri doğrudan anketler şeklinde üretim tesislerinden alınırken, pazar araştırma şirketlerinden temin edilen piyasa verileri genelde perakende satışları yansıtmakta olup, TÜİK tablolarında "Üretimden Satışlar" başlığı altında yer alan bilgiler "Fabrika Satış Fiyatları" (FSF) ile verilmektedir. Bir mal veya ürün üretim tesislerinden FSF ile çıkarken, bu mal veya ürün tüketicinin eline geçene kadar ek maliyetler de oluşur ve tüketicinin ödediği "Perakende Satış Fiyatı" (PSF) her zaman FSF'den belli bir oranda daha yüksek olur. Geleneksel olarak PSF'nin FSF'ye oranı yaklaşık olarak 1,6 oranı ile ifade edilmekle birlikte bu oran piyasanın yapısına ve özelliklerine göre farklılıklar gösterebilir. Türkiye'deki kozmetik sektörü için de PSF/FSF oranının 1,6 olduğunu varsayıyoruz.

Dış ticaret için benzer bir kavram kullanılmakta olup ithalat ve ihracat fiyatları genellikle CIF ("Cost+Insurance+Freight") olarak verilmektedir. Hem ithalat ve hem de ihracat için bu rakam menşe ülke için FSF'nin üzerine sigorta ve nakliye bedellerinin de eklenmesinden oluşmaktadır. Bu ürünlerin Türkiye'de perakende satış noktasına varana kadar benzer şekilde CIF fiyatının üzerine 1,6 oranında ek masraflar geldiğini öngörebiliriz.

Bu şekilde bir girdi/çıkış tanımları yapmak istersek, ulusal sınırlar içerisindeki tüketim miktarını tahmin etmek amacıyla şu denklemi kullanabiliriz:

$$\text{YURT İÇİ TÜKETİM (PSF)} = 1,6 \times \{ \text{ÜRETİM (FSF)} - \text{İHRACAT (CIF)} + \text{İTHALAT (CIF)} \}$$

Yukarıdaki denklemin sol tarafındaki rakamlar pazar araştırma şirketlerinden alınan Türkiye piyasası toplamını temsil eden ve bu raporda Tablo 27'de listelenen rakamlardır, sağ taraftaki rakamlar ise TÜİK veri tabanlarından alınan istatistiki bilgiler belli prosedürler çerçevesinde işlenmesi sonucunda elde edilen ve Tablo 7 ile Tablo 14'de listelenen verilerdir. İyi denetlenen ve düzenli bir ekonomide, yukarıdaki denklemin sol tarafı ile sağ tarafı arasında fark olmaması veya çok düşük seviyelerde olması gerekir. Denklem iki tarafı arasında dikkat çekecek büyüklükte bir fark varsa hiç bir şekilde ölçülmeden piyasaya giren ve kayıtsız satışa konu olan KAYIT DIŞI ürünlerden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Eğer bu fark çok küçük ise (örneğin %2-5 arasındaysa) kayıt dışı piyasanın varlığından söz edilemez. Eğer fark %10'dan fazla ise tekrar ve daha dikkatle bakmak gerekir.

Geçmiş yıllara ait ülkemizin üretimden satış ve dış ticaret verileri TÜİK değerleri olarak aşağıda verilmiştir. Burada TÜİK verilerinden hareketle yukarıda verilen formül çerçevesinde hesaplama yöntemiyle ulaşılan "yıllara göre iç tüketim değer tahminleri" listelenmektedir. Ayrıca "İç Tüketim Tahmini" başlığı altında verilen değerler yukarıda 27'de listelenen Türkiye iç tüketim değerleridir.

Tablo 27 - Türkiye Kozmetik Sektörünün 2013-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini

Rakamlar milyon TL'dir	2013	2014	2015	2016	2017
ÜRETİMDEN SATIŞ	2.807	3.164	3.362	3.498	3.892
İHRACAT	1.763	2.165	2.229	2.351	2.850
İTHALAT	1.218	1.461	1.709	1.946	2.211
TÜKETİM, (Fabr. Çıkış Fiyatı)	2.262	2.460	2.842	3.093	3.253
TÜKETİM, (Perakende Fiyatı)	3.619	3.936	4.547	4.949	5.205
İç Tüketim Tahmini*	6.553	7.299	8.054	8.533	9.408
Kozmetik Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini %	%44,8	%46,1	%43,5	%42,0	%44,7

*Perakende TL fiyatlarıyla, Nielsen, IPSOS ve Euromonitor verilerine dayanmaktadır.

Rakamlar milyon TL'dir	2013	2014	2015	2016	2017
ÜRETİMDEN SATIŞ	2.807	3.164	3.362	3.498	3.892
İHRACAT	1.750	2.171	2.301	2.420	3.062
İTHALAT	1.370	1.651	1.910	2.183	2.905
TÜKETİM, (Fabr. Çıkış Fiyatı)	2.427	2.644	2.972	3.261	3.735
TÜKETİM, (Perakende Fiyatı)	3.884	4.230	4.754	5.217	5.975
İç Tüketim Tahmini*	6.567	7.288	8.054	8.533	9.408
FARK, milyon TL	2.683	3.058	3.300	3.316	3.433
Kozmetik Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini %	40,86%	41,96%	40,97%	38,86%	36,49%

Tablo 27'ye ilişkin bilgiler:

- Üretim verileri fabrika çıkış TL fiyatlarla, TÜİK Sanayi Ürün Veritabanından derlenmiştir.
- Dış Ticaret verileri CIF TL değerleri olarak; TÜİK Dış Ticaret Veritabanından derlenmiştir.
- Ülke Tüketimi, TÜKETİM = ÜRETİM - İHRACAT + İTHALAT formülünden, fabrika çıkış fiyatlarıyla hesaplanmış, sonra 1,60 ile çarpılarak perakende TL Fiyatlarına çevrilmiştir.
- "İç Tüketim Tahmini" = pazar araştırma firmalarından alınan veriler baz alınarak hazırlanmış olan iç tüketim tahminleri perakende satış fiyatlarıyla verilmektedir.

Kayıt dışı ekonominin 5 yıllık kozmetik tüketimi içerisindeki ortalama payının %45 civarında olduğu bu tablodan anlaşılmaktadır.

Kayıt Dışı Ekonomi

Ülkemizde Tİ&TCK'nun veri tabanında kayıtlı olduğunu bildiğimiz ve kozmetik alanında faaliyet gösteren yaklaşık 5.019 üretici/ithalatçı şirket bulunuyorken, Avrupa Birliği ülkeleri toplamında bu sayı 5.500 civarındadır. Kozmetik sektöründe gri alanlarda faaliyet gösteren ve kalitesiz/mevzuatına aykırı ürünleri kayıt dışı olarak piyasaya veren firmaların denetim altına alınamaması sebebi ile pazarda taklit, sahte ürün ve vergi açısından suç teşkil eden kayıt dışı faaliyetler ülke ekonomisine büyük kayıplar yaşatmakta ve bu ürünler nedeniyle, üreticiler, satış noktaları ve (sağlık tehdidi açısından değerlendirildiğinde) nihai tüketici de zarar görmektedir.

Fikri sınaî mülkiyet hakları konusunda taklit ve sahte ürüne yönelik gerekli kanuni düzenlemeler yapılmak suretiyle caydırıcı cezalar getirilmesi ve patent, marka ve endüstriyel tasarım konusunda ihlallerin önüne geçilmesi; Ticaret Odası ve/veya Sanayi Odasına kayıt yaptıran işletme/firmaların onay sürecinin yeniden gözden geçirilerek kayıt dışı ve sahte ürün üreten firmalara yaptırım uygulanması ile benzer diğer tedbirlerin alınması gereklidir.

BÖLÜM II TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Temizlik Ürünleri Sektörünün Tanımı ve Konumlanması

Temizlik Ürünleri Sektörüne İlişkin Kodlamalar

Temizlik Ürünlerine ilişkin GTIP Kodları Tablo 28'de verilmiştir.

Tablo 28 - Temizlik Ürünlerine İlişkin GTIP Kodları

Ürün Tarifleri	GTIP Kodu
Diğer Şekillerdeki Sabunlar: İnce Parça, Pul, Granül, Veya Toz Halinde Olanlar	34-01-20-10-00-00
Arap Sabunu Ve Benzeri Yumuşak Sabunlar	34-01-20-90-10-00
Sabun İçeren Yüzeysel Aktif Müstahzarlar (Perakende)	34-02-20-10-00-11
Sabun İçermeyen Yüzeysel Aktif Müstahzarlar (Perakende)	34-02-20-10-00-12
Sabun İçerenler (Perakende)	34-02-20-20-00-11
Sabun İçermeyenler (Lavabo Açıcı Ve Kireç Çözücüler Hariç)(Perakende)	34-02-20-20-00-12
Sabun İçeren Yıkama Müstahzarları (Perakende)	34-02-20-90-00-11
Sabun İçermeyen Yıkama Müstahzarları (Perakende)	34-02-20-90-00-12
Sabun İçeren Temizleme Müstahzarları (Perakende)	34-02-20-90-00-13
Sabun İçermeyen Temizleme Müstahzarları (Perakende)	34-02-20-90-00-14
Sabun İçeren Temizleme Müstahzarları (Perakende) (Kg)	34-02-20-90-00-15
Sabun İçermeyen Temizleme Müstahzarları (Perakende) (Kg)	34-02-20-90-00-16
Diğer Yıkama Ve Temizleme Müstahzarları (Perakende) (Deterjanlar)	34-02-20-90-00-19
Sabun İçeren Yüzeysel Aktif Müstahzarlar - Diğer (Perakende Değil)	34-02-90-10-00-11
Sabun İçermeyen Yüzeysel Aktif Müstahzarlar -Diğer	34-02-90-10-00-12
Sabun İçeren Yıkama Müstahzarları - Diğer	34-02-90-90-00-11
Sabun İçermeyen Yıkama Müstahzarları - (Perakende Değil)	34-02-90-90-00-12
Sabun İçeren Temizleme Müstahzarları-Diğer	34-02-90-90-00-13
Sabun İçermeyen Temizleme Müstahzarları-Diğer	34-02-90-90-00-14
Sabun İçeren Yıkama Müstahzarları (Toptan) (Kg)	34-02-90-90-00-15
Sabun İçermeyen Yıkama Müstahzarları (Toptan) (Kg)	34-02-90-90-00-16
Diğer Yıkama Ve Temizleme Müstahzarları (Perakende Değil)	34-02-90-90-00-19
Ağırlık %30 - %50 Olan Disodyum Alkil İçeren Sulu Çözeltiler	34-02-11-10-00-00
Sülfozezinatlar Ve Sülfooleatlar - Anyonlu	34-02-11-90-10-00
Lineer Alkil Benzen Sulfonik Asitler - Anyonlu	34-02-11-90-90-11
Dodesil Benzen Sulfonik Asit - Anyonlu	34-02-11-90-90-12
Yüzeysel Aktif Organik Maddeler - Anyonlu	34-02-11-90-90-19
Yüzeysel Aktif Organik Maddeler - Katyonlu Olanlar	34-02-12-00-00-00
Yüzeysel Aktif Organik Maddeler - İyonlu Olmayanlar	34-02-13-00-00-00
Diğer Yüzeysel Aktif Organik Maddeler	34-02-19-00-90-00

Temizlik ürünlerine ilişkin NACE Kodları Tablo 29'da verilmiştir.

Tablo 29 - Temizlik Ürünlerine İlişkin NACE (Rev2) Kodları

Ürün Tarifleri	NACE Kodu
SABUN ve DETERJAN ile TEMİZLİK VE PARLATICI MADDELER İMALATI	2041
Gliserol (gliserin), ham; gliserinli sular ve gliserinli kül suları	2041100000
YÜZEY AKTİF MADDELER (Hammaddeler)	204120
Anyonik yüzey aktif maddeler (sabun hariç)	2041202000
Katyonik yüzey aktif maddeler (sabun hariç)	2041203000
İyonik olmayan yüzey aktif maddeler (sabun hariç)	2041205000
Organik yüzey aktif maddeler (sabun, anyonik, katyonik olanlar ile iyonik olmayanlar hariç)	2041209000
SABUN VE YÜZEY AKTİF ÜRÜNLER (Tüketici Ürünleri)	2041
Başka yerde sınıflandırılmamış bar ve benzeri şekildeki sabun ve organik yüzey aktif ürünler (sabun veya deterjanla emdirilmiş (emprenye edilmiş) veya kaplanmış kağıt, votka, keçe ve dokusuz kumaşlar dahil) (el ve banyo sabunları gibi kişisel bakım için olanlar hariç)	2041312000
Sabunlar, pul, ince tabaka, granül, toz vb. şekillerde (kişisel bakım için olanlar dahil)	2041315000
Sabunlar, yumuşak, sıvı vb. hallerde (bar, topak, kalıplanmış şekiller, sabun veya deterjanla emdirilmiş (emprenye edilmiş) veya kaplanmış kağıt, votka, keçe ve dokusuz kumaşlar ile pul, granül veya toz halinde olanlar hariç) (kişisel bakım için olanlar dahil)	2041318000
Yüzey aktif müstahzarlar, sabun içersin veya içermesin, perakende satışa hazır olanlar (sabun olarak kullanılanlar hariç)	2041324000
Yıkama ve temizleme müstahzarları, temel yıkama için olanlar (perakende satışa hazır) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325001
Yıkama ve temizleme müstahzarları, hassas yıkama için olanlar (perakende satışa hazır) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325002
Yıkama ve temizleme müstahzarları, bulaşık yıkama için olanlar (perakende satışa hazır) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325003
Kireç önleyici (çamaşır makineleri ve bulaşık makineleri için) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325004
Yumuşatıcı (çamaşır makineleri için)(sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325005
Yıkama ve temizleme müstahzarları, diğer amaçlar için olanlar (perakende satışa hazır) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041325099
Yıkama ve temizleme müstahzarları, sabun içersin veya içermesin, perakende satışa hazır olmayanlar (yardımcı yıkama müstahzarları dahil) (sabun olarak kullanılanlar ile yüzey aktif müstahzarlar hariç)	2041327000
Oda parfümleri veya deodorantlar	2041410000

Temizlik Ürünleri Sektörünün Dünyadaki Yeri

Tablo 30 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Temizlik Ürünleri Tüketimi

ABD	28,2 milyar dolar
Çin	15,8 milyar dolar
Japonya	9,0 milyar dolar
Brezilya	6,8 milyar dolar
Hindistan	5,2 milyar dolar
Almanya	5,1 milyar dolar
İngiltere	4,9 milyar dolar
Fransa	4,7 milyar dolar
İtalya	4,0 milyar dolar
Diğer Ülkeler	62 milyar dolar
TOPLAM	146 milyar dolar (perakende fiyatlarıyla satışlar)

Kaynak: Euromonitor International

Yukarıdaki tablodan da görüleceği gibi temizlik ürünlerinin en büyük pazarı ABD olup onu sırasıyla Çin, Japonya, Brezilya ve Hindistan takip etmektedir. Bir zamanlar Türkiye'nin küresel kozmetik pazarındaki payı yaklaşık olarak %2,1 civarında iken günümüzde %1,7 civarına gerilemiştir.

Temizlik Ürünleri Sektörünün Ülkemizdeki Yeri

İşyeri Sayısı ve İstihdam

TOBB Sanayi Veritabanında yer alan bilgilerden anlaşıldığına göre 2041 üretim kodu (NACE Rev.2) altında faaliyetlerini yürüten tesis sayısı aşağıda verilmiştir:

Tablo 31 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları (Mart 2018)

Toplam Mühendis Sayısı	3.138
Toplam Teknisyen Sayısı	2.980
Toplam Usta Sayısı	3.685
Toplam İşçi Sayısı	34.133
Toplam İdari Personel	10.426
TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI	59.272
TOPLAM KURULU TESİS SAYISI	1.580

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Tablo 32 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları

NACE KODU	Tesis sayısı	Müh. Sayısı	Teknis. Sayısı	Usta Sayısı	İşçi Sayısı	İdari Personel Sayısı	TOPLAM	Tesis başına ortalama çalışan sayısı
2041100000	16	50	73	25	467	137	752	47
2041202000	21	32	21	26	251	64	394	19
2041203000	12	44	19	16	191	103	373	31
2041205000	20	92	88	63	691	314	1525	77
2041209000	26	56	34	45	458	114	707	28
2041312001	3	1	2	1	12	7	23	7
2041312002	12	15	8	25	217	105	370	31
2041312003	6	7	6	10	147	25	195	33
2041312004	1	0	3	0	6	0	9	9
2041315000	58	78	117	86	1585	439	2321	40
2041318000	229	465	525	575	4798	1341	8285	37
2041324000	75	90	89	85	1041	351	1833	25
2041325001	172	464	255	701	3932	1259	7270	43
2041325002	39	113	331	37	1018	278	2180	56
2041325003	155	269	223	446	3517	1032	6067	40
2041325004	56	84	42	91	971	398	1989	36
2041325005	84	153	112	161	2393	519	3464	42
2041325099	182	369	460	446	3880	1174	6909	38
2041326000	33	94	57	55	492	194	892	27
2041327000	52	155	140	238	1027	403	2140	42
2041410000	149	234	176	257	3625	1037	5909	40
2041427000	5	14	3	12	148	24	201	40
2041428000	6	14	1	12	142	22	191	32
2041433000	16	33	16	39	466	165	719	45
2041435000	26	25	14	36	403	129	607	24
2041437000	13	16	7	19	135	47	224	18
2041438300	12	25	32	28	254	78	417	35
2041438900	58	74	62	76	1003	280	1621	28
2041440000	43	72	64	74	863	387	2040	48
2041 TOPLAM	1.580	3.138	2.980	3.685	34.133	10.426	59.272	38

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Ülkemizde deterjanlar ve temizlik ürünleri (koruyucu maddeler ile hijyenik kağıtlar ve hava aromatzörleri ile birlikte) 2017 yılı sonlarına kadar mevzuat gereği bildirim yapılarak piyasaya verilmekteydi. Bu bilgiden hareketle söyleyebiliriz ki temizlik ürünleri ve koruyucu maddeler ile hijyenik kağıtlar ve hava aromatzörleri konularında da düzenleme ve denetleme yetkisine sahip olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ülkemizde faaliyet gösteren sektörel firma sayısını yakından takip edebilmekteydi. 2018 yılının Ocak ayı sonuna doğru yapılan mevzuat değişiklikleri ile bu ürünlerin piyasaya verilmeden önce bildirimde bulunması mecburiyeti ortadan kalktı.

Yukarıda verdiğimiz tesis bilgileri sanayi odalarındaki kapasite raporları içerisinde yer alan bilgiler kullanılmak suretiyle TOBB tarafından derlenmekte olup kapasite raporu güncellemesi yapıldıkça TOBB Sanayi Veritabanında yer alan verilerin de güncellendiği bildirilmektedir. Diğer taraftan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından (yeni mevzuattan önce) kendilerine bildirimde bulunmuş üretici sayısının yaklaşık 850 civarında olduğunun dile getirildiği bilinmektedir; muhtemelen TOBB veri tabanında kayıtlı olan 1.580 üretici ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının veritabanında görünen 850 civarındaki üretici sayısı arasında oluşan fark, NACE kodlarında 2041 kodunda mütalaa edilmesine karşılık temizlik ürünü sayılmayan ürünleri (misal: hava aromatzize edici ürünler veya mumlar ve cilalar ile NACE kodlarında yer verilen muhtelif hammaddelerin üretim tesisleri) kapsamaktadır.

Yukarıdaki bilgilere göre NACE (Rev2) 2041 kodunda yer alan üretim tesislerinde 59.000'in üzerinde personel çalışmakta olup pazarlama / dağıtım ve perakende içerisinde sektöre hizmet veren kişi sayısının yaklaşık olarak 450.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Mevcut üretim tesisleri ülkemizin 52 iline dağılmış olup tesis sayısı sıralamasında ilk 10 il řu şekildedir:

Tablo 33 - Türkiye'de Temizlik Ürünleri Üretiminin İllere Dağılımı

İL	TESİS SAYISI
İSTANBUL	187
GAZİANTEP	52
İZMİR	50
KOCAELİ	43
TEKİRDAĞ	35
KONYA	21
ANKARA	19
ADANA	19
BURSA	13
ANTALYA / MERSİN	10

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Mart 2018

Üretim ve Üretimden Satışlar

Tablo 34 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Listelenen Ürünlerinin Üretimden Satış Değerleri Tahmini

2041 NACE Rev2 (Değer)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Deterjan/Sabun emdirilmiş kağıt, vatka ve keçeler	95	124	181	209	158	183	210
Sabunlar: pul, ince tabaka, granül, toz, yumuşak, sıvı vb. hallerde	217	226	307	372	393	451	438
Çamaşır ve Bulaşık Yıkama Ürünleri ve Çamaşır Yumuşatıcılar	3.052	3.399	3.817	4.221	4.452	4.872	4.992
Oda parfümleri veya deodorantları	153	164	164	180	198	222	220
Cila, Krem ve Benzeri Müstahzarlar	155	152	164	182	197	179	207
Ovalama Kremleri, Tozları vs. benzerleri	4	4	5	10	14	16	13
TOPLAM 2041, milyon TL	3.523	4.069	4.638	5.174	5.412	5.923	6.080

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Bilindiği üzere, 2041 kodu altında temizlik ürünleri dışında ev ve araç gereç bakımı için kullanılan (suni ve hazır mumlar; oto cila, ahşap parke cila ve muşamba yüzeyler için cilalar, ovalama kremleri, ovalama tozları ve benzeri müstahzarlar gibi) tüketim ürünlerinin de üretimi ve üretimden satış bilgilerine yer verilmektedir. Bu ürünlere ilişkin verileri ayırıp sadece çamaşır, bulaşık yıkama ürünleri ile muhtelif yüzey ve eşya temizliği için kullanılan temizlik ürünleri için elde edilen TÜİK değerleri ise Tablo 35'de verilmiştir. NACE kodlarında açıkça yer almadığı için bilinmeyen değerler 'veri yok' ile ifade edilmiştir.

Tablo 35 - 2041 NACE (Rev2) Kodundaki Temizlik Ürünlerinin Üretimden Satış Değerleri Tahmini

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Toplam Çamaşır Yıkama	1.868,9	2.154,1	2.364,5	2.483,5	2.609,6	2.728,7	2.777,6
* Güçlü Yıkama	1.663,4	1.944,5	2.124,9	2.202,8	2.308,3	2.444,8	2.507,6
-Çok Köpüren	9,2	18,3	18,4	23,1	25,6	28,5	30,0
-Az Köpüren	1.654,1	1.926,2	2.106,6	2.179,7	2.282,7	2.416,3	2.477,6
* Narin Yıkama	5,4	6,0	6,7	7,0	9,8	11,1	12,0
* Yıkama Katkıları	200,1	203,6	232,9	273,7	291,5	272,8	258,0
* Çamaşır Suları	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
Toplam Ev Temizliği	619,3	621,7	711,3	776,4	788,4	933,0	955,0
* Genel Temizlik	249,2	224,2	201,8	181,6	201,8	250,2	260,0
* Banyo ve Mutfak	207,3	207,2	288,4	348,9	367,1	422,7	425,0
- Kireç Çözücü	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
- Lavabo Açıcı	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
- Sert Yüzey	162,8	190,3	221,1	245,9	219,5	260,1	270,0
* Pencere & Cam	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
* Tuvalet Temizliği	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
Bulaşık Deterjanları	702,2	759,4	936,5	1.218,4	1.347,8	1.523,1	1.888,5
* Otomatik Makine	410,7	419,3	531,2	688,8	773,5	889,0	1.123,2
* Sıvı Deterjan	287,9	336,0	400,8	519,7	560,1	618,0	748,8
* Diğer Bulaşık Det.	3,6	4,1	4,5	9,9	14,2	16,1	16,5
Toplam 'veri yok ' (bilinmeyen)	173,6	377,8	456,7	503,7	455,2	543,2	238,4
TOPLAM Temizlik Ür.	3.364,4	3.913,2	4.469,3	4.982,3	5.201,1	5.728,3	5.861,1

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

NACE kodlarında çamaşır suları ile kireç çözücü ve lavabo açıcı ürünlerin ayrı bir ürün kodunda sergilenmemesi bir talihsizlik olarak değerlendirilmelidir, çünkü yukarıda elde veri olmadığını belirtmek için "veri yok" şeklinde işaretlediğimiz bu kategoriler ülkemizde temizlik ürünleri üreticileri için oldukça önem taşımakta olup pazar araştırması firmalarının raporlarında bu bilgilere ulaşmak mümkündür.

Ülkemiz temizlik ürünleri pazarının %88'ini deterjan, %12'sini ise sabun içeren ürünlerin oluşturmakta olduğu Ekonomi Bakanlığı yayınlarında belirtilmektedir. Türkiye'de çamaşır deterjanı üretim kapasitesi 3,2 milyon ton NSD (Non-Soapy Detergent) toz deterjan olarak tahmin edilmektedir. Kişisel ve ev temizliği amaçlı toplam üretim kapasitesi ise 3,5 milyon ton civarında olduğu tahmin edilmektedir (TOBB Sanayi Veritabanı).

Ülkemizde temizlik ürünleri sanayinin üretimi ve üretimden satışları aylık olarak TÜİK tarafından toplanmakta ve TÜİK'in Sanayi Üretim Veritabanında görüşe açılmaktadır. Söz konusu ürünler

NACE (Rev2) sınıflandırmasında 2041 ve alt kodları içerisinde yer almakta olup, buradan ulaşılan tesis sayısı / üretim miktar ve değeri / üretimden satış miktarı ve değerine ilişkin bilgiler derlenerek her yılın sonunda bir önceki yıla ilişkin değerler genel görüşe açılmaktadır. 2017 yılı Aralık ayında yayımlanan detaylı ürün istatistikleri, 2017 yılına ilişkin tahminlerimizle takviye edilerek aşağıda listelenmektedir.

Tablo 36 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini

Islak Temizlik Bezleri

2041312001 - Sabun emdirilmiş kağıt ve vatka

2041312002 - Deterjan/sabun emdirilmiş keçe

2041312003 - Deterjan/sabun emdirilmiş dokunmamış mensucat

2041312004 - Sıvanmış/kaplanmış kağıt vatka, keçe

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
2041312001	Tesis Sayısı	6	9	8	11	9	9	9
	Üretim Miktarı, Ton	17.515	24.041	72.600	36.026	46.642	42.014	56.718
	Üretim Değeri, Milyon TL	40	57	91	101	61	72	94
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	16.868	22.998	72.199	37.688	47.775	46.512	58.700
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	39	55	90	105	67	83	100
2041312002	Tesis Sayısı	0	1	3	1	0	0	1
	Üretim Miktarı, Ton	14.775	18.706	43.728	26.267	32.492	35.000	39.527
	Üretim Değeri, Milyon TL	30	40	58	65	46	58	65
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	15.306	19.135	44.584	28.271	34.362	35.000	40.887
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	32	41	60	70	53	58	69
2041312003	Tesis Sayısı	1	3	3	4	4	2	3
	Üretim Miktarı, Ton	12.034	13.371	14.857	16.507	18.342	20.379	20.149
	Üretim Değeri, Milyon TL	20	23	25	28	31	35	34
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	13.745	15.272	16.969	18.854	20.949	23.276	23.014
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	25	27	31	34	38	42	41
"2041312004 - Sıvanmış/kaplanmış kağıt vatka, keçe" başlığında hiç veri bulunamamıştır.								

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Tablo 36'da listelenen değerler sabun/deterjan emdirilmiş kağıt/vatka/keçe ve dokunmamış mensucat için TÜİK tarafından verilen değerlerdir. Bu ürünler genelde tüketicinin "ıslak mendil" veya "ıslak temizlik bezi" diye isimlendirdiği, el temizliği için yiyecek/içecek perakende noktalarında verilen, ayrıca özellikle mutfak ve banyolarda yüzey temizliği için kullanılan temizlik amaçlı ürünlerdir. el temizliği için kullanılanlar kozmetik kategorisinde olmakla birlikte üretim teknolojisi aynı olduğu için bu tesislerin çoğunda temizlik bezlerinin de üretimi yapıldığı düşünülmektedir.

Tablo 37 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini*Temizlikte Kullanılan Sabunlar**2041315000 - Sabunlar, pul, ince tabaka, granül, toz vb.**2041318000 - Sabunlar, yumuşak, sıvı vb. hallerde*

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2041315000	Tesis Sayısı	3	7	5	5	5	6	5
	Üretim Miktarı, Ton	2.357	6.299	4.601	5.744	6.382	7.091	6.848
	Üretim Değeri, Milyon TL	10	19	18	24	27	30	29
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	2.012	5.833	4.585	5.584	6.204	6.894	6.689
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	9	18	18	23	26	28	27
2041318000	Tesis Sayısı	57	62	70	68	72	90	75
	Üretim Miktarı, Ton	121.161	117.616	162.071	170.338	203.582	208.271	213.975
	Üretim Değeri, Milyon TL	215	212	321	380	385	432	436
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	117.879	114.796	143.805	157.145	191.348	204.335	200.282
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	207	207	288	349	367	423	410

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Bu kodlardaki ürünler genel olarak arap sabunu ile krem sabunlar ve ayrıca narin yıkama amacına yönelik pul veya toz şeklinde paketlenmiş sabunlardan oluşmaktadır.

Tablo 38 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini*Çamaşır Ve Bulaşık Deterjanları İle Bunların Temizliğine Yardımcı Maddeler**2041324000 - Perakende satışı hazır Yüzey Aktif müstahzarlar**2041325001 - Temel Yıkama ve temizleme müstahzarları,**2041325002 - Hassas Yıkama ve temizleme müstahzarları**2041325003 - Bulaşık Yıkama ve temizleme müstahzarları**2041325004 - Kireç önleyici (çamaşır makineleri ve bulaşık makineleri için)**2041325005 - Yumuşatıcı (çamaşır makineleri için)**2041325099 - Diğer Amaçlar için Yıkama ve temizleme müstahzarları,**2041326000 - Perakende satışı hazır OLMAYAN Yüzey Aktif Müstahzarlar**2041327000 - Perakende satışı hazır OLMAYAN Yıkama ve Temizleme Müstahzarları*

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2041324000	Tesis Sayısı	20	27	16	16	16	26	19
	Üretim Miktarı, Ton	113.334	102.000	91.800	82.620	91.800	104.721	106.646
	Üretim Değeri, Milyon TL	259	233	210	189	210	270	252
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	106.697	96.027	86.424	77.782	86.424	97.705	100.146
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	249	224	202	182	202	250	240

2041325001	Tesis Sayısı	35	39	35	39	35	52	40
	Üretim Miktarı, Ton	819.592	875.102	940.148	971.311	946.623	1.034.724	1.119.182
	Üretim Değeri, Milyon TL	1.792	1.973	2.229	2.393	2.274	2.523	2.708
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	768.783	858.051	904.512	907.402	940.568	1.005.901	1.080.535
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	1.654	1.926	2.107	2.180	2.283	2.416	2.583
2041325002	Tesis Sayısı	7	7	7	6	8	9	8
	Üretim Miktarı, Ton	3.077	3.419	3.799	2.202	3.965	4.877	4.267
	Üretim Değeri, Milyon TL	5	6	7	7	10	11	10
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	3.084	3.427	3.807	2.229	3.944	4.880	4.272
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	5	6	7	7	10	11	10
2041325003	Tesis Sayısı	50	47	36	40	42	54	43
	Üretim Miktarı, Ton	335.296	325.965	404.833	457.120	578.614	571.588	578.494
	Üretim Değeri, Milyon TL	719	774	940	1.184	1.409	1.661	1.493
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	333.380	313.017	401.645	467.257	531.409	515.456	550.783
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	707	747	932	1.208	1.334	1.507	1.432
2041325004	Tesis Sayısı	8	12	11	10	10	19	13
	Üretim Miktarı, Ton	443	1.135	1.505	2.518	2.996	2.388	2.704
	Üretim Değeri, Milyon TL	1	2	4	9	8	8	8
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	437	1.159	1.511	2.345	2.936	2.355	2.630
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	1	3	4	8	8	8	8
2041325005	Tesis Sayısı	18	26	27	25	24	33	27
	Üretim Miktarı, Ton	61.946	70.629	82.808	91.923	102.713	104.499	109.809
	Üretim Değeri, Milyon TL	219	224	243	283	286	295	318
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	57.365	62.608	77.525	87.366	99.159	94.393	103.052
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	199	201	229	266	284	265	300
2041325099	Tesis Sayısı	24	28	31	29	26	54	35
	Üretim Miktarı, Ton	63.989	68.068	67.504	74.581	66.765	79.685	82.954
	Üretim Değeri, Milyon TL	211	198	218	250	219	257	271
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	54.002	64.446	66.852	73.306	66.504	79.873	82.379
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	163	190	221	246	220	260	272

2041326000	Tesis Sayısı	11	11	10	10	10	17	12
	Üretim Miktarı, Ton	24.680	23.795	18.893	13.839	15.376	16.237	18.499
	Üretim Değeri, Milyon TL	70	71	65	61	67	75	77
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	19.797	23.398	18.505	14.135	15.705	15.858	18.458
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	54	70	64	62	69	74	77
2041327000	Tesis Sayısı	14	13	15	15	14	17	15
	Üretim Miktarı, Ton	9.370	10.386	19.486	21.174	18.083	22.815	23.448
	Üretim Değeri, Milyon TL	20	31	55	68	54	87	76
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	9.070	11.149	18.956	19.590	15.395	20.290	21.342
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	19	32	52	62	45	81	69

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Türkiye'de temizlik ürünleri üretiminin ana unsuru Tablo 38'de sergilenen çamaşır ve bulaşık yıkamaya yönelik ürünlerden oluşmaktadır. Yukarıdaki tablodan da kolayca anlaşılacağı gibi 2017 yılında bir milyon 120 bin ton çamaşır deterjanı, 578 bin ton bulaşık yıkama maddesi ve yaklaşık 110 bin ton çamaşır katkı maddesinin üretilmiş olduğunu görüyoruz. Sadece bu üç kalemdeki üretim miktarı bir milyon sekiz yüz bin tonu geçmektedir ki, ülkemiz için de önemli bir üretim olduğu aşikardır.

Tablo 39 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini

Oda Parfümleri, Mumlar, Koruyucu Cıllar, Ovalama Kremleri Ve Tozları
 2041410000 - Oda parfümleri veya deodorantları
 2041428000 - Suni ve hazır mumlar
 2041433000 - Ayakkabı ve deri için Cila, krem ve benzeri müstahzarlar
 2041435000 - Mobilya ve ahşap için Cila, krem ve benzeri müstahzarlar
 2041437000 - Kaporta için kullanılan Cila ve benzeri müstahzarlar
 2041438300 - Metal cılları
 2041438900 - Diğer cila, krem ve benzeri müstahzarlar (Başka yerde sınıflandırılmamış)
 2041440000 - Ovalama kremi ve tozları ile benzeri

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2041410000	Tesis Sayısı	40	44	40	39	43	64	47
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	150	171	163	177	199	220	218
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	153	164	164	180	198	222	220

2041428000	Tesis Sayısı	2	3	3	3	2	2	2
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
2041433000	Tesis Sayısı	8	12	12	12	10	11	11
	Üretim Miktarı, Ton	12.566	33.060	27.774	24.149	30.183	24.599	30.678
	Üretim Değeri, Milyon TL	123	163	152	140	130	181	174
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	11.938	24.799	24.306	24.136	26.743	19.103	27.108
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	115	123	132	139	150	138	161
2041435000	Tesis Sayısı	10	11	9	10	9	15	11
	Üretim Miktarı, Ton	1.275	1.376	1.841	3.182	2.149	2.388	2.748
	Üretim Değeri, Milyon TL	4	5	3	10	6	6	7
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	1.300	1.378	1.822	3.150	2.038	2.264	2.666
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	4	5	3	10	6	6	7
2041437000	Tesis Sayısı	11	10	13	11	12	11	12
	Üretim Miktarı, Ton	4.247	1.810	2.783	3.297	5.866	3.189	4.351
	Üretim Değeri, Milyon TL	23	8	11	14	20	19	18
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	4.172	1.817	2.620	3.113	4.604	2.095	3.574
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	22	8	11	13	19	10	15
2041438300	Tesis Sayısı	3	3	3	3	4	3	3
	Üretim Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretim Değeri, Milyon TL	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok	veri yok
2041438900	Tesis Sayısı	7	9	8	8	9	13	10
	Üretim Miktarı, Ton	2.109	2.343	2.603	2.893	3.214	3.571	3.531
	Üretim Değeri, Milyon TL	14	16	18	19	22	24	24
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	2.303	2.559	2.844	3.160	3.511	3.901	3.857
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	14	16	18	20	22	24	24

2041440000	Tesis Sayısı	6	12	9	12	11	11	11
	Üretim Miktarı, Ton	4.137	4.597	5.108	9.398	10.119	10.723	10.162
	Üretim Değeri, Milyon TL	4	4	5	10	19	16	14
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	3.985	4.427	4.919	9.370	9.952	10.949	10.117
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	4	4	5	10	14	16	13

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Yukarıdaki tabloda temizlik ürünlerinden ziyade yüzey koruma ürünleri yer almakta olup oda parfümleri, mumlar, cilalar ve ovalama ürünleri de bu grup içerisinde yer almaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere bazı küçük kategorilerde üretici sayısının az olması nedeniyle verilere erişim sağlanamamıştır.

Dış Ticaret

Temizlik Ürünleri Dış Ticaretimiz

Rapor dönemi içerisinde Temizlik ürünleri ihracatımız 2011 yılında 290,6 milyon dolar iken 2014 yılında 445,4 milyon dolara kadar yükselmiş, sonraki yıllarda yavaş yavaş gerilemiş olup 2017 yılında (neredeyse 2016 yılı ile aynı seviyeye) 359,2 milyon dolar seviyesine gelmiştir. 2018 yılında seçim yılı olması ve ekonomik koşullar nedeniyle bir tahminde bulunmak çok zor olmakla birlikte bu seviyenin üzerinde bir yerde tamamlayacağımızı ümit ediyoruz.

Temizlik ürünleri ithalatımız ise 2011 yılında 492,0 milyon dolardan başlayarak 2014 yılında 546,2 milyon dolara yükselmiş, sonraki yıllarda azalma eğilimine girmiş olup 2016 yılında 485,9 milyon dolara kadar gerilemiş olmasına karşılık 2017 yılında ise ithalatımızın rekor büyümeyle 549,0 milyon dolar seviyesine çıktığını görüyoruz. Özellikle hammadde, yatırım malları ve ara maddeler açısından ithalata bağımlı bir ekonomi olmamız sebebiyle, eğer tedbir alınmazsa önümüzdeki yıllarda da ihracat artışlarının tümüyle ithalat rakamlarına da yansıtacağını tahmin ediyoruz.

Rapor dönemi içerisinde temizlik ürünleri dış ticaretimiz aşağıdaki tablolarda listelenmiştir.

Tablo 40 - Türkiye'nin Toplam Temizlik Ürünleri Dış Ticareti

Yıl	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL	İthalatın İhracata Oranı
2011	240.223	221.649	290,6	208,9	490,2	492,0	353,7	827,4	1,693
2012	277.077	247.649	318,9	247,8	574,5	511,9	398,4	922,7	1,605
2013	333.809	253.705	366,4	276,3	700,2	534,8	403,3	1.014,9	1,460
2014	395.839	254.049	445,4	335,8	975,3	546,2	410,9	1.196,0	1,226

2015	405.805	294.987	413,8	373,2	1.129,0	490,3	441,4	1.330,4	1,185
2016	412.336	304.867	359,3	324,1	1.083,1	485,9	439,0	1.467,1	1,352
2017	424.126	306.833	359,2	318,2	1.311,9	549,0	486,3	2.005,5	1,528

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı üzere, söz konusu GTIP'lerde toplam ithalatımızın ihracatımıza oranı yaklaşık 1,7'den başlayarak yıllar içerisinde küçülmüş, yani "ihracatın ithalatı karşılama oranı" 2015 yılına kadar artarak devam etmiştir. 2014 yılında rekor seviyede ihracat yapılmış olmasına karşılık daha sonraki yıllarda ihracatımız düşüş eğilimine girmiş olup 2017 yılının neredeyse 2016 yılı ile aynı seviyede kapanmış olmasını bir "geri dönüş" başlangıcı olarak görmek istiyor ve 2018 yılında tekrar 450 milyon dolar seviyelerine ulaşmasını bekliyoruz.

Tablo 41 - Türkiye'nin Çamaşır Sabunu ve Arap Sabunu Dış Ticareti

340120100000 - İnce parça, pul, granül/toz halinde olan sabunlar

340120901000 - Arap sabunu vb. yumuşak sabunlar

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340120100000	11.832	26.510	15,6	11,2	25,9	28,9	21,0	51,1
	340120901000	754	93	0,8	0,6	1,3	0,1	0,1	0,2
2012	340120100000	4.787	23.400	7,2	5,6	13,0	23,7	18,4	42,8
	340120901000	286	212	0,4	0,3	0,8	0,2	0,2	0,4
2013	340120100000	3.200	34.505	4,9	3,7	9,5	31,0	23,4	58,5
	340120901000	190	162	0,3	0,2	0,6	0,2	0,1	0,3
2014	340120100000	4.652	35.655	6,8	5,2	15,0	33,7	26,0	74,6
	340120901000	1.045	13	1,4	1,1	3,0	0,0	0,0	0,0
2015	340120100000	6.594	64.264	8,1	7,3	22,0	48,8	44,0	132,3
	340120901000	731	1	0,8	0,7	2,1	0,0	0,0	0,0

2016	340120100000	8.119	59.390	8,4	7,6	25,3	41,1	37,0	122,5
	340120901000	660	45	0,7	0,7	2,2	0,0	0,0	0,1
2017	340120100000	8.675	46.887	7,9	7,1	29,0	37,4	33,1	135,9
	340120901000	360	2	0,4	0,4	1,5	0,0	0,0	0,0

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir

Tablo 41'de yer alan dış ticaret verileri pozisyon itibariyle deterjan olmayıp temizlik amacıyla kullanılan (kozmetik amaçlı değil) sabun ürünlerine ilişkin bilgiler içermektedir. Tablodan anlaşılacağı üzere ülkemizin 2014 yılından günümüze kadar azalarak gelen bir arap sabunu ihracatı bulunmaktadır, ithalatımız ise yok denecek kadar azdır.

Temizlik sabunları konusunda yıllık 8.000 tonun üzerinde bir ihracatımız olmasına karşılık ithalatımız ihracatımızın 5 katını geçmektedir. İthalatımızın son üç yıldır azalma eğiliminde olduğunu da söyleyebiliriz.

Tablo 42 - Türkiye'nin Deterjan Hammaddeleri Dış Ticareti

340211100000 - Ağırılık %30 - %50 Olan Disodyum Alkil İçeren Sulu Çözeltiler

340211901000 - Sülfurezinatlar Ve Sülfooleatlar - Anyonlu

340211909011 - Lineer Alkil Benzen Sulfonik Asitler - Anyonlu

340211909012 - Dodesil Benzen Sulfonik Asit - Anyonlu

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340211100000	172	93	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
	340211901000	18	24	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
	340211909011	1.472	1.644	2,5	1,8	4,3	2,3	1,6	3,7
	340211909012	4	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	340211100000	271	47	0,3	0,2	0,5	0,1	0,1	0,2
	340211901000	4	46	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2
	340211909011	2.763	2.881	5,1	4,0	9,2	4,3	3,4	7,8
	340211909012	2	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	340211100000	164	32	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2
	340211901000	30	110	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3
	340211909011	2.315	2.197	4,2	3,2	8,1	3,6	2,7	6,8
	340211909012	39	5	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

2014	340211100000	7	28	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2
	340211901000	84	48	0,2	0,2	0,5	0,1	0,1	0,3
	340211909011	1.768	1.672	3,0	2,3	6,6	2,9	2,2	6,3
	340211909012	60	53	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
2015	340211100000	24	49	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3
	340211901000	63	60	0,2	0,2	0,5	0,1	0,1	0,3
	340211909011	2.719	1.935	3,3	3,0	9,2	2,5	2,2	6,6
	340211909012	8	22	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
2016	340211100000	58	55	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,2
	340211901000	92	51	0,1	0,1	0,4	0,2	0,1	0,4
	340211909011	2.596	1.396	3,0	2,7	8,9	1,6	1,4	4,5
	340211909012	13	74	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4
2017	340211100000	172	53	0,2	0,2	0,7	0,1	0,1	0,4
	340211901000	57	40	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,3
	340211909011	3.026	1.177	3,4	3,0	12,3	1,3	1,1	4,8
	340211909012	49	18	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 42'de ülkemizin disodyum alkil içeren çözeltiler, sülforezinatlar/sülfoleatlar ve DDBSA/LABSA gibi deterjan hammaddeleri konusundaki dış ticaretine ilişkin bilgiler verilmektedir. 2014 yılında ihracatımız ile ithalatımız arasında çok cüzi bir fark olmasına karşılık son üç yılda bu fark ihracatımız lehine açılmaya başlamış olup 2017 yılında 3.304 ton ihracata karşılık ithalatımız 1.319 tonda kalmıştır. Döviz cinsinden ifade edilirse 3.8 milyon dolar ihracata karşılık ithalatımız 1,6 milyon dolar seviyesinde kalmıştır.

Tablo 43 - Türkiye'nin Yüzey Aktif Maddeleri Dış Ticareti

340211909019 - Anyonlu diğer yüzey aktif organik maddeler

340212000000 - Yüzey aktif organik maddeler; katyonlu olanlar

340213000000 - Yüzey aktif organik maddeler; iyonlu olmayanlar

340219009000 - Yüzey aktif diğer organik maddeler

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340211909019	20.093	23.735	31,5	22,6	52,8	46,4	33,2	77,9
	340212000000	554	9.987	1,3	0,9	2,2	22,1	15,8	36,9
	340213000000	3.351	58.687	8,4	6,1	14,1	159,9	114,9	267,5
	340219009000	5.537	6.124	7,2	5,2	12,2	12,6	9,1	21,3
2012	340211909019	23.031	35.556	28,3	22,0	51,0	57,4	44,8	103,5
	340212000000	599	7.190	1,4	1,1	2,4	14,9	11,6	26,9
	340213000000	3.169	62.530	9,0	7,0	16,1	158,6	123,5	285,8
	340219009000	5.429	9.101	7,0	5,4	12,6	17,1	13,3	30,8
2013	340211909019	27.050	43.700	31,6	23,8	60,4	63,9	48,1	121,7
	340212000000	466	7.382	1,0	0,8	1,9	15,1	11,4	29,0
	340213000000	3.267	71.505	8,1	6,1	15,5	176,1	132,9	334,2
	340219009000	7.630	9.092	9,0	6,8	17,2	16,8	12,7	31,8
2014	340211909019	29.386	35.272	32,3	24,3	70,7	54,0	40,5	118,2
	340212000000	460	7.486	1,1	0,9	2,5	14,9	11,1	32,6
	340213000000	3.935	70.930	8,8	6,6	19,2	173,6	130,4	379,6
	340219009000	10.032	8.244	10,9	8,2	23,9	15,2	11,4	33,3
2015	340211909019	27.074	31.934	24,3	21,9	66,3	40,4	36,4	109,5
	340212000000	846	7.828	1,8	1,7	5,1	12,1	10,9	32,4
	340213000000	4.063	71.945	8,2	7,4	22,3	141,8	127,6	383,4
	340219009000	8.641	6.130	8,5	7,6	23,1	8,7	7,8	23,4

2016	340211909019	37.996	24.876	31,6	28,5	95,7	32,5	29,3	98,0
	340212000000	732	6.910	1,5	1,4	4,6	9,9	8,9	29,9
	340213000000	4.216	69.810	8,2	7,4	24,8	132,8	120,1	401,5
	340219009000	9.422	7.290	8,7	7,9	26,4	9,3	8,4	28,2
2017	340211909019	38.770	25.425	36,7	32,6	133,5	36,9	32,6	134,3
	340212000000	663	9.874	1,4	1,2	5,1	14,7	13,0	53,8
	340213000000	5.021	76.243	9,4	8,3	34,0	156,8	139,1	572,3
	340219009000	8.622	7.102	9,2	8,2	33,7	10,7	9,5	39,2

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

43'te yüzey aktif maddeler konusundaki dış ticaretimiz verilmektedir. Tablodan anlaşılacağı üzere yüzey aktif organik maddeler (anyonlu ve iyonlu olmayanlar) konusunda dışa bağımlılığımız devam etmekle birlikte, tabloda yer alan diğer yüzey aktifler konusunda dışa bağımlı olduğumuz söylenemez.

Tablo 44 - Türkiye'nin Deterjan Perakende Maddeleri Dış Ticareti

340220200011 - Sabun içeren yüzey aktif müstahzarlar (perakende)

340220200012 - Sabun içermeyen yüzey aktif müstahzarlar (perakende)

340220900015 - Sabun içeren yıkama ve temizleme müstahzarları (perakende)

340220900016 - Sabun içermeyen yıkama ve temizleme müstahzarları (perakende)

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340220200011	1.365	54	1,4	1,0	2,4	0,2	0,1	0,3
	340220200012	2.448	1.508	2,7	1,9	4,6	3,8	2,7	6,5
	340220900015	16.129	5.884	18,3	13,1	31,2	10,6	7,6	17,9
	340220900016	152.433	64.490	158,0	113,7	267,6	139,4	100,3	234,4
2012	340220200011	1.299	32	1,4	1,1	2,4	0,1	0,1	0,2
	340220200012	5.073	949	5,1	3,9	9,1	2,4	1,9	4,3
	340220900015	19.412	12.166	21,8	16,9	39,3	18,3	14,2	32,9
	340220900016	182.756	70.145	185,7	144,3	334,6	149,8	116,4	270,0

2013	340220200011	1.218	56	1,3	1,0	2,5	0,1	0,1	0,3
	340220200012	4.921	265	4,5	3,4	8,7	1,4	1,1	2,6
	340220900015	31.276	7.537	28,9	21,8	55,4	12,9	9,8	24,2
	340220900016	213.288	49.889	214,5	161,7	409,6	138,9	104,7	263,7
2014	340220200011	1.707	9	2,0	1,5	4,4	0,1	0,1	0,2
	340220200012	5.689	240	5,6	4,3	12,4	1,4	1,0	2,9
	340220900015	46.393	1.904	46,4	35,1	101,8	4,6	3,5	10,1
	340220900016	252.257	55.711	259,1	195,3	567,3	157,2	117,8	344,0
2015	340220200011	1.649	7	2,0	1,8	5,6	0,0	0,0	0,1
	340220200012	7.360	324	7,1	6,4	19,2	1,4	1,3	3,8
	340220900015	60.632	1.583	59,6	53,8	163,0	3,3	3,0	9,0
	340220900016	245.927	63.374	236,3	213,3	644,7	145,1	130,6	393,8
2016	340220200011	2.197	30	2,5	2,2	7,5	0,3	0,3	0,9
	340220200012	7.083	343	6,0	5,5	18,5	1,5	1,3	4,5
	340220900015	62.508	1.645	50,8	45,8	152,9	3,7	3,3	11,2
	340220900016	236.607	78.120	188,4	170,0	567,3	158,3	143,2	479,3
2017	340220200011	2.435	14	3,1	2,8	11,4	0,1	0,1	0,2
	340220200012	9.963	259	7,9	7,0	28,8	1,3	1,1	4,6
	340220900015	71.668	6.600	52,7	46,7	192,4	11,5	9,9	42,9
	340220900016	232.254	81.918	177,9	157,2	650,6	178,3	158,3	652,0

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 44'te yıkama müstahzarları (sabun içeren/içermeyen yüzey aktif ve yıkama/temizleme) dış ticaretine ilişkin veriler yer almaktadır. Bu tabloda verilen bilgilere göre söz konusu ürünlerde ihracatımız miktar bazında her yıl artarak devam ederken 2016 yılında bir önceki yıla göre azalma yaşanmış, lakin 2017 yılında rekor seviyede bir artış yeniden gerçekleşmiştir. İthalat miktarı olarak baktığımızda ise 2012 yılında yapılan yüksek ithalattan sonra gelen 4 yılda oldukça düşük seviyeler yaşanmasına karşılık 2017 yılında yeni bir rekor seviyeye ulaşılmıştır. Bütün bu yıllarda miktar olarak ihracatımız ithalatımızın 2,4 katı ile 5,3 katı arasında değişmiş olmasına karşılık dış ticaret değerlerine bakıldığında birim ihracat değerimizin birim ithalat değerine göre çok aşağılarda kaldığı görülmektedir. İhracatımız değer olarak zirve noktasına ulaştığı 2014 yılında 313,1 milyon dolar'dan sonraki yıllarda düzenli bir azalma eğilimine girmiştir. buna karşılık ithalatımız 2017

yılında dönemdeki en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Dönem içerisinde ihracatın ithalatı karşılama oranı 1,54'tür; yani her 100 dolarlık ithalat karşısında 154 dolar değerinde ihracat yapılmaktadır.

Tablo 45 - Türkiye'nin Deterjan Toptan Maddeleri Dış Ticareti

340290100011 - Sabun içeren yüzey aktif müstahzarlar (toptan)

340290100012 - Sabun içermeyen yüzey aktif müstahzarlar (toptan)

340290900015 - Sabun içeren yıkama ve temizleme müstahzarları (toptan)

340290900016 - Sabun içermeyen yıkama ve temizleme müstahzarları (toptan)

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	340290100011	1.474	570	3,1	2,2	5,1	1,9	1,4	3,2
	340290100012	2.073	15.538	4,0	2,9	6,8	45,1	32,4	75,2
	340290900015	2.950	1.101	3,6	2,6	6,0	3,3	2,4	5,5
	340290900016	17.565	5.592	32,1	23,0	53,6	15,3	11,0	25,6
2012	340290100011	1.293	494	2,0	1,6	3,6	1,5	1,2	2,7
	340290100012	2.526	15.868	5,2	4,0	9,3	45,6	35,5	82,2
	340290900015	4.241	927	6,0	4,7	10,8	2,5	1,9	4,4
	340290900016	20.137	6.106	33,1	25,8	59,7	15,2	11,8	27,5
2013	340290100011	1.450	507	1,8	1,4	3,5	1,6	1,2	3,0
	340290100012	3.856	19.163	10,9	8,3	20,8	53,2	40,1	101,1
	340290900015	8.421	679	10,6	8,0	20,4	2,0	1,5	3,8
	340290900016	25.027	6.918	34,4	25,9	65,7	17,6	13,3	33,4
2014	340290100011	1.733	614	2,4	1,8	5,2	1,6	1,2	3,5
	340290100012	5.595	28.832	12,1	9,1	26,6	67,6	51,0	148,0
	340290900015	8.925	643	18,8	14,2	41,1	1,9	1,4	4,2
	340290900016	22.112	6.696	34,3	25,8	74,9	17,3	13,0	37,7

2015	340290100011	1.424	367	1,5	1,3	4,0	1,0	0,9	2,8
	340290100012	5.117	37.455	8,6	7,8	23,4	67,9	61,1	185,5
	340290900015	14.135	774	18,2	16,4	50,1	1,8	1,7	5,1
	340290900016	18.797	6.934	25,2	22,7	68,3	15,2	13,7	41,7
2016	340290100011	1.076	410	1,5	1,3	4,4	1,1	1,0	3,5
	340290100012	5.623	46.631	9,1	8,2	27,4	77,5	70,0	233,9
	340290900015	10.298	655	12,3	11,1	36,8	1,5	1,3	4,5
	340290900016	23.038	7.136	26,4	23,8	79,7	14,4	13,0	43,5
2017	340290100011	1.132	437	1,7	1,5	6,2	1,3	1,2	4,8
	340290100012	9.047	41.967	12,8	11,3	46,6	80,6	71,3	294,7
	340290900015	11.339	1.366	11,8	10,5	43,2	2,6	2,3	9,4
	340290900016	20.874	7.452	22,6	20,2	82,3	15,2	13,5	55,7

Kaynak: TÜİK veritabanından derlenmiştir.

Tablo 45'de perakende satış için hazırlanmamış yıkama müstahzarları (sabun içeren/içermeyen yüzey aktif ve yıkama/temizleme) dış ticaretine ilişkin veriler yer almaktadır. Bu tabloda dikkati çeken husus sabun içermeyen yüzey aktif müstahzarlar konusunda (GTIP: 340290100012) ithalat miktarının ihracata göre 4 katı ile 8 katı arasında daha fazla olmasıdır. Toplam ithalat değeri ise ihracata göre iki misli fazla olduğu göze çarpmaktadır.

Tüketim

Yukarıda birinci bölümdeki kozmetik sektörü analizinde anlattığımız nedenlerle Ülkemizde tüketim değerlerini TÜİK'in derlediği üretimden satış değerlerine dayandırmak mümkün olmamaktadır, zira doğru ve yeterli bilgilere ulaşmak çok zordur. Bu nedenle tüketim verileri piyasa araştırma firmaları üzerinden temin edilen perakende satış istatistikleri değerlendirmek suretiyle derlenmeye çalışılmaktadır. Rapor dönemi için Euromonitor, Nielsen ve Ipsos'tan temin edilen verilerden yararlanılmıştır. Bu şekilde elde edilen tüketim değerleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 46 - Türkiye'nin Temizlik Ürünleri Tüketim Değeri (milyon TL cinsinden)

	TEMİZLİK MADDELERİ İÇ TÜKETİM DEĞERİ, milyon TL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Çamaşır Yıkama							
* Güçlü Yıkama	1.974,5	2.243,8	2.588,2	2.849,9	2.936,6	3.015,4	3.533,8
- Çok Köpüren	123,0	132,1	149,4	155,0	156,7	157,1	179,3
- Az Köpüren (Matik)	1.851,5	2.111,6	2.438,8	2.694,9	2.779,8	2.858,3	3.354,5
* Narin Yıkama	17,4	19,2	23,4	25,2	26,7	26,8	30,3
Çamaşır Deterjanı	1.991,9	2.263,0	2.611,6	2.875,1	2.963,3	3.042,2	3.564,1
Yıkama Katkıları	788,8	858,5	948,6	1.027,9	1.095,9	1.184,9	1.352,9
- Çamaşır Şartlandırıcıları	314,1	340,5	377,9	422,8	452,1	483,4	552,1
- Makine Koruyucuları	150,9	165,2	184,6	200,4	211,0	235,4	271,4
- Diğer Şartlandırıcılar	323,8	352,8	386,1	404,7	432,8	466,2	529,5
Toplam Çamaşır Yıkama	2.780,7	3.121,5	3.560,2	3.903,0	4.059,2	4.227,2	4.917,0
Ev Temizliği	680,2	780,5	901,9	980,3	1.013,4	1.029,2	1.202,4
- Genel Temizlik Malzemeleri	206,8	241,8	256,0	266,8	271,2	268,3	315,1
- Banyo ve Mutfak	176,5	203,9	245,0	258,9	268,8	284,9	303,4
- Pencere ve Parlak Yüzey	59,2	63,1	68,2	79,1	80,3	85,1	91,4
- Kireç Çözücüler	71,0	78,8	94,3	107,0	113,3	117,1	125,0
- Lavabo Açıcılar	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	2,0
- Tuvalet Temizlik Ürünleri	165,4	191,6	237,0	257,0	283,6	301,7	365,5
Çamaşır Suyu	260,0	317,5	375,5	391,3	401,1	415,7	499,9
Toplam Bulaşık Deterjanları	814,0	902,1	1.044,7	1.319,9	1.415,3	1.529,9	2.080,7
- Bulaşık El Deterjanı	466,6	504,2	569,7	715,5	770,6	828,5	1.124,9
- Bulaşık Makine Deterjanı	324,2	366,6	437,6	572,6	612,3	669,1	910,8
- Diğer Bulaşık Yıkama ürünleri	23,3	31,3	37,4	31,7	32,3	37,1	45,0
Toplam Ev Temizliği ve Bulaşık Deterjanları	1.754,2	2.000,1	2.322,2	2.681,5	2.837,7	3.011,4	3.783,1
Toplam ÇAMAŞIR / BULAŞIK / EV	4.534,9	5.121,6	5.882,3	6.584,5	6.896,9	7.238,6	8.700,0
Yıllık miktar artışı %	XXXX	12,9%	14,9%	11,9%	4,7%	5,0%	20,2%

Kaynak: TÜİK, Euromonitor, IPSOS ve Nielsen verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Tablo 47 - Türkiye'nin Temizlik Ürünleri Tüketim Değeri (milyon Euro cinsinden)

	TEMİZLİK MADDELERİ İÇ TÜKETİM DEĞERİ, milyon TL						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Çamaşır Yıkama							
* Güçlü Yıkama	846,1	969,0	1.022,6	978,9	971,2	901,3	856,9
- Çok Köpüren	52,7	57,1	59,0	53,3	51,8	47,0	43,5
- Az Köpüren (Matik)	793,4	911,9	963,6	925,7	919,4	854,3	813,4
* Narin Yıkama	7,4	8,3	9,2	8,7	8,8	8,0	7,3
Çamaşır Deterjanı	853,6	977,3	1.031,9	987,6	980,0	909,3	864,3
Yıkama Katkıları	338,0	370,8	374,8	353,1	362,4	354,2	328,1
- Çamaşır Şartlandırıcıları	134,6	147,0	149,3	145,2	149,5	144,5	133,9
- Makine Koruyucuları	64,7	71,3	72,9	68,8	69,8	70,3	65,8
- Diğer Şartlandırıcılar	138,8	152,4	152,6	139,0	143,1	139,3	128,4
Toplam Çamaşır Yıkama	1.191,6	1.348,0	1.406,7	1.340,7	1.342,5	1.263,4	1.192,3
Ev Temizliği	291,5	337,1	356,4	333,3	336,9	316,5	291,6
- Genel Temizlik Malzemeleri	88,6	104,4	101,1	91,6	89,7	80,2	76,4
- Banyo ve Mutfak	75,7	88,1	96,8	88,9	88,9	85,2	73,6
- Pencere ve Parlak Yüzey	25,4	27,3	27,0	27,2	26,5	25,4	22,2
- Kireç Çözücüler	30,4	34,0	37,3	36,7	37,5	35,0	30,3
- Lavabo Açıcılar	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
- Tuvalet Temizlik Ürünleri	70,9	82,7	93,6	88,3	93,8	90,2	88,6
Çamaşır Suyu	111,4	137,1	148,4	134,4	132,7	124,2	121,2
Toplam Bulaşık Deterjanları	348,8	389,6	412,8	453,4	468,9	459,3	504,6
- Bulaşık El Deterjanı	199,9	217,7	225,1	245,8	254,9	247,6	272,8
- Bulaşık Makine Deterjanı	138,9	158,3	172,9	196,7	202,5	200,0	220,9
- Diğer Bulaşık Yıkama ürünleri	10,0	13,5	14,8	10,9	11,5	11,7	10,9
Toplam Ev Temizliği ve Bulaşık Deterjanları	751,7	863,8	917,5	921,1	938,5	900,1	917,4
Toplam ÇAMAŞIR / BULAŞIK / EV	1.943,3	2.211,8	2.324,3	2.261,8	2.280,9	2.163,5	2.109,7
Yıllık miktar artışı %	XXXX	13,8%	5,1%	-2,7%	0,8%	-5,2%	-2,5%

Kaynak: TÜİK, Euromonitor, IPSOS ve Nielsen verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

2011 yılında ülkemizde tüketilen temizlik ürünleri değeri 4.535 milyon TL, Euro cinsinden 1.943 milyon Euro olmuştur.

2012 yılında ülkemizde tüketilen temizlik ürünleri değeri 5.122 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden 2.212 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %12,9, Euro bazında % 13,8 olmuştur.

2013 yılında ülkemizde tüketilen temizlik ürünleri değeri 5.882 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.324 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %14,9, Euro bazında ise sadece % 5,1 olmuştur.

2014 yılında ülkemizde tüketilen temizlik ürünleri değeri 6.585 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.262 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %11,9 olmuştur. Euro bazında tüketim değeri ise bir önceki yıla göre % 2,7 oranında gerilemiştir.

2015 yılında temizlik ürünleri tüketim değeri 6.897 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.281 milyon Euro olup döviz bazında yıllık % 0,8 oranında artışa işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise %4,7 olmuştur.

2016 yılı verilerine bakıldığında temizlik ürünleri tüketim değeri 7.239 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.164 milyon Euro olup döviz bazında yıllık % 1,7 oranında bir daralmaya işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise % 5,0 olmuştur.

2017 yılı verilerine bakıldığında temizlik ürünleri tüketimi yaklaşık 8.700 milyon TL olarak tahmin edilmiştir. Euro cinsinden ise 2.110 milyon Euro olup bir önceki yıla göre Euro bazında yaklaşık % 2,5 daralmaya işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise % 20,2 olmuştur. TL bazında yüksek büyüme oranına karşılık döviz bazında tüketimde daralma yaşanması ise kurdan dolayı kayıplara işaret etmektedir.

Temizlik ürünleri sektörümüzün 220.000 perakende satış noktasında ticaret sağlayan ürün portföyü ile 2018 yılında sağlıklı büyümeye devam etmesini bekliyoruz.

Temizlik Ürünleri Sektöründe Kayıt Dışı Ekonominin Hesaplanması

Yukarıda kozmetiklere ilişkin bölümde yapılan açıklamalar doğrultusunda TÜİK tarafından düzenlenen ürün istatistikleri üzerinden sağladığımız üretimden satış değerleri ile dış ticaret veritabanından sağlanan ithalat ve ihracat değerleri kullanılarak ülkenin temizlik ürünleri konusundaki iç tüketimi tahmin edilmeye çalışılmıştır. Bunun için "Kozmetikte Kayıt Dışı Ekonominin Ölçülmesi" başlığı altında verilen aşağıdaki formül kullanılmıştır:

$$\text{YURT İÇİ TÜKETİM (PSF)} = 1,6 \times \{ \text{ÜRETİM (FSF)} - \text{İHRACAT (CIF)} + \text{İTHALAT (CIF)} \}$$

Bu formül üzerinden hesaplanan iç tüketim ile pazar araştırma firmalarından sağlanan hane tüketim verilerinden hesaplanan iç tüketim değerleri aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 48 - Türkiye Temizlik Ürünleri Sektörünün 2013-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini

Rakamlar milyon TL'dir	2013	2014	2015	2016	2017
TÜİK - ÜRETİMDEN SATIŞ	4.469	4.982	5.201	5.728	5.861
TÜİK - İHRACAT	700	975	1.129	1.083	1.312
TÜİK - İTHALAT	1.015	1.196	1.330	1.467	2.006
TÜKETİM, (Fabr. Çıkış Fiyatı)	4.784	5.203	5.402	6.112	6.555
TÜKETİM, (Perakende Fiyatı)	7.654	8.325	8.643	9.779	10.488
İç Tüketim Tahmini*	5.882	6.585	6.897	7.239	8.700
FARK, milyon TL	- 1.772	- 1.740	- 1.746	- 2.540	- 1.788
FARK, %	- 30,1%	- 26,4	- 25,3	- 35,1	- 17,0

*Perakende TL fiyatlarıyla, Nielsen, IPSOS ve Euromonitor verilerine dayanmaktadır.

Tablo 48'e ilişkin bilgiler:

- Üretim verileri fabrika çıkış TL fiyatlarla, TÜİK Sanayi Üretim Veritabanından derlenmiştir.
- Dış Ticaret verileri CIF TL değerleri olarak; TÜİK Dış Ticaret Veritabanından derlenmiştir.
- Temizlik Ürünleri Tüketimi, TÜKETİM = ÜRETİM - İHRACAT + İTHALAT formülünden, FSF olarak hesaplanmış, sonra 1,60 ile çarpılarak PSF TL değerlerine çevrilmiştir.
- Pazar araştırma firmalarından alınan veriler baz alınarak hazırlanmış olan iç tüketim tahminleri PSF bazında verilmektedir.

Tablo 48'in incelenmesi sonucunda, devletin topladığı verilerden (TÜİK tarafından derlenen üretimden satış değerleri ile ihracat ve ithalat değerleri) hesaplama yoluyla bulunan iç tüketim değerlerinin pazar araştırması firmaları tarafından bulunan iç tüketim değerlerine göre daha yüksek kaldığı görülmektedir. Bunu yorumlamaya çalıştığımız zaman, ters yönde bir kayıt dışı olgusu, yani devlete bildirilmiş olan "üretimden satış" değerlerine göre daha düşük oranda perakende satış bilgisi ile karşılaştığımızı görüyoruz. Yani devlet kurumlarının elindeki verilerden hesaplanan tüketim değerleri, pazar araştırması firmalarının piyasada gözlem yaparak vardıkları istatistiksel tüketim değerlerine göre daha yüksek kalıyor. Yani "kayıt dışı yok, kayıt içi fazlası var" gibi bir durum ortaya çıkıyor. Bunun karşılığı "üretici ve ithalatçının piyasaya sattığı ürünlerden daha az bir kısmı tüketicinin perakende ticaretinde yer alıyor" ifadesidir. Bunun açıklamasını nasıl yapacağız?

Tablo 48'deki tüketim tahminleri dikkatle incelendiği zaman, TÜİK verileri içerisinde alınmış olan bazı rakamların olasılıkla hane tüketimine girmediği anlaşılmaktadır. Yukarıdaki TÜİK verileri içerisinde gliserin üretimi, suni mumlar ile cila ve krem tarzı koruyucu maddeler üretimden satış rakamlarından çıkartılmış olmasına karşılık dış ticaret verilerinde bu detayda ayırım olmadığı için tablonun "devletin elindeki veriler" kısmını büyüttüğü, buna karşılık "İç Tüketim Tahmini" bölümünden bu değerlerin ayıklanmış olması sonucunda devletin elindeki piyasa verilerinin pazar araştırması firmalarının elindeki verilere dayandırdığımız iç tüketim tahminine göre daha yüksek kaldıkları anlaşılmaktadır. Buradaki durumu daha net anlayabilmek için TÜİK ile "Üretimden Satış Değerleri" ve dış ticaret verilerinin detaylı incelemesine dayanan "Tüketim Değeri Hesaplaması" (FSF ile hesaplanıp PSF'ye çevrilecek) yapılmasının yararlı olacağını düşünüyoruz.

Bu bölümde yapılan hesaplamalar sektörde kayıt dışı ekonomi olmadığı izlenimini yaratmış olup bu bulgunun daha detaylı incelenmesinde yarar görülmektedir.

BÖLÜM III HİJYENİK KÂĞIT SEKTÖRÜ

Hijyenik Kâğıt Sektörünün Tanımı ve Konumlanması

Hijyenik Kâğıt Sektörüne İlişkin Kodlamalar

Hijyenik kâğıtlara ilişkin GTIP Kodları aşağıda verilmiştir. 2010 yılı sonunda yayımlanan ve 01.01.2011'de yürürlüğe giren GTIP Listelerinde yer verilen 48 Fasil dağılımını incelediğimizde 4818 Fasil numarası karşısında **"..Tuvalet kâğıtları ve ev işlerinde veya sağlık amacıyla kullanılan türden benzeri kâğıt, selüloz vatka veya selüloz liflerden tabakalar (genişliği 36 cm.'yi geçmeyen rulolar halinde veya ölçüsüne göre kesilmiş); kâğıt hamurundan, kâğıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalardan kâğıt mendiller, kurutma kâğıtları, havlular, masa örtüleri, sofrta peçeteleri, bebek bezleri, tamponlar, yatak çarşafı ve benzeri ev eşyası, hijyenik ve hastane eşyası, giyim eşyası ve aksesuarı.."** açıklamasına yer verilmektedir. Buna karşılık 96 Fasil dağılımı 9617'de bitmekte olup 9819 koduna yer verilmemiştir, ayrıca 96 Fasil içerisinde hijyenik kullanıma yönelik kâğıt ürünlere yer verilmemiştir.

2011 yılsonunda yayımlanan, 2012'de uygulanan GTIP Listelerinde 4818 Fasil numarası aynı ifadelerle (bebek bezleri ve tamponlar dahil) yer almasına karşılık, 96 Fasil bazı kısımlar eklenmek suretiyle genişletilmiş ve 9619 Fasil Numarası karşısında açıklama olarak **"Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya (hangi maddeden olursa olsun)"** açıklamasına yer verilmiş olup, 2012 ve müteakip yıllarda söz konusu ürünler TÜİK listelerinde bu GTIP altında verilmiştir.

Aşağıdaki 49 ve 50 tablolarında verilen GTIP kodları bu değişikliği yansıtmaktadır. Değişikliğin tam ifadesine ulaşmak istenirse her yılın 30 Aralık tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli" nin incelenmesi gerekecektir.

Tablo 49 - Hijyenik Kâğıtlara İlişkin GTIP Kodları*

Ürün Tanımları	GTIP Kodları
Tuvalet kâğıtları; kraft kâğıdından, bir katının (m2 ağır=<25 gr)	481810101000
Tuvalet kâğıtları; diğer, bir katının (m2 ağır=<25 gr)	481810109000
Tuvalet kâğıtları; kraft kâğıdından, bir katının (m2 ağır >25 gr)	481810901000
Tuvalet kâğıtları; diğer, bir katının (m2 ağır >25 gr)	481810909000
Mendiller, kurulama/yüz silme kâğıtları	481820100000
El havluları; rulo halinde olanlar	481820910000
El havluları; diğerleri	481820990000
Masa örtüleri ve sofrta peçeteleri	481830000000
Hijyenik havlular	481840110000
Tamponlar	481840130000
Diğer hijyenik havlu, tampon vb eşya	481840190000
Bebek bezleri; Perakende satılacak hale getirilmemiş	481840910011
Bebek bezleri; Perakende satılacak hale getirilmiş	481840910019
Diğer hijyenik eşya (örneğin, inkontinans bakım ürünleri, havlu, tampon)	481840990000
Kâğıttan, selüloz vatka/lif tabakalarından giyim eşyası ve aksesuarı	481850000000
Kâğıttan tıbbi, cerrahi/hijyenik amaç için eşya (perakende satılacak halde değil)	481890100000
Rulo/tabakalar halinde diğer kâğıttan diğer ev eşyası vb	481890901100
Rulo/tabakalar halinde diğer kartondan diğer ev eşyası vb	481890901200
Rulo/tabakalar halinde diğer kâğıt ve kartonlardan diğer ev eşyası vb	481890909000

*30 Aralık 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2010/1180 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

Tablo 50 - Hijyenik Kağıtlara İlişkin Diğer GTIP Kodları*

Ürün Tanımları	GTIP Kodları
Hijyenik Havlular ve Tamponlar, Bebek Bezleri ve Benzeri Eşya	961900
Hijyenik havlular; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900110000
Tamponlar; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900130000
Hijyenik diğer eşya; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900190000
Bebek bezleri (perakende satılacak hale getirilmemiş); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900210011
Bebek bezleri (perakende satılacak hale getirilmiş); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900210019
Diğer hijyenik eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900290000
Hijyenik havlular, tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; diğer maddelerden yapılmış vatkadan olanlar	961900309000
Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; sent. veya suni liflerden	961900310000
Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900390000
Hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; örme, dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900401000
Hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; örme HARIÇ, dokumaya elverişli diğer maddelerden olanlar	961900409000
Örme hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden olanlar	961900410000
Diğer hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; dokumaya elverişli diğer madd. olanlar	961900490000
Bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; örme, dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900501000
Bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; örme HARIÇ, dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900509000
Örme bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900510000
Diğer bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden	961900590000
Hijyenik havlular; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900711000
Hijyenik havlular; diğer maddelerden	961900719000
Tamponlar; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900751000
Tamponlar; diğer maddelerden	961900759000
Hijyenik diğer eşya; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900791000
Hijyenik diğer eşya; diğer maddelerden	961900799000
Bebek bezleri; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900811000
Bebek bezleri; diğer maddelerden	961900819000
Hijyenik diğer eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden	961900891000
Hijyenik diğer eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); diğer maddelerden	961900899000
Diğer hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	961900900000

*30 Aralık 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/4074 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

GTIP listelerini içeren "İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli" her yıl Bakanlar Kurulu Kararı ve onun ekleri şeklinde Resmi Gazete'de yayımlanmakta ve resmi işlemler de bu listeler ve açıklamalar doğrultusunda yürütülmektedir. Yukarıda özet olarak açıkladığımız değişiklik ile daha önceleri 4818 GTIP pozisyonunda yer bulan temizlik kağıtları ve hijyen kağıtları gümrük tarife listeleri, 2012 yılından başlamak üzere "4818 - Temizlik Kağıtları (genel kullanım için kağıt mendiller, mutfak havluları, peçeteler, tuvalet kağıdı)" olarak değişime uğramış, buna karşılık hijyen kağıtları da 2012 yılından başlamak üzere 9619 GTIP pozisyonu altında "hijyenik kağıtlar (bebek bezleri, tamponlar, hijyenik havlular, inkontinans bakım ve benzeri ürünler)" olarak birbirinden ayrılmışlardır.

Hijyenik Kağıtlara ilişkin NACE (Rev 2) Kodları aşağıda verilmiştir.

Tablo 51 - Hijyenik Kağıtlara İlişkin NACE Kodları

Ürün Tarifleri	NACE Kodu
KAĞITTAN YAPILAN SIHHİ MALZEME VE TUVALET MALZEMESİ İMALATI	1722000000
Tuvalet kağıtları	1722112000
Kağıt mendiller, temizlik veya yüz temizleme için kağıt mendiller (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)	1722114000
El havluları (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)	1722116000
Masa örtüleri ve peçeteler (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)	1722118000
Hijyenik havlu ve tamponlar, bebekler için pedler ve bebek bezleri ile benzeri hijyenik ürünler (vatkadan yapılmış)	1722121000
Hijyenik havlu, tampon ve benzeri eşyalar (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)	1722122000
Bebek bezleri (kağıttan)	1722123001
İdrarını tutamayan yetişkinler için hijyenik eşyalar	1722123002

Hijyenik Kâğıt Sektörünün Dünyadaki Yeri

Tablo 52 - 2017 Yılı Verilerine Göre Dünyada Hijyenik Kağıt Ürünleri Tüketimi

Çin	38,1 milyar dolar
ABD	33,3 milyar dolar
Japonya	9,0 milyar dolar
Brezilya	6,2 milyar dolar
Almanya	5,2 milyar dolar
İngiltere	4,6 milyar dolar
Fransa	4,6 milyar dolar
Meksika	4,3 milyar dolar
Rusya	4,2 milyar dolar
Diğer Ülkeler	52,6 milyar dolar
TOPLAM	162 milyar dolar (perakende fiyatlarıyla satışlar)

Kaynak: Euromonitor International

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği gibi Hijyenik kağıtların en büyük pazarı muazzam nüfusu sayesinde Çin olup onu sırasıyla ABD, Japonya, Brezilya ve Almanya takip etmektedir. Türkiye'nin küresel kozmetik pazarındaki payı yaklaşık olarak %1,0 olup Çin'in ardından 17.'ci sırada yer almaktadır.

Hijyenik Kâğıt Sektörünün Ülkemizdeki Yeri

İşyeri Sayısı ve İstihdam

TOBB Sanayi Veritabanında yer alan bilgilerden anlaşıldığına göre 1722 üretim kodu (NACE Rev.2) altında faaliyetlerini yürüten tesis sayısı aşağıda verilmiştir:

Tablo 53 - 2017 Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları (Temmuz 2018)

Toplam Mühendis Sayısı	868
Toplam Teknisyen Sayısı	1.859
Toplam Usta Sayısı	3.001
Toplam İşçi Sayısı	21.748
Toplam İdari Personel	3.390
TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI	31.235
TOPLAM KURULU TESİS SAYISI	422

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Temmuz 2018

Tablo 54 - Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretimi Kurulu Tesis ve Çalışan Sayıları

NACE KODU	Tesis sayısı	Müh. Sayısı	Teknis. Sayısı	Usta Sayısı	İşçi Sayısı	İdari Personel Sayısı	TOPLAM	Tesis başına ortalama çalışan sayısı
1722112000	64	97	101	332	2.471	413	3.527	55
1722114000	118	222	373	710	5.281	978	7.564	64
1722116000	80	119	147	366	3.441	582	4.768	60
1722118000	67	50	42	275	2.079	386	2.945	44
1722121000	24	77	70	307	1.861	188	2.533	106
1722122000	21	94	423	292	1.545	182	2.536	121
1722123001	33	134	519	381	2.972	408	4.414	134
1722123002	15	75	184	338	2.098	253	2.948	197
1722 TOPLAM	422	868	1.859	3.001	21.748	3.390	31.235	74

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Temmuz 2018

Ülkemizde 2000'li yıllarda Sağlık Bakanlığı düzenleme ve denetimine tabi olan hijyenik kağıt ürünleri 2010 yılından başlayarak birkaç ay öncesine kadar mevzuat gereği bildirim yapılarak piyasaya verilmekteydi. Bildirimler nedeniyle piyasada faaliyette bulunan üretici ve ithalatçı firma sayısı yetkili merci tarafından kolaylıkla takip edilebilmekteydi. Sektörde düzenleme ve denetim yetkisi 2013 yılında Sağlık Bakanlığı'ndan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na devredildi. Hijyenik kağıt ürünleri konusunda düzenleme ve denetleme yetkisine sahip olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2010 yılından beri yürürlükte olan "Tampon, Hijyenik Ped, Göğüs Pedi, Çocuk Bezi ve Benzeri Ürünlerin Üretimi, İthalatı, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Bildirim Esaslarına Dair Tebliğ" i 21 Aralık 2017 tarihinde AB mevzuatı ile uyum sağlamak amacıyla yürürlükten kaldırdı. O tarihte Türkiye çapında hijyenik kağıt üretim tesisi sayısının (yaptığımız ikili görüşmelerde) 100'ün altında olduğu izlenimi hakimdi. 2018 yılı başında ise TOBB tarafından sanayi odaları tarafından verilen kapasite raporlarına dayanılarak Türkiye'nin Sanayi Veritabanı oluşturulduğunu öğrendik.

Yukarıda verdiğimiz tesis bilgileri sanayi odalarındaki kapasite raporları içerisinde yer alan bilgiler kullanılmak suretiyle TOBB tarafından derlenmekte olup kapasite raporu güncellemesi yapıldıkça TOBB Sanayi Veritabanında yer alan verilerin de güncellendiği bildirilmektedir. Diğer taraftan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından geçmiş dönemde kendilerine bildirimde bulunmuş "Tampon, Hijyenik Ped, Göğüs Pedi, Çocuk Bezi ve Benzeri Ürünler" üretici sayısının yaklaşık 85 civarında olduğunun dile getirildiği bilinmektedir; yukarıda 172212 kodlarında tesis sayısına baktığımızda 93 olduğunu görmekteyiz ki bu da eldeki bilgilerin teyidi niteliğindedir.

Eldeki verilerden kurulu tesis ve personelinin il bazında incelenmesi sonucunda bazı enteresant bilgilere ulaştığımızı da söyleyebiliriz. Mesela Şanlıurfa'da kağıttan bebek bezi ürünleri yapan

iki adet tesis bulunmakta olup bu tesislerde mühendis veya teknisyen istihdam edilmediği görülmektedir. Benzer şekilde Hatay'da bir tesis faaliyette olup bunda da mühendis veya teknisyen bulunmamaktadır. Sakarya'daki bir tesiste teknisyen, Kayseri'deki bir tesiste ise mühendis bulunmadığı da görülmektedir.

TOBB Sanayi Veritabanında "17.22.-Kağıttan yapılan ev eşyası, sıhhi malzemeler ve tuvalet malzemeleri imalatı" tablosunda verilen tesis ve istihdam sayısı bu NACE kodu altındaki tesislere ait rakamların tek tek tabloya dökülüp toplanması suretiyle elde edilen sayılara göre farklı çıkmakta olup bu konuda ilgililere uyarı mesajı gönderilmiştir.

Mevcut üretim tesisleri ülkemizin 46 iline dağılmış olup tesis sayısı sıralamasında ilk 12 il şu şekildedir:

Tablo 55 - Türkiye'de Hijyenik Kağıt Ürünleri Üretiminin illere Dağılımı

İL	TESİS SAYISI
İSTANBUL	158
GAZİANTEP	39
KOCAELİ	20
ADANA	19
ANKARA	14
İZMİR	11
TEKİRDAĞ	11
KAYSERİ	9
ANTALYA	8
MERSİN	7
ŞANLIURFA	7
SAKARYA	6

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, Temmuz 2018

Üretim ve Üretimden Satışlar

Bilindiği üzere, Türkiye'de üretim ve üretimden satış miktar ve değeri TÜİK tarafından NACE Rev2 kodları bazında derlenmekte ve belirli zaman dilimlerinde yayımlanmaktadır. Temizlik ve hijyenik kağıt ürünlerine ilişkin bilgiler ise 1722 kodu altında üç ayrı grupta üretim ve üretimden satışlar şeklinde raporlanmaktadır, bu gruplar aşağıda yer almaktadır:

- 172211 - Tuvalet kağıdı, kağıt mendil, temizlik veya yüz temizleme için kağıt mendil ve havlular, masa örtüsü ve peçeteler (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadandan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)
- 172212 - Hijyenik havlu ve tamponlar, bebekler için pedler ve bebek bezleri ile benzeri hijyenik ürünler, giyim eşyası ve giysi aksesuarları (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadandan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)
- 172213 - Tepsi, tabak, kase, bardak ve benzerleri, kağıt veya mukavvadan yapılmış
172213 kodunda yer alan ürünler bizim ilgi alanımızın dışında kalmakta olup bu nedenle raporlanmamıştır ve Tablo 56'da yer verilmemiştir.

Tablo 56 - 1722 NACE (Rev2) Kodunda Listelenen Ürünlerin Üretimden Satış Değerleri ve Tahmini

1722 NACE Rev2 (milyon TL)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1722112000	351	506	565	775	961	1.199	1.294
1722114000	365	447	573	748	936	950	1.026
1722116000	229	262	347	441	553	718	776
1722118000	481	468	537	678	880	1.115	1.204
TEMİZLİK KÂĞITLARI	1.426	1.683	2.024	2.642	3.330	3.982	4.300
1722121000	49	54	108	124	206	212	229
1722122000	223	232	267	388	515	423	457
1722123001	1.783	2.111	2.507	3.033	3.682	3.524	3.806
1722123002	71	87	106	130	159	182	196
HİJYENİK KÂĞITLAR	2.126	2.484	2.988	3.675	4.562	4.341	4.688
TOPLAM 1722, milyon TL	3.552	4.167	5.012	6.317	7.892	8.323	8.988

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahminidir.

TÜİK tarafından yayımlanan sektöre ilişkin diğer üretim ve üretimden satış verileri aşağıdaki tablolarda listelenmiştir.

Tablo 57 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini

Temizlik Kağıtları

1722112000 - Tuvalet kağıtları

1722114000 - Kağıt mendiller, temizlik veya yüz temizleme için kağıt mendiller

(kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)

1722116000 - El havluları (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)

1722118000 - Masa örtüleri ve peçeteler (kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
1722112000	Tesis Sayısı	26	28	29	28	31	36	39
	Üretim Miktarı, Ton	101	164	180	223	262	311	336
	Üretim Değeri, Milyon TL	357	503	578	783	976	1.266	1.367
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	99	164	180	218	259	292	316
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	351	506	565	775	961	1.199	1.294

1722114000	Tesis Sayısı	30	30	34	28	38	53	57
	Üretim Miktarı, Ton	179	231	255	318	326	326	352
	Üretim Değeri, Milyon TL	430	493	616	829	1.050	1.078	1.164
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	145	205	235	280	281	283	306
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	365	447	573	748	936	950	1.026
1722116000	Tesis Sayısı	28	26	28	31	33	38	41
	Üretim Miktarı, Ton	58	67	85	103	116	148	160
	Üretim Değeri, Milyon TL	223	260	376	449	577	771	833
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	59	67	82	100	116	137	148
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	229	262	347	441	553	718	776
1722118000	Tesis Sayısı	29	29	36	38	39	43	46
	Üretim Miktarı, Ton	142	144	181	250	233	248	267
	Üretim Değeri, Milyon TL	461	476	545	837	976	1.140	1.231
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	146	141	179	205	211	241	260
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	481	468	537	678	880	1.115	1.204
TOP 172211	Tesis Sayısı	68	61	74	72	85	95	103
	Üretim Miktarı, Ton	479	606	701	893	938	1.032	1.115
	Üretim Değeri, Milyon TL	1.471	1.733	2.114	2.898	3.579	4.255	4.595
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	449	577	677	804	868	953	1.029
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	1.426	1.682	2.021	2.643	3.330	3.982	4.301

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Tablo 58 - 2041 NACE (Rev2) Kodunda Üretim Ve Üretimden Satış Değerleri Tahmini

Hijyen Kağıtları

1722121000 - Hijyenik havlu ve tamponlar, bebekler için pedler ve bebek bezleri ile benzeri hijyenik ürünler (vatkadan yapılmış)

1722122000 - Hijyenik havlu, tampon ve benzeri eşyalar

(kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatkadan veya selüloz lifli ağlardan yapılmış)

1722123001 - Bebek bezleri (kağıttan)

1722123002 - İdrarını tutamayan yetişkinler için hijyenik eşyalar

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
1722121000	Tesis Sayısı	6	8	12	13	13	13	14
	Üretim Miktarı, Ton	23	19	33	34	56	64	69
	Üretim Değeri, Milyon TL	49	55	109	129	211	217	235
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	23	19	33	33	54	63	68
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	49	54	108	124	206	212	229

1722122000	Tesis Sayısı	12	12	19	19	17	13	14
	Üretim Miktarı, Ton	28	26	43	84	153	55	60
	Üretim Değeri, Milyon TL	240	247	307	481	673	534	577
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	25	25	36	53	65	35	38
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	223	232	267	388	515	423	457
1722123001	Tesis Sayısı	17	17	18	22	20	22	24
	Üretim Miktarı, Ton	395	450	508	571	739	520	561
	Üretim Değeri, Milyon TL	1.812	2.199	2.580	3.139	3.613	3.364	3.633
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	391	431	490	535	639	561	605
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	1.783	2.111	2.507	3.033	3.682	3.524	3.806
1722123002	Tesis Sayısı	6	4	5	6	8	8	9
	Üretim Miktarı, Ton	19	23	28	34	27	28	31
	Üretim Değeri, Milyon TL	75	91	112	137	170	182	197
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	18	22	26	32	26	28	31
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	71	87	106	130	159	182	196
TOP 172212	Tesis Sayısı	38	44	48	50	55	62	67
	Üretim Miktarı, Ton	488	541	630	748	1.024	695	750
	Üretim Değeri, Milyon TL	2.231	2.661	3.167	3.977	4.799	4.389	4.740
	Üretimden Satış Miktarı, Ton	477	517	597	669	833	715	772
	Üretimden Satış Değeri, mil. TL	2.172	2.545	3.022	3.735	4.692	4.434	4.788

Kaynak: 2011-2016 TÜİK verilerinden alınmıştır; 2017 verileri tahmindir.

Yukarıdaki tablolardan anlaşılacağı üzere TÜİK'in elindeki hijyenik kağıt sektörüne ilişkin üretim ve üretimden satış miktar ve değer bilgileri oldukça kapsamlıdır ve bu konularda bir inceleme yapmaya müsaittir. Ayrıca, dış ticaret verileriyle birlikte incelemek suretiyle ülkemizin bu kategorilerde iç tüketimine ilişkin sonuçlara ulaşmak ta mümkün olacaktır.

Ülkemizin temizlik ve hijyen kağıtları üzerine dış ticareti de bir sonraki bölümde incelenmektedir.

Dış Ticaret

Hijyenik Kağıt Ürünleri Dış Ticaretimiz

Türkiye'nin temizlik ve hijyenik kağıt dış ticaretinin toplamına baktığımızda şöyle bir tablo ile karşılaşmaktayız.

Tablo 59 - Türkiye'nin Temizlik ve Hijyenik Kâğıtları Dış Ticareti

Yıl	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	194.703	16.152	634,9	457,4	1.071,3	72,6	52,3	123,5
2012	230.391	22.519	736,2	572,1	1.325,5	97,9	76,3	176,4
2013	276.914	20.893	909,2	686,0	1.739,8	96,8	73,1	184,6
2014	302.004	27.521	975,9	737,0	2.142,6	117,1	88,0	256,3
2015	300.965	28.560	884,0	797,2	2.404,1	108,8	98,1	297,0
2016	307.253	40.295	787,1	712,0	2.384,6	145,7	131,3	437,0
2017	321.232	32.659	789,3	700,1	2.888,9	117,4	104,5	428,2
YILLIK ORTALAMA	276.209	26.943	817	666	1.994	108	89	272

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tablo 59'a baktığımızda bu kategoride miktar olarak ithalatımızın son yedi yılda değişmeyen bir şekilde 10 katı kadar bir ihracatımız olduğunu, değer olarak ise ortalama 108 milyon dolar ithalata karşılık 817 milyon dolarlık bir ihracatımız olduğunu görüyoruz.

Yukarıdaki tabloda verdiğimiz özet bilgilerden de ülkemizin temizlik ve hijyen kağıtları konusunda oldukça güçlü bir üretimi ve buna dayanan bir dış ticareti bulunduğu görülmektedir. Sektöre ilişkin kurulu tesis dağılımını incelediğimizde bunların hem büyük yerleşim merkezleri civarında olduğu, hem de güney sınırimıza yakın bazı sanayi illerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle bu tesislerden ülkemizin güney komşularına güçlü bir ihracat olduğunu görebiliyoruz.

Türkiye'nin temizlik ve hijyen kağıtları konusunda dış ticaretine ilişkin miktar ve değer bilgileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 60 - Türkiye'nin Tuvalet Kağıdı Dış Ticareti

481810101000 - Tuvalet kağıtları; kraft kağıdından, bir katının (m2 ağır=<25 gr)

481810109000 - Tuvalet kağıtları; diğer, bir katının (m2 ağır=<25 gr)

481810901000 - Tuvalet kağıtları; kraft kağıdından, bir katının (m2 ağır >25 gr)

481810909000 - Tuvalet kağıtları; diğer, bir katının (m2 ağır >25 gr)

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	481810101000	5	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810109000	9.408	115	15,1	10,9	25,5	0,3	0,2	0,4
	481810901000	34	0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	481810909000	5.418	500	7,2	5,2	12,7	1,0	0,7	1,7
2012	481810101000	84	0	0,2	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
	481810109000	11.043	150	18,3	14,2	32,9	0,4	0,3	0,6
	481810901000	6	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810909000	8.060	171	11,4	8,9	20,6	0,5	0,4	1,0
2013	481810101000	122	2	0,2	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0
	481810109000	11.916	230	20,9	15,7	39,8	0,8	0,6	1,5
	481810901000	3	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810909000	5.403	21	9,6	7,3	18,5	0,1	0,1	0,1
2014	481810101000	5	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810109000	11.245	579	20,3	15,3	44,6	0,7	0,6	1,6
	481810901000	3	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810909000	6.540	12	11,3	8,5	24,8	0,0	0,0	0,1
2015	481810101000	6	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810109000	12.262	221	20,1	18,2	55,2	0,4	0,4	1,0
	481810901000	11	5	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	481810909000	6.973	59	11,0	9,9	29,8	0,1	0,1	0,3
2016	481810101000	12	1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	481810109000	15.413	118	25,0	22,6	75,9	0,2	0,2	0,7
	481810901000	2	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810909000	7.420	114	11,0	9,9	33,3	0,1	0,1	0,3
2017	481810101000	14	0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	481810109000	17.391	170	27,7	24,4	101,5	0,4	0,3	1,3
	481810901000	11	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	481810909000	9.037	12	13,7	12,1	49,9	0,0	0,0	0,1

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tablo 61 - Türkiye'nin Kağıt Mendil ve Havlu Dış Ticareti

481820100000 - Mendiller, kurulama/yüz silme kağıtları

481820910000 - El havluları; rulo halinde olanlar

481820990000 - El havluları; diğerleri

481830000000 - Masa örtüleri ve sofr peçeteleri

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	481820100000	7.515	462	17,9	12,9	30,1	0,9	0,6	1,5
	481820910000	4.204	372	8,1	5,8	13,7	1,3	0,9	2,2
	481820990000	3.227	29	6,4	4,6	10,8	0,1	0,1	0,2
	481830000000	4.113	1.196	10,9	7,8	18,5	4,9	3,5	8,3
2012	481820100000	7.425	242	16,9	13,2	30,5	0,8	0,6	1,4
	481820910000	6.709	1.437	11,9	9,2	21,4	2,8	2,2	5,0
	481820990000	4.610	118	9,3	7,2	16,8	0,2	0,2	0,4
	481830000000	4.811	1.604	12,0	9,3	21,6	6,6	5,1	11,9
2013	481820100000	9.082	188	20,0	15,0	38,1	0,7	0,5	1,3
	481820910000	7.001	1.376	13,6	10,2	26,0	2,7	2,0	5,1
	481820990000	5.658	75	10,7	8,1	20,3	0,3	0,2	0,6
	481830000000	4.821	1.399	10,8	8,1	20,6	5,8	4,4	11,1
2014	481820100000	8.591	147	19,5	14,7	42,8	0,6	0,4	1,2
	481820910000	8.633	2.522	16,7	12,6	36,6	4,0	3,0	8,7
	481820990000	5.466	45	10,1	7,6	22,1	0,2	0,2	0,4
	481830000000	5.228	1.393	10,8	8,2	23,7	6,0	4,5	13,2
2015	481820100000	8.269	346	16,7	15,1	45,3	1,1	1,0	2,9
	481820910000	9.856	1.330	17,6	15,9	48,1	2,4	2,2	6,5
	481820990000	5.660	447	9,7	8,8	26,5	0,5	0,4	1,3
	481830000000	5.576	1.023	10,9	9,8	29,7	3,3	3,0	9,0
2016	481820100000	7.353	295	15,1	13,7	45,9	0,8	0,7	2,4
	481820910000	10.326	1.003	17,8	16,1	54,2	2,2	2,0	6,7
	481820990000	5.574	832	8,9	8,1	27,0	0,7	0,6	2,1
	481830000000	5.425	923	10,0	9,0	30,1	3,0	2,7	9,0
2017	481820100000	7.119	270	14,2	12,6	52,2	0,8	0,7	2,9
	481820910000	10.871	1.131	17,7	15,7	64,6	2,5	2,2	9,2
	481820990000	6.576	112	9,6	8,5	35,0	0,3	0,3	1,2
	481830000000	5.606	1.149	9,8	8,7	35,7	3,2	2,8	11,8

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tablo 62 - Türkiye'nin Tampon ve Hijyenik Havlu Dış Ticareti

481840110000 - Hijyenik havlular

961900110000 - Hijyenik havlular; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900711000 - Hijyenik havlular; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900719000 - Hijyenik havlular; diğer maddelerden

481840130000 - Tamponlar

961900130000 - Tamponlar; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900751000 - Tamponlar; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900759000 - Tamponlar; diğer maddelerden

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	481840110000	446	7	0,9	0,6	1,5	0,1	0,0	0,1
	481840130000	412	24	2,4	1,7	4,1	0,3	0,2	0,5
2012	961900110000	97	49	0,4	0,3	0,8	0,3	0,2	0,5
	961900130000	700	44	2,7	2,1	4,8	0,4	0,3	0,7
2013	961900110000	307	57	0,8	0,6	1,6	0,5	0,3	0,8
	961900130000	357	10	2,2	1,7	4,2	0,1	0,1	0,2
2014	961900711000	2.006	2.628	8,3	6,2	18,1	18,6	14,0	40,9
	961900719000	227	1	0,6	0,4	1,2	0,0	0,0	0,0
	961900751000	160	21	0,8	0,6	1,7	0,2	0,2	0,5
	961900759000	100	1	0,6	0,4	1,3	0,0	0,0	0,0
2015	961900711000	1.914	2.940	6,2	5,6	17,2	18,7	16,8	51,1
	961900719000	358	0	0,7	0,6	1,8	0,0	0,0	0,0
	961900751000	203	34	0,9	0,8	2,5	0,3	0,3	0,8
	961900759000	249	6	1,0	0,9	2,9	0,0	0,0	0,1
2016	961900711000	2.061	3.699	7,5	6,7	22,4	26,7	24,1	80,6
	961900719000	732	5	1,0	0,9	3,0	0,1	0,1	0,2
	961900751000	303	25	1,1	1,0	3,3	0,2	0,2	0,7
	961900759000	266	5	1,0	0,9	3,2	0,0	0,0	0,1
2017	961900711000	774	1.799	2,7	2,4	9,8	11,9	10,7	43,7
	961900719000	191	14	0,4	0,4	1,6	0,2	0,2	0,7
	961900751000	370	30	1,2	1,1	4,4	0,3	0,2	0,9
	961900759000	228	3	0,8	0,7	2,9	0,0	0,0	0,1

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tablo 63 - Türkiye'nin Bebek Bezi ve İnkontinans Ürünleri Dış Ticareti

481840910011 - Bebek bezleri; Perakende satılacak hale getirilmemiş

481840910019 - Bebek bezleri; Perakende satılacak hale getirilmiş

481840990000 - Diğer hijyenik eşya (örneğin, inkontinans bakım ürünleri, havlu, tampon)

961900210011 - Bebek bezleri (perakende satılacak hale getirilmemiş); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900210019 - Bebek bezleri (perakende satılacak hale getirilmiş); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900510000 - Örne bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900590000 - Diğer bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900501000 - Bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; örme, dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900509000 - Bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; örme HARIÇ, dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900811000 - Bebek bezleri; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900819000 - Bebek bezleri; diğer maddelerden

961900290000 - Diğer hijyenik eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900891000 - Hijyenik diğer eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900899000 - Hijyenik diğer eşya (örneğin inkontinans bakım ürünleri); diğer maddelerden

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	481840910011	8.588	5	35,8	25,8	60,8	0,0	0,0	0,0
	481840910019	140.142	5.206	482,3	347,4	812,1	25,7	18,6	44,3
	481840990000	6.109	2.482	17,5	12,7	29,8	8,5	6,1	14,3
2012	961900210011	13.669	242	54,0	42,2	97,4	0,6	0,5	1,1
	961900210019	155.011	9.070	521,6	405,1	939,0	42,6	33,3	76,7
	961900290000	7.274	3.880	21,3	16,6	38,4	13,1	10,2	23,6
	961900510000	3	2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	961900590000	2.795	18	13,6	10,6	24,4	0,1	0,0	0,1
	961900811000	18.196	502	65,2	49,2	124,8	0,5	0,4	1,1
2013	961900210011	18.196	502	65,2	49,2	124,8	0,5	0,4	1,1
	961900210019	193.823	7.015	669,2	505,0	1.281,2	35,7	27,0	68,2
	961900290000	7.948	4.159	25,2	19,0	48,3	17,5	13,2	33,4
	961900510000	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900590000	4.848	21	20,7	15,6	39,3	0,1	0,1	0,2

2014	961900501000	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900509000	23.517	65	91,0	70,0	201,5	0,1	0,1	0,3
	961900811000	129.976	11.874	475,7	358,9	1.044,4	50,8	38,1	111,2
	961900819000	81.260	34	238,9	179,6	523,0	0,1	0,1	0,3
	961900891000	8.763	4.510	25,6	19,3	56,2	20,7	15,5	45,1
	961900899000	2.241	272	10,4	8,1	23,1	0,9	0,7	2,0
2015	961900501000	5	0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	961900509000	55.559	262	173,0	156,1	469,6	0,4	0,4	1,2
	961900811000	114.844	13.328	377,5	340,4	1.024,5	46,4	41,9	126,4
	961900819000	55.965	102	166,3	150,0	453,1	0,3	0,3	0,8
	961900891000	9.126	4.503	25,4	23,0	69,5	17,6	15,8	47,7
	961900899000	1.184	231	4,2	3,8	11,4	0,8	0,7	2,1
2016	961900501000	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900509000	55.753	99	133,9	120,8	402,7	0,2	0,1	0,5
	961900811000	127.824	21.167	346,1	313,1	1.050,0	65,5	59,0	195,9
	961900819000	39.836	1.139	130,3	117,9	394,6	2,6	2,3	7,5
	961900891000	14.072	4.392	35,0	31,8	107,2	16,3	14,7	48,8
	961900899000	1.208	211	3,6	3,3	11,1	0,6	0,5	1,8
2017	961900501000	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900509000	50.298	31	107,7	95,4	392,6	0,1	0,1	0,3
	961900811000	151.316	16.316	388,7	344,3	1.423,9	50,1	44,7	182,6
	961900819000	28.702	87	102,7	91,8	377,1	0,3	0,3	1,1
	961900891000	19.928	3.944	48,7	43,2	177,9	13,1	11,6	47,7
	961900899000	1.760	375	7,8	7,0	28,6	1,3	1,1	4,7

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tablo 64 - Türkiye'nin Diğer Maddelerden Diğer Hijyenik Ürün/Eşya Dış Ticareti

481890100000 - Kağıttan tıbbi, cerrahi/hijyenik amaç için eşya (perakende satılacak halde değil)

481840190000 - Diğer hijyenik havlu, tampon benzeri eşya

961900310000 - Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; sent. veya suni liflerden

961900390000 - Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900410000 - Örmeye hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden olanlar

961900490000 - Diğer hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; dokumaya elverişli diğer maddelerden olanlar

961900900000 - Diğer hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya

961900309000 - Hijyenik havlular, tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya; diğer maddelerden yapılmış vatkadandır olanlar

961900401000 - Hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; örmeye dokumaya elverişli diğer maddelerden

961900409000 - Hijyenik havlular, tamponlar ve benzeri eşya; örmeye HARIÇ, dokumaya elverişli diğer maddelerden olanlar

961900190000 - Hijyenik diğer eşya; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900791000 - Hijyenik diğer eşya; kağıt hamurundan, kağıttan, selüloz vatka veya selüloz liflerden

961900799000 - Hijyenik diğer eşya; diğer maddelerden

Yıl	HS12	İhracat Miktar Ton	İthalat Miktar Ton	İhracat milyon Dolar	İhracat milyon Euro	İhracat milyon TL	İthalat milyon Dolar	İthalat milyon Euro	İthalat milyon TL
2011	481890100000	67	2.642	0,4	0,3	0,7	6,8	4,9	11,4
	481840190000	5.014	3.112	30,0	21,5	50,9	22,8	16,4	38,5
2012	481890100000	741	2.229	3,0	2,3	5,5	6,7	5,2	12,1
	961900190000	6.167	3.049	35,6	27,7	64,0	21,0	16,3	37,8
	961900310000	12	49	0,1	0,1	0,1	0,5	0,4	0,9
	961900390000	83	53	1,0	0,8	1,8	0,4	0,3	0,7
	961900410000	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900490000	423	112	1,6	1,2	2,8	1,0	0,8	1,8
	961900900000	665	0	1,2	0,9	2,1	0,0	0,0	0,0
2013	481890100000	300	2.339	1,4	1,0	2,6	7,4	5,6	14,3
	961900310000	5	25	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,5
	961900390000	142	34	1,4	1,1	2,6	0,3	0,2	0,5
	961900410000	0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900490000	453	120	1,8	1,4	3,5	1,2	0,9	2,2
	961900900000	493	1	1,4	1,1	2,7	0,1	0,0	0,1

2014	481890100000	223	2.310	1,4	1,0	3,0	6,6	5,0	14,5
	961900301000	27	0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
	961900309000	1.447	143	4,3	3,2	9,3	1,2	0,9	2,6
	961900401000	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900409000	1.117	153	3,0	2,3	6,7	0,7	0,5	1,5
	961900791000	4.717	747	24,5	18,4	53,6	5,2	3,9	11,3
	961900799000	509	62	2,1	1,6	4,5	0,4	0,3	0,8
2015	481890100000	3	2	9,4	8,5	26,5	4,6	4,1	12,4
	961900301000	50	0	0,2	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0
	961900309000	4.294	131	10,8	9,7	29,3	0,9	0,9	2,5
	961900401000	4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900409000	1.310	159	3,3	3,0	9,0	0,9	0,8	2,5
	961900791000	3.775	1.612	17,3	15,6	47,3	9,2	8,4	26,0
	961900799000	610	125	1,6	1,4	4,3	0,8	0,7	2,2
2016	481890100000	3	1	8,2	7,4	24,5	2,0	1,8	6,0
	961900301000	149	0	0,5	0,5	1,6	0,0	0,0	0,0
	961900309000	4.417	67	9,8	8,9	29,8	0,5	0,4	1,5
	961900401000	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900409000	1.454	183	2,4	2,2	7,3	0,9	0,8	2,8
	961900791000	4.224	4.512	16,9	15,3	51,6	22,6	20,3	68,0
	961900799000	746	70	2,0	1,8	6,0	0,4	0,4	1,3
2017	481890100000	611	2.267	1,9	1,8	7,1	5,5	4,8	20,0
	961900301000	66	0	0,3	0,3	1,1	0,0	0,0	0,0
	961900309000	4.856	139	12,6	11,1	46,2	1,0	0,8	3,5
	961900401000	3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	961900409000	310	122	1,5	1,3	5,4	0,6	0,6	2,4
	961900791000	3.936	4.583	15,7	13,9	57,3	25,2	22,3	91,7
	961900799000	1.257	101	3,8	3,4	13,9	0,6	0,6	2,3

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir; 2017 verileri geçicidir.

Tüketim

Önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi ülkemizde tüketim değerlerini TÜİK'in derlediği üretimden satış değerlerine dayandırmak mümkün olmamaktadır, zira doğru ve yeterli bilgilere ulaşmak çok zordur. Diğer taraftan, temizlik ve hijyenik kağıt sektöründeki az sayıda başlık altında toplanan TÜİK verileri bu konuda oldukça yeterli seviyede bilgi verebilmektedir.

Genelde tüketim verilerini piyasa araştırma firmaları üzerinden temin edilen perakende satış istatistikleri değerlendirmek suretiyle derlemeye çalıştığımızı daha önce belirtmiştik. Rapor dönemi için de Euromonitor, Nielsen ve Ipsos'tan temin edilen verilerden yararlanarak hazırladığımız tüketim değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 65 - Türkiye'nin Temizlik Ve Hijyenik Kağıt Ürün/Eşya İç Tüketimi, Milyon TL

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
KAĞIT MENDİL	68,8	72,7	78,0	84,8	90,9	95,0	102,6
- Kutulu Yüz Bakım Mendili	7,1	8,2	8,3	8,2	8,5	10,3	11,3
- Cep Mendili	42,9	47,8	51,4	72,8	95,3	92,3	106,3
TUVALET KAĞITLARI	644,4	753,4	837,9	950,7	1.089,6	1.289,3	1.525,4
MUTFAK TEMİZLİĞİ	570,6	668,0	723,8	815,2	1.058,0	1.247,9	1.331,9
- Mutfak Havluları	317	383,1	429,7	477,4	619,6	730,8	786,2
- Kağıt Peçeteler	253,6	284,9	294,1	337,8	438,4	517,1	545,7
TOPLAM TEMİZLİK KAĞITLARI	1.265,0	1.477,4	1.621,4	1.846,9	2.251,4	2.639,8	2.974,9
BEBEK BEZLERİ	1.337,4	1.421,3	1.519,6	1.725,1	2.126,1	2.552,4	2.812,7
HİJYENİK TEMİZLİK	549,5	578,4	620,2	720,2	947,4	1.258,6	1.441,3
- Giyilebilir Külot (Inkontinans dahil)	66,7	68,3	77,4	88,5	105,6	119,9	140,6
- Tampon	6,8	7,7	8,5	9,6	10,5	11,2	12,8
- Ped ve Hijyenik Havlu	476,0	502,4	534,4	622,1	831,3	1.127,5	1.287,9
KİŞİSEL TEMİZLİK	460,3	528,1	585,7	668,2	812,8	963,9	1.044,9
- Genel Amaçlı Silme Bezleri	40,0	44,1	49,3	56,8	66,9	74,8	86,9
- Bebek Silme Bezleri	377,2	436,6	484,2	554,0	682,8	819,7	881,6
- Kozmetik Silme Bezleri	43,1	47,4	52,2	57,4	63,1	69,5	76,4
TOPLAM HİJYEN KAĞITLARI	2.347,3	2.527,8	2.725,5	3.113,5	3.886,3	4.775,0	5.298,9
TOPLAM TEMİZLİK VE HİJYEN KAĞITLARI	3.612,3	4.005,2	4.346,9	4.960,4	6.137,7	7.414,8	8.273,8

Kaynak: Euromonitor, Nielsen, Ipsos ve TÜİK'ten temin edilen verilerden yararlanarak hazırlanmıştır.

Tablo 66 - Türkiye'nin Temizlik Ve Hijyenik Kağıt Ürün/Eşya İç Tüketimi, Milyon Euro

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
KAĞIT MENDİL	21,4	24,2	23,6	27,8	34,3	30,7	28,5
- Kutulu Yüz Bakım Mendili	3,0	3,5	3,3	2,8	2,8	3,1	2,7
- Cep Mendili	18,4	20,6	20,3	25,0	31,5	27,6	25,8
TUVALET KAĞITLARI	276,1	325,4	331,1	326,6	360,4	385,3	369,9
MUTFAK TEMİZLİĞİ	244,5	288,5	286,0	280,0	349,9	373,0	323,0
- Mutfak Havluları	135,8	165,4	169,8	164,0	204,9	218,4	190,6
- Kağıt Peçeteler	108,7	123,0	116,2	116,0	145,0	154,6	132,3
TOPLAM TEMİZLİK KAĞITLARI	542,1	638,0	640,7	634,4	744,6	789,0	721,4
BEBEK BEZLERİ	573,1	613,8	600,4	592,6	703,2	762,9	682,1
HİJYENİK TEMİZLİK	235,5	249,8	245,1	247,4	313,3	376,2	349,5
- Giyilebilir Külot (İnkontinans dahil)	28,6	29,5	30,6	30,4	34,9	35,8	34,1
- Tampon	2,9	3,3	3,3	3,3	3,5	3,3	3,1
- Ped ve Hijyenik Havlu	204,0	217,0	211,2	213,7	274,9	337,0	312,3
KİŞİSEL TEMİZLİK	197,3	228,1	231,4	229,5	268,8	288,1	253,4
- Genel Amaçlı Silme Bezleri	17,1	19,0	19,5	19,5	22,1	22,4	21,1
- Bebek Silme Bezleri	161,6	188,5	191,3	190,3	225,8	245,0	213,8
- Kozmetik Silme Bezleri	18,5	20,5	20,6	19,7	20,9	20,8	18,5
TOPLAM HİJYEN KAĞITLARI	1.005,9	1.091,6	1.076,9	1.069,5	1.285,3	1.427,1	1.284,9
TOPLAM TEMİZLİK VE HİJYEN KAĞITLARI	1.547,9	1.729,7	1.717,6	1.703,9	2.029,9	2.216,1	2.006,3

2011 yılında ülkemizde tüketilen hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri değeri 3.612 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 1.548 milyon Euro'dur.

2012 yılında ülkemizde tüketilen hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri değeri 4.005 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 1.730 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %10,9, Euro bazında % 11,8 olmuştur.

2013 yılında ülkemizde tüketilen hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri değeri 4.347 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 1.718 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %8,5 olmuş; Euro bazında ise % 0,7 oranında daralma yaşanmıştır.

2014 yılında ülkemizde tüketilen hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri değeri 4.960 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 1.704 milyon Euro'dur. Tüketim değeri olarak bir önceki yıla göre artış oranı TL bazında %14,1 olmuştur. Euro bazında tüketim değeri ise bir önceki yıla göre % 0,8 oranında gerilemiştir.

2015 yılında hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri tüketim değeri 6.138 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.030 milyon Euro olup döviz bazında yıllık % 19,1 oranında artışa işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise %23,8 olmuştur.

2016 yılı verilerine bakıldığında hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri tüketim değeri 7.415 milyon TL olmuştur. Euro cinsinden ise 2.216 Euro olup döviz bazında yıllık % 9,2 oranında bir artışa işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise % 20,8 olmuştur.

2017 yılı verilerine bakıldığında hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri tüketimi yaklaşık 8.274 milyon TL olarak tahmin edilmiştir. Euro cinsinden ise 2.006 milyon Euro olup bir önceki yıla göre Euro bazında yaklaşık % 9,5 daralmaya işaret etmektedir. TL bazında tüketim değeri artışı ise % 11,6 olmuştur. TL bazında yüksek büyüme oranına karşılık döviz bazında tüketimde daralma yaşanması ise kurdan dolayı kayıplara işaret etmektedir.

Hijyenik ve temizlik kağıt ürünleri sektörümüzdeki yoğun rekabet ve öne çıkma gayretinden kaynaklanan tanıtım harcamaları tüketiciye hitap eden ürünler geliştirilerek tüketiciye çok geniş bir ürün yelpazesi sunan portföyü ile 2018 yılında sağlıklı büyümeye devam etmesini bekliyoruz.

Hijyenik Kağıt Ürünleri Sektöründe Kayıt Dışı Ekonominin Hesaplanması

Yukarıda kozmetiklere ilişkin bölümde yapılan açıklamalar içerisinde, TÜİK'e bildirilen üretim ve üretimden satış bilgileri ile dış ticaret verilerini, piyasa araştırması firmalarından alınan iç tüketim verileriyle karşılaştırmalı olarak kayıt dışı ekonominin hesaplanabilmesi için nasıl kullanılabileceğini örnekleriyle vermiş ve aynı yöntemi temizlik ürünleri piyasasındaki kayıt dışı ekonomiyi hesaplamak için de kullanmıştık. Bu bölümde aynı hesaplama yöntemini kullanarak hijyenik kağıt ürünleri sektöründeki kayıt dışı ekonominin boyutlarını hesaplamaya çalışacağız.

Bunun için "Kozmetikte Kayıt Dışı Ekonominin Ölçülmesi" başlığı altında verilen aşağıdaki formül kullanılmıştır:

$$\text{YURT İÇİ TÜKETİM (PSF)} = 1,6 \times \{ \text{ÜRETİM (FSF)} - \text{İHRACAT (CIF)} + \text{İTHALAT (CIF)} \}$$

Bu formül kullanılmak suretiyle TÜİK'ten sağlanan üretim ve üretimden satış bilgileri ile dış ticaret verileri kullanılarak hesaplanan iç tüketim değerleri ile pazar araştırma firmalarından sağlanan hane tüketim verilerinden hesaplanan iç tüketim değerleri aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 67 - Türkiye Hijyenik Kâğıt Sektörünün 2011-2017 Arası Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini

Rakamlar milyon TL'dir	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TÜİK - ÜRETİMDEN SATIŞ	3.552	4.167	5.012	6.317	7.892	8.323	8.988
TÜİK - İHRACAT	1.071	1.326	1.740	2.143	2.404	2.385	2.889
TÜİK - İTHALAT	124	176	185	256	297	437	428
TÜKETİM, (Fabr. Çıkış Fiyatı)	2.605	3.017	3.457	4.174	5.488	6.375	6.099
TÜKETİM, (Perakende Fiyatı)	4.168	4.827	5.531	6.678	8.781	10.200	9.758
İç Tüketim Tahmini*	3.612	4.005	4.347	4.960	6.138	7.415	8.274
FARK, milyon TL	- 556	- 822	-1184	-1718	-2.643	- 2.785	- 1.484
FARK, %	- 15,4%	- 20,5%	- 27,2%	- 34,6%	- 43,1%	- 37,6%	- 17,8

* Perakende TL fiyatlarıyla, Nielsen, IPSOS ve Euromonitor verilerine dayanmaktadır.

Tablo 67'e ilişkin bilgiler:

- Üretim verileri fabrika çıkış TL fiyatlarla, TÜİK Sanayi Üretim Veritabanından derlenmiştir.
- Dış Ticaret verileri CIF TL değerleri olarak; TÜİK Dış Ticaret Veritabanından derlenmiştir.
- Temizlik Ürünleri Tüketimi, TÜKETİM = ÜRETİM - İHRACAT + İTHALAT formülünden, FSF olarak hesaplanmış, sonra 1,60 ile çarpılarak PSF TL değerlerine çevrilmiştir.
- Pazar araştırma firmalarından alınan veriler baz alınarak hazırlanmış olan iç tüketim tahminleri PSF bazında verilmektedir.

Tablo 67'nin incelenmesi sonucunda, TÜİK tarafından derlenen üretimden satış değerleri ile ihracat ve ithalat değerleri kullanılarak hesaplanan iç tüketim değerlerinin pazar araştırması firmaları tarafından bulunan iç tüketim değerlerine göre daha yüksek kaldığı görülmektedir. Bunu yorumlamaya çalıştığımız zaman, ters yönde bir kayıt dışı olgusu, yani devlete bildirilmiş olan "üretimden satış" değerlerine göre daha düşük oranda perakende satış bilgisi ile karşılaştığımızı görüyoruz. Yani devlet kurumlarının elindeki verilerden hesaplanan tüketim değerleri, pazar araştırması firmalarının piyasada gözlem yaparak vardıkları istatistiksel tüketim değerlerine göre daha yüksek kalıyor; aynı temizlik ürünleri piyasası kayıt dışı ekonomi analizinde karşılaştığımız "kayıt dışı yok, kayıt içi fazlası var" gibi bir durum ortaya çıkıyor. Bunun karşılığı "üretici ve ithalatçının piyasaya sattığı ürünlerden daha az bir kısmı tüketicinin perakende ticaretinde yer alıyor" ifadesidir. Bunun açıklamasını nasıl yapacağız?

Tablo 67'deki tüketim tahminleri dikkatle incelendiği zaman, aynı temizlik ürünleri piyasası kayıt dışı ekonomi analizinde karşılaştığımız gibi, TÜİK verileri içerisinde alınmış olan bazı rakamların olasılıkla hane tüketimine girmediği anlaşılmaktadır. TÜİK verileri içerisinden dikkatle seçilmiş olmasına karşılık özellikle dış ticaret listelerinde GTIP pozisyonlarındaki bazı ürünler perakende satışa hazır durumda ithal veya ihraç edilirken bazı diğerleri de perakende zinciri dışına çıkmakta, mesela bazı üretimlerde ara ürün gibi kullanılabilir. Sonuç olarak, TÜİK verilerinin perakende satış dışındaki kalemleri de kapsamı dolayısıyla, pazar araştırması firmalarının kapsamından daha geniş olduğunu bu nedenle TÜİK verilerindeki değerler pazar araştırma firmalarının sunduğu değerden daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Dış ticaret verilerinde bu detayda ayırım olmadığı için tablonun "devletin elindeki veriler" kısmını büyüttüğü, buna karşılık "İç Tüketim Tahmini" bölümüne bu değerlerin alınmamış olması sonucunda devletin elindeki piyasa verilerinin pazar araştırması firmalarının elindeki verilere dayandırdığımız iç tüketim tahminine göre daha yüksek kaldıkları anlaşılmaktadır. Buradaki durumu daha net anlayabilmek için TÜİK ile "Üretimden Satış Değerleri" ve dış ticaret verilerinin detaylı incelemesine dayanan "Tüketim Değeri Hesaplaması" (FSF ile hesaplanıp PSF'ye çevrilecek) yapılmasının bir kere daha yararlı olacağını düşünüyoruz.

Bu bölümde yapılan hesaplamalar sektörde kayıt dışı ekonomi olmadığı veya çok küçük oranlarda olduğu izlenimini yaratmış olup bu bulgunun daha detaylı tekrar incelenmesinde yarar görülmektedir.

BÖLÜM IV SEKTÖRLERİMİZDE YAŞANAN GÜNCEL MESELELER

Kozmetik Ürünler Sektörü

Ürün Takip Sistemi (ÜTS)

Kozmetik ürünlerin mevzuatında hükmedildiği şekilde bildiri yapılarak piyasaya verilmesi ve sonrasında denetimlerin piyasada yürütülmesi gerekirken geldiğimiz noktada Ürün Takip Sistemi (ÜTS) adı verilen kayıt sistemi üzerinden "Başvuru ve İzin" sistemi olarak yürütülüyor olmasının ileriye dönük gizli sorunlar içerdiğini düşünüyoruz. 2010 yılında kozmetik ürün bildirimlerinin kolayca yapılabilmesi için devreye alınan EUP (internet üzerinden güvenli bildirim) sistemine karşılık 2016 yılı Mart ayında yeterli ön hazırlık yapılmadan ve geçiş süresi verilmeden kullanıma açılan ÜTS Projesinin (ve buna paralel olarak EUP portalının kullanıma kapatılmasının) esas dayanak noktası "Kayıt Dışıyla Mücadele Eylem Planı (2011-2013)" içerisinde Sağlık Bakanlığı'nın kayıt dışı ile mücadele stratejisine katkı sağlamak üzere konulan eylemdir (27 Sayılı Eylem), yani asıl amaç kayıt dışı ile mücadele etmektir. Ancak ÜTS'nin EUP'ye göre daha fazla bilgi toplamak için tasarlanmış olması, eskiden EUP üzerinden 10 dakikada yapılan bildirim önceden hazırlıkların yapılması şartıyla bile ÜTS'de ancak bir saatte yapılabilmesine imkan vermektedir. Ayrıca ÜTS sistemine bildirim yapılabilmesi için ürünün mutlaka tekil bir barkod ile ilişkilendirilmesi gerekmekte olup bu ve diğer özellikleri nedeniyle ÜTS'nin kayıt dışındaki firmaları kayıt içerisine almak konusunda bir teşvik sunmadığı, bilakis kayıtlı firmaların bir kısmının kayıt dışına kaymaları için önemli bir baskı oluşturduğu görülmeye gereken bir gerçektir. Özellikle niş pazarlarda küçük cirolarla faaliyet gösteren mikro işletmeler getirilen bu değişikliklerden zarar görmekteyiz.

Barkod Mecburiyeti

Gelişen dünyadaki artan ihtiyaçlar doğrultusunda oluşan taleplere yenilikçi ve sürdürülebilir cevaplar bulmak, sektörümüzdeki araştırma ve geliştirme çalışmalarını hızlandırmakta ve sektörümüzü dinamik kılmaktadır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen AR-GE teşvikleri bağlamında sektörlerimizde halen 10'a yakın firmanın "AR-GE merkezleri" kurduğunu biliyoruz ve yakın gelecekte bu sayının 20'yi bulması bekliyoruz.

Kozmetik ürünleri hayatımızda vazgeçilmez bir yer kaplıyor. Bu bağlamda kozmetik ürünleri sektörü Türkiye'de tüketicinin hayat kalitesini sürdürebilmek için günlük ihtiyaçlarına cevap veren en önemli sanayi kollarından biri durumundadır.

Ekonomi Bakanlığı Kozmetik Sektör Raporu'nda da yer verildiği üzere, Türkiye'deki ekonomik gelişmelere bağlı olarak, kozmetik ve kişisel bakım ürünleri pazarı her yıl ortalama % 10 büyümektedir. Pazarda doğal niteliyle satılan kozmetik ve kişisel bakım ürünlerinin payının % 5 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Ülkemizde son yıllarda sektörde doğal sabunlar, şampuanlar, diğer saç bakım ürünleri ve saç boyaları, cilt bakım ürünleri, vücut bakım ürünleri ve diğer doğal kozmetikler üretilmeye başlanmıştır. Özellikle doğal sabun ve şampuan üretimi ülke çapında birçok küçük ölçekli firma tarafından gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de üretilen defne ve zeytinyağı sabunları da dünyanın dört bir köşesinden talep görmektedir. Diğer taraftan, 2016 yılı Mart ayında devreye alınan ÜTS ("Ürün Takip Sistemi", kozmetik ürünlere ilişkin bildirimlerin internet üzerinden yapılması için Tİ&TCK tarafından kurulan elektronik kayıt sistemi) ve bu sisteme ürün kaydı yapılabilmesi için barkod mecburiyeti getirilmiş olması nedeniyle ortaya çıkan "barkod yoksa pazara erişim de yok" yaklaşımı özellikle butik üretim yapan küçük kozmetik üreticilerini

cezalandırmaktadır. Tİ&TCK kayıtlarına göre bildirimle piyasaya kozmetik ürün veren üretici sayısı 2018 yılı Şubat ayında 3.527 olarak belirlenmiştir. Konunun kozmetik sektöründe faaliyet gösteren küçük firmalar açısından vahim bir sonuca evrilmeden incelenerek olumlu şekilde sonuca bağlanması gerekmektedir.

Kozmetik Ürün Bildirimlerinde ‘Ürün Güvenlilik Değerlendirme Raporu’nun ÜTS’ye Yüklenmesi

TİTCK’nın yeni bir uygulaması olarak ihracat ve ithalat yapan firmaların “Ürün Güvenlilik Dosyaları”nın (ve tabii buna bağlı olarak firmaların ÜGD içerisindeki fikri ve sınai mülki kıymetleri niteliğindeki ürün formülünün) sisteme yüklenmesi konusunda getirilen mecburiyet ile bu süreler ürün başına 3-4 günleri bulmaktadır. Ticari açıdan bakıldığında, zaman demek para demek, bir iş için daha fazla zaman harcanması ise rekabet avantajının karşı tarafa bırakılması demektir.

ÜTS ile ilgili önemli bir konu da bu sistem çerçevesinde istenen bilgilerin Kozmetik Kanunu ve Kozmetik Yönetmeliği dışında, yasal zemine dayanmayan uygulamalar ile “ön-inceleme” ye dönük şekilde genişletilmesi ve bazı taleplerin sistem üzerinden mecburi kılınarak tüm sektör için adeta “ilaç” gibi yönetilen bir platform haline dönüştürülerek yurtdışı rekabet karşısında dış rakiplerimize maliyet avantajı sağlanması anlamına gelmektedir. Sistem içinde bu şekilde değerlendirilecek/yorumlanacak birçok alan bulunmaktadır, ancak son bir gelişme ile ihraç ve ithal ürünler için “Ürün Güvenlilik Dosyası”nın sisteme yüklenmesinin zorunlu hale getirilmesi ve aksi halde “bildirim” yapılmamış sayılacak olması sektörümüz üzerinde son derece kaygı ve ciddi üzüntü yaratmıştır.

Ürün güvenlilik değerlendirmesi mevzuat gereğidir, nasıl hazırlanacağı konusunda bilgiler Kozmetik Yönetmeliği içerisinde detaylı şekilde yer almaktadır. Ürün güvenlilik raporu bu şekilde yönetmelik ile düzenlenmiş iken ayrıca ÜTS üzerinden Kurum’a sunulması istenmesinin hangi gerekçeye dayandırıldığı anlaşılammıştır. Kaldı ki bu uygulamanın önce ihraç ürünler sonra da ithal ürünler olmak üzere sadece firmaların uluslararası ticari hareket şekillerine göre şekillendirilmiş olması da gerekçenin ne olduğu konusunda sektörümüzü endişelendirmektedir.

Kozmetik Yönetmeliği’nin 12. maddesi çok açık ve net şekilde **“Ürün Güvenlilik Değerlendirmesi” raporunun piyasa gözetim ve denetimi için gerekli durumlarda ve verilen adreste 3 iş günü içinde bulundurulması gerektiğine** hükmederken söz konusu uygulamalar ile her ürün için ticari gizlilik değeri yüksek ve içerik olarak çok yüklü dosyaların her bir bildirim için ÜTS’ye yüklenmesi gerektiği konusu hukuken çelişmektedir ve kanun ve yönetmelik ile ihtilafıdır. Kaldı ki şu ana kadar ki PG&D uygulamaları çerçevesinde firmalara gelen ürün denetmenleri bu dosyaların kopyasını dahi almamış olup mevzuat prensipleri doğrultusunda hareket etmişler ve gizlilik konusunda son derece hassasiyet göstermişlerdir. Bu anlayışın ne sebeple değiştiği anlaşılammamaktadır. Rekabet hukuku ve bilgi güvenliği esasları göz önüne alındığında bu bilgilerin sisteme yüklenmesi uygun değildir.

Sertifikalandırma Sorunları

Son birkaç yıl içerisindeki olumsuz gelişmelerden kaynaklanan sıkıntılar sonucunda 2015 yılı kozmetik ihracatımızın bir önceki yıla göre %15 gerilemiş olduğu, 2016 yılında da 2015 yılının altında kaldığı, 2017 yılında ise bu geri gidişin sürmekte olduğu anlaşılmaktadır. 2014 yılından bu yana dört yıldır devam eden ihracat kayıplarının tersine çevrilmesi için yeni ve güçlü bir hamleye ihtiyaç olduğuna inanıyoruz. Bu bağlamda, iç piyasaya verilmeyen ve sadece ihraç amacıyla üretilen kozmetik ürünlerin sertifikalandırılmasında 2014'ten bu yana yaşanan problemlerin de bir şekilde çözüme kavuşturulmasının bu yöndeki hamlemize güç katacağını düşünüyoruz. Ticaret Bakanlığı tarafından bu konunun öncelikle ele alınması ve sektörlerimize özel bir yaklaşımla uygulamaya geçilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Kozmetik Satışlarına Engeller

27/09/2016 tarih ve 29840 sayılı Resmi Gazete'de BDDK sorumluluğunda yayınlanan "Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile kredi kartlarında kozmetik ürünlere taksit yasağı getirilmiştir. Artık lüks tüketim olmaktan çıkıp insanların günlük hayatlarında kullandıkları önemli bir ihtiyaç haline gelen kozmetik ürünlerin (diş macunu, şampuan, banyo sabunu birer kozmetik üründür) alışverişinde taksitli satışın yasaklanması hem sektörü hem de tüketiciyi zor durumda bırakmaktadır. Bir diğer önemli husus ise, bir yandan Gelir İdaresi Başkanlığının önderliğinde "Kayıt Dışını Azaltma Stratejisi Eylem Planı" uygulanmaya çalışılırken diğer taraftan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından çıkartılan bu yönetmelik değişikliği ile tüketici ve küçük perakendecinin "kozmetik ürünlerde kredi kartına taksit uygulaması yasaklanarak" özellikle kozmetik perakende ticaretine engel getirilmiştir. Yetkililerin bu konuda ısrarı bir tarafa bırakıp ellerindeki birikmiş sonuçları tekrar gözden geçireceklerini umuyoruz.

İlave Gümrük Vergileri

2016/9647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki İthalat Rejimine Ek Karar 11.01.2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ek karar gereği, bazı ülkelerden ithal edilen ve belli GTIP'lerde sınıflandırılan ürün ve ambalajlara, gümrük vergisine ek olarak %17 ile %25 arasında ilave gümrük vergisi getirilmiştir. Her ne kadar anılan karar ile ilave gümrük vergisine tabi tutulan eşyanın ülkemizin toplam ithalatı içerisindeki payı nispeten düşük olsa da bu değişikliğe maruz kalan firmalar için 'yıkıcı' sonuçlar doğurabilecek bir değişiklik yapılmış ve yayınlandığı tarih itibarıyla yürürlüğe konulmuştur.

Bazı üyelerimizin hammaddelerinin bir kısmını Ek Karar ile ilave gümrük vergisi uygulanan bölge ve ülkelerden çok rekabetçi fiyatlarla temin edebildikleri anlaşılmaktadır. Yapılan bu değişiklikle ve belli bir geçiş süresi de verilmediği için, bu ihracatçılarımız söz konusu değişiklikten zarar görmüşlerdir. Değişiklik yayın tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiği için, önlem alınması mümkün olmamıştır. Bu kayıpların telafi edilebilmesi için olanak tanınmalıdır.

Ek Kararın yayınlanması neticesinde ilave gümrük vergisi ödeme yükümlülüğü getirilen ülke ve bölgelerden ithalat yapan üretici ve ithalatçıların cezalandırılmak istendiğini düşünmüyoruz, lakin sonuç itibarıyla tam da bu şekilde bir görüntü ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu şekilde yükseltilmiş gümrük vergisi ödemek durumunda kalacak ticari ve sınai işletmelerin bu sıkıntıyı yaşamaması için gerekli düzenleme ve değişiklikleri yapabilmelerine imkan tanımak üzere, bir geçiş süresi tanınmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

11 Kasım 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2016/9422 sayılı İthalat Rejim Kararına Ek Karar kapsamında kırtasiye ve büro malzemeleri ve ambalajlar gibi birçok üründe ilave gümrük vergisi alınması kararlaştırılmıştır. Söz konusu ilave gümrük vergisi AB menşeli olup A.TR belgesi ile gelen eşyalar ve Türk menşeli ürünler dışındaki ülkelere uygulanmaktadır. Bu karar özellikle ambalaj malzemeleri ithal eden kozmetik firmalarını olumsuz etkilemiştir.

Temizlik Ürünleri Sektörü

Deterjan Mevzuatındaki Uyumsuzluklar

Ticaret Bakanlığı temizlik ürünleri yönetimi yetkisini devraldığı Ekim 2013 tarihinden beri sektörle çözüm odaklı ve çok yakın diyalog kurmuştur. Bu yaklaşım için müteşekkirimiz.

Sektörü ilgilendiren 5 farklı mevzuatı 2017 yılı sonlarında AB mevzuatına uyum çerçevesinde güncellenmiştir, bir kaç madde hariç AB ile uyumlu şekilde yayınlanmıştır. "Deterjanlar Hakkında Yönetmelik" sadece deterjanlara uygulanmakta olup, Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik (SEA Yönetmeliği) ise çok geniş ürün grubu için ilgili uyarı cümleleri / işaretlerini kapsayan, tüketici tecrübe ve geri bildirimlerine, gelişen teknolojiye göre güncellenen bir mevzuattır. Kimyasallarla ilgili olan Kimyasalların Kaydı, İzni, Değerlendirmesi ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik (KKDİK Yönetmeliği) ve SEA Yönetmeliği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yönetilmektedir. Türkiye deterjan mevzuatı, bazı SEA Yönetmeliği hükümlerini içermektedir ve SEA Yönetmeliği güncellendikçe revize edilmesi gerekecek karmaşık ve kısıtlayıcı bir yapıda yayınlanmıştır. Deterjan mevzuatındaki SEA ilişkilendirmeleri şu anda uyum ve pazara girişe engel teşkil ederek serbest ticarete sorunlara neden olmaktadır.

Hijyenik Kağıt Ürünleri Sektörü

Hijyenik kağıtlar sektörü 2010 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından 17 Haziran 2010 tarihinde Resmi Gazete'de "Tampon, Hijyenik Ped, Göğüs Pedi, Çocuk Bezi ve Benzeri Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Bildirim Esaslarına Dair Tebliğ" yayımlanmak suretiyle düzenlenmesine kavuşmuş, denetimler de bu düzenleme doğrultusunda yürütülmüştür. AB içerisinde sektörel bir düzenleme olmayıp genel ürün güvenliği mevzuatı altında işlerin yürütülüyor olması nedeniyle bu şekilde bir mevzuat yayımlanmış olması AB ile mevzuat uyumunu bozmuştur.

2013 yılı sonlarına doğru sektöre ilişkin düzenleme ve denetleme yetkisi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na geçmiş, bu geçişin yapılması ise 31 Ekim 2013 tarihinde Resmi Gazete'de "Tampon, Hijyenik Ped, Göğüs Pedi, Çocuk Bezi ve Benzeri Ürünlerin Üretimi, İthalatı, Piyasa Gözetimi ile Bildirim Esaslarına Dair Tebliğ" yayımlanmak suretiyle gerçekleşmiştir. Bu değişiklik sonrası da AB ile mevzuat uyumsuzluğu sürdürülmüştür.

2015 yılı başlarında yapılan çalışmalar sonucunda, 21 Aralık 2017 tarihinde "Tampon, Hijyenik Ped, Göğüs Pedi, Çocuk Bezi ve Benzeri Ürünlerin Üretimi, İthalatı, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Bildirim Esaslarına Dair Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanmış ve AB ile mevzuat uyumu sağlama çalışmaları bir sonraki evresine gelmiştir. Bu aşamadan sonra Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Genel Ürün Güvenliği Kanunu çalışmalarının sonucunu bekliyoruz.

Diğer Konular

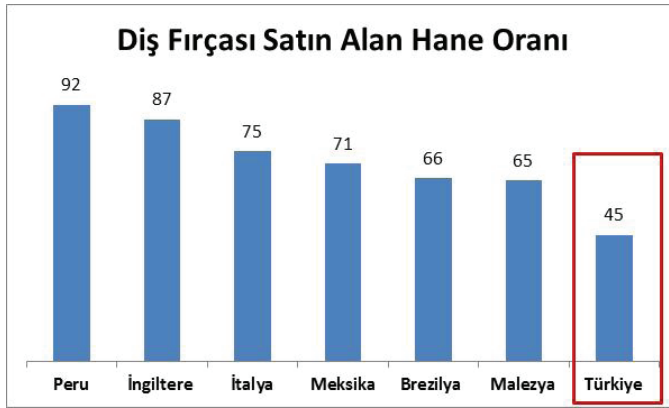
Diş Fırçaları İthalatında Ek Korunma Önlemleri

Ekonomi Bakanlığı'nın 28/07/2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (TEBLİĞ NO: 2017/10) uyarınca 9603.21.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu'nda yer alan Diş Fırçası ürünlerine tabloda belirtildiği üzere ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmasına karar verilmiş ve 3 Şubat 2018 tarihi ve 30321 Sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 2017/10797 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Diş Fırçası İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar) ile bu karar uygulanmaya başlanmıştır.

GTİP	EŞYANIN TANIMI	EK MALİ YÜKÜMLÜLÜK		
		1.DÖNEM	2.DÖNEM	3.DÖNEM
9603.21.00.00	Diş fırçaları (takma damak fırçaları dahil)	0,23 ABD Doları /Adet	0,22 ABD Doları /Adet	0,21 ABD Doları /Adet

2004/7305 sayılı İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar'ın 6(1). maddesi, bir korunma önleminin "bir malın benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edildiği hallerde ülke yararı göz önüne alınarak" getirilebileceği hükmü getirilmiştir. Keza, İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği'nin 10(1). maddesi de benzer bir düzenlemeye yer verilmiştir. Bu düzenlemeler çerçevesinde, bir korunma önleminin getirilebilmesi için önlemin ülke yararına uygun olması ve ithalatın yerli üreticiler üzerinde ciddi bir zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artması gerekmektedir.

Ağız sağlığının en önemli unsuru dişlerin düzenli olarak fırçalanmasıdır, bunun için de en temel seviyede diş fırçası ve diş macununun herkes için uygun fiyatla erişilebilir olması gerekmektedir.

Kaynak: IPSOS Hane Tüketim Paneli

Ülkemizde evlerin %45'inde diş fırçası satın alınmıştır. Bu rakam İtalya ve İngiltere gibi Avrupa ülkelerinin oldukça gerisinde ve hatta kişi başı milli geliri ile Türkiye ile kıyaslanabilecek Brezilya, Meksika, Peru ve Malezya gibi ülkelerin de oldukça gerisindedir. Bu nedenle getirilecek olası bir korunma önleminin kamu sağlığı ve ülke yararına aykırı olacağı düşünülmektedir.

Bununla birlikte, ülkemizde diş fırçası satın alan hane oranı gelişimi de oldukça yavaş ilerlemektedir. Son 10 yılda diş fırçasını yılda en az bir kere satın almış evlerin sayısı sadece %8 artmıştır ve halen ülkemizdeki evlerin yarısından fazlası yılda bir kere bile diş fırçası satın almamaktadır.

Koruma önlemi ile gelen ek diş fırçası gümrük vergisi (ilk yıl adet başına 0.23 dolar) 2017 yılının Ağustos ayında 0,79 TL iken, bugün geldiğimiz noktada döviz kurundaki artış nedeniyle TL bazında %88 artış göstermiş ve Ağustos 2018 itibarıyla 1,47 TL'ye ulaşmıştır. Bu durumun diş fırçası raf satış fiyatlarını daha da arttıracaklarını, tüketimi baskılayacağını ve ağız-diş sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşacağını öngörmek gerçekçi olacaktır.

Yukarıda saydığımız tüm gelişmeler sonucunda; artan raf fiyatlarının kişi başı tüketimi olumsuz yönde etkilemesi ile daha düşük maliyetle ağız sağlığını koruyucu harcamaların gerilemesine bağlı olarak kamu sağlığı olumsuz etkilenecek ve daha yüksek maliyetli ve daha çok ithalata dayanan tedavi yöntemlerine yapılan harcamalar dolayısıyla kamu harcamalarını artıracak ve Hükümetimizin sağlık politikaları ile çelişecektir.

Tıbbi Cihazlar Konusunda Yaşanan Sıkıntılar

Tıbbi Cihaz Satış, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliği'ne göre, "Münhasıran sağlık meslek mensupları tarafından kullanılması veya uygulanması gereken cihazlar ile geri ödeme kapsamında olan cihazların, internet dâhil halka açık yayın yapılan her türlü medya ve iletişim ortamında program, film, dizi film, haber ve benzeri yollarla doğrudan veya dolaylı olarak topluma reklamı yapılamaz."

2017 yılında yapılan Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) değişikliği ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından yalnızca satış merkezi olarak belgelenmiş (Sorumlu Müdür ve Satış Tanıtım Personeli Bulunduran ve Ruhsat almış) ve SGK ile sözleşme imzalamış noktalardan satılan hasta altı bezlerine geri ödeme yapılması uygulaması başlamıştır. Bununla birlikte artık, marketlerden satın alınan ürünlerin satış faturalarına geri ödeme yapılmamaktadır.

Hasta altı bezleri, Tıbbi Cihaz Satış Tanıtım ve Reklam Yönetmeliği'nin Ek-3 Satış Merkezleri Haricinde Satışı Yapılabilecek Cihaz Listesi'nde yer almaktadır. Yönetmelik gereğince bu ürün satış merkezi dışında satılabilir durumdadır. Yeni gelen uygulama ile geri ödemesi yapılmayan satış merkezi dışında satılan hasta altı bezleri için tanıtım faaliyetleri yapılmasında bir engel olmadığı anlaşılmaktadır ancak uygulamada hala tanıtım faaliyetlerine izin verilmediği görülmektedir.

Tıbbi Cihaz Satış Tanıtım ve Reklam Yönetmeliği'nde 2 tür tıbbi cihaz tanımlanmaktadır. Biri; insan sağlığına yönelik, doğrudan doğruya sağlık personeli tarafından seçilen ve kullanılan, hastanın hiçbir müdahalesi olmayan ürünlerdir. Yönetmelik gereğince, bu cihazların satış ve tanıtımı Yönetmelikte belirtilen şartları taşıyan kişiler tarafından yalnızca sağlık meslek mensupları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının bünyesinde tıbbi cihaz alanında çalışan teknik elemanlara yapılabilmektedir. Buradaki tanıtım faaliyetlerinin amacı sağlık personeline hangi ürünü seçip kullanacağına karar verebilmesi için gerekli bilgileri vermektir.

İkinci tip tıbbi cihazlar ise herhangi bir sağlık meslek mensubunun gözetimini veya uygulamasını gerektirmeyen, bireysel olarak güvenle kullanılabilen "bireysel kullanıma yönelik cihaz"lardır. Bu ürünler hasta altı bezlerinin de yer aldığı tip tıbbi cihazlardır ve hastanın kendisinin seçip parasını ödeyip aldığı veya hasta yakınının seçip parasını ödeyip aldığı ürünlerdir. Önerimiz,

artık geri ödemesi yapılmayan bu ürüne ve Ek-3 Satış Merkezleri Haricinde Satışı Yapılabilecek Cihaz Listesi'nde yer alan bireysel kullanıma yönelik tıbbi cihazlar için tüketicinin alacağı ürünü seçmesinde yardımcı olacak ürün tanıtımı ve reklam faaliyetlerine olanak tanınmasıdır.

Biyosidal Ürünler Konusunda Yaşanan Sıkıntılar

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı yetki ve sorumluluğunda olan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği çerçevesinde ruhsatlandırılan biyosidal ürünlerin ruhsatlandırılma süreçlerinde birçok sorun yaşandığı bilinmektedir. Yaşanan sorunların başlıcaları; biyosidal ürünler için yapılan ruhsatlandırma başvurularında, Yönetmelik ile zorunlu kılınan bilgiler dışında bazı diğer bilgilerin de ürünün etiketinde yer almasının istenmesi, mevzuata uygun olmayan birçok talep ile ruhsatlandırma sürecinde sorunların yaşanması ve bu sorunlar nedeniyle evrakların işlem aşamasının, imza süreci vs. daha uzun sürmesi olarak sayılabilir.

Biyosidal ürünler ile ilgili bir diğer konu ise 5 Mayıs 2017 tarihinde duyurulan Biyosidal Ürünler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı'nda yer alan reklamlara yönelik değişikliklerdir. Taslağa reklamlara yönelik; "b) Biyosidal ürünlerin;

1) Televizyon, internet gibi mecralarda yayımlanacak video, grafik değiştirme biçimli (gif) animasyonlar gibi reklamlarının ardından "Biyosidal ürünlerin, güvenli depolanması ve kullanımı için etiketindeki talimatları okuyunuz! Gerekli önlemleri almadan biyosidal ürünleri kullanmayınız!" uyarısı ekranı kaplayacak, arka planda herhangi bir görsele yer verilmeyecek, en az 5 saniye ekranda kalacak ve bu süre boyunca seslendirilecek şekilde bulunur." hükümleri eklenmiştir.

On altı kelimededen oluşan "Biyosidal ürünlerin, güvenli depolanması ve kullanımı için etiketindeki talimatları okuyunuz! Gerekli önlemleri almadan biyosidal ürünleri kullanmayınız!" uyarısı hâlihazırda yürürlükte olan Yönetmelik gereğince alt yazı şeklinde yaklaşık 5 saniye olarak ekranda kalmaktadır. İlgili Yönetmelik gerekli bilgilerin ortalama tüketicinin algılayabileceği sürede ve biçimde iletilmesi için gerekli hükümleri içerdiğinden yeni bir düzenleme yapılmasının gerekli olmadığını düşünüyoruz. Ayrıca yürürlükte olan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği'nde yer alan ilgili hükümler AB Biyosidal Ürünler Tüzüğü'nde bulunan ilgili madde ile birebir uyumludur ve yukarıda eklenen hükümler uyumsuzluğa neden olacaktır.

Buna ilaveten; reklamların yayınlanmasına ilişkin tüm gereklilikler Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanmış olan "Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği" tarafından düzenlenmektedir. Bu yönetmelik; tüketiciye iletilmesi zorunlu bilgilerin ilgili reklamda tüketicinin algılayabileceği şekilde verilebilmesi için gerekli alt yazı yazım şekli, yazım boyutu ve ekranda kalma sürelerine ilişkin tüm detayları içermektedir.

Diğer yandan ilgili uyarı ifadesinin yapılan reklamların ardından ek süre olarak beş saniye düz bir ekranda verilmesi hükmü ile aslında tüketicinin evinde kullandığı, genel halk kullanımı için uygun olan biyosidal ürünlere karşı toplumda gereksiz bir korku, endişe yaratılmasına neden olacağı düşünülmektedir. Bu uygulama ile özellikle ticari reklamın önemli olduğu genel halkın kullandığı tüketim grubunda yer alan ürünlerde biyosidal ruhsatlı olanların ciddi bir haksızlığa / eşitsizliğe maruz kalacağı açıktır. Bu tip ürünlerin kullanımına ilişkin uyarıların AB'de ve mevcut uygulamada yapıldığı şekliyle reklamlarda yer almasının tüketicilerin ürünleri doğru kullanmasına teşvik edilmesi anlamında önemlidir. Ancak bu ürünlerin çok korkutucu olduğu

yönünde yanlış bir algı yaratacak şekilde düz ekranda verilen bir uyarı ifadesi haline dönüşmesi, biyosidal ruhsatlı ürünlerin imajında sebepsiz yere ciddi zedelemeye neden olacaktır.

Taslağa ayrıca; “3) Basılı ya da internet mecralarında kullanılacak reklamlarda bu bendin birinci alt bendindeki uyarı reklam için kullanılan alanın %10'undan küçük olmayacak şekilde yer alır.” hükmü de eklenmiştir. Basılı ya da internet mecralarında kullanılacak reklamlarda bulunacak uyarı kısmını %10 gibi alan olarak tanımlamak yerine okunabilir bir font büyüklüğü ile tanımlamanın daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Ticari Reklam Ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği Kapsamındaki “Karşılaştırmalı Reklamlar”

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği 10 Ocak 2015 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiş olmasına karşılık Yönetmeliğin Madde 8. kapsamına giren karşılaştırmalı reklamlara ilişkin hükümler bu maddenin ikinci fıkrası ertelenmek suretiyle geri bırakılmış olup 01 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Derneğimiz faaliyet alanı olarak kozmetik, temizlik ürünleri ve hijyenik kağıt sektörlerini kapsamakta olup tüm üyelerimiz bu alanlardan en az birinde faaldir. Sektörlerimiz tüketici odaklı olması nedeniyle marka yatırımı ile tüketici iletişimi ve reklamlar oldukça önem taşımaktadır. Ülke genelindeki reklam harcamalarında sektörlerimizin ilk sırada yer alması bunun bir göstergesidir. En fazla reklam veren ve tüketici iletişimini en çok kullanan sektörler olarak karşılaştırmalı reklamların önümüzde yıl itibarıyla serbest kalacak olması bizleri kaygılandırmaktadır. Kısa süre kalmış olmasına karşılık gerekli ve yeterli hazırlıkların henüz tamamlanamamış olması nedeniyle karşılaştırmalı reklamlar sektörlerimizin en önemli sorunu olarak öne çıkmaktadır. Bu konuda gerekli ve yeterli hazırlığın henüz yapılamadığına inanıyoruz. Bu nedenle, piyasa açısından hazırlıksız bir aşamada yürürlüğe girecek olan bu uygulamanın haksız rekabet yaratacak sonuçlar doğuracağı gibi hedeflenenin aksine tüketiciler nezdinde de karışıklıklara yol açacağı endişesini taşıyoruz.

Piyasa Gözetim ve Denetimi

Piyasa gözetim ve denetiminin (PG&D) bizzat ürünlerin tüketiciyle bulunduğu mecra ve noktalarda ve risk algısına göre gerekli ve yeterli yoğunlukta yürütülmesi kayıt dışıyla savaşta en önemli silahımızdır ve bu silahın layıkıyla kullanılması zorunludur. Ancak, bürokrasi tarafından çok sayıda koordinasyonsuz ve keyfi denetim yapılarak işletmelerin gücü ve enerjisi gereksiz yere tüketilmektedir. Esasında çarşıda/pazarda neler olup bittiği, oralarda tüketiciye sunulan ürünlerden ne kadarının güvenli/kayıtlı, ne kadarının kayıt dışı ve güvensiz olduğu bilgilerine ihtiyaç duyulmakta olup bu konuda yeni bilgiye ulaşmak için de denetimin doğrudan piyasaya çıkmak suretiyle 'sahaya inen' denetçiler eliyle yapılması, denetim mekanizma ve örgütünün bu yönde güçlendirilmesi ve genişletilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bakanlıkların kendi sorumlulukları altındaki tüketim ürünlerini piyasada denetlemek üzere gözetim ve denetim faaliyetlerini yürüten PG&D birimleri bulunmaktadır. Pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede ise PG&D faaliyetleri tek elden yürütülmektedir. Ülkemizde de bir Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kurumu (PG&DK) kurularak Bakanlıklar bünyesindeki ilgili piyasa denetim birimlerinin bu merkezi kuruma bağlanmasının çok yararlı olacağı düşünülmelidir.

Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele

Ülkemizde kayıt dışı genelde "merdiven altı" üretim olarak bilinmekte olup ucuz ve içeriğinde ne olduğunu bilemediğimiz ve büyük olasılıkla tüketicinin sağlığına zarar veren ürün veya mal olarak algılanmaktadır, halbuki bundan çok daha geniş bir kapsamı vardır. Mesela çok iyi kalitede bir ürün piyasaya verilirken bir kısmı faturasız olarak veriliyorsa, faturasız satılan bu kısım "kayıt dışı" tanımının tam göbeğinde yer almaktadır.

Perakende noktalarında sıklıkla karşılaşılan bir durum her alış-verişte fiş verilmemesidir; istemeyen kişiye fiş verilmez. Rapor içerisinde bahsedilen pazar araştırma şirketleri yaptıkları satış ölçümlerinde satın almaların mutlaka satış fişi ile teyit edilmesini istemektedir, lakin sadece çok büyük ve büyük marketlerde bütün satın almaların fişle kayda girdiğini söylemek mümkündür; diğerlerinde ise fiş vermek ihtiyaridir. Söz konusu büyük ve çok büyük marketler perakende ticaretin %25 kadarını gerçekleştirmektedir; perakendenin kalan kısmı ise fiş kesmenin ihtiyarı olduğu satış noktalarında yapılmakta ve kayıt dışı ekonomiye konu olabilmektedir.

Ülkemizde uzun yıllardır sürdürülen ve bazı durumlarda en yetkili ağızlar tarafından dillendirilen "kayıt dışı ekonomi" söylemi 2000'li yılların başlarında resmi bir zemine oturtulmuş olup 2007 yılından başlayarak Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele Eylem Planı örgütlenerek yürütülmeye başlanmıştır. İlk "Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele Stratejisi Eylem Planı" 2008-2010 dönemini (<http://www.gib.gov.tr/kurumsal/eylem-planı>) kapsamakta olup bu plan çerçevesinde ilkeler ve hedefler belirlenmiş ve tablolar halinde listelenmiştir. Daha sonra 2011-2013 planı yürütmeye konulmuştur. 5 Ekim 2012 Tarihinde Ekonomi Bakanı Sn. Mehmet Şimşek yaptığı basın toplantısında bu konuya geniş yer vermiş, grafiklerle kayıt dışı ekonominin 2002 yılında %32,4 iken 2011 yılı sonunda %27,7 seviyesine indirildiğini ve bu yönde ilerlemeye hızlanarak devam edileceğini belirtmiştir. O zaman dahi kayıt dışı ekonomide kozmetik sektörünün önemli payı olduğu düşünülerek "Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele Stratejisi Eylem Planı" 2011-2013 planında 27 numaralı eylem olarak "Kozmetik Ürünler Takip Sisteminin uygulamaya konulacağı" ilan edilmiştir. Söz konusu "Ürün Takip Sistemi" (ÜTS) 2016 yılı Mart ayı başında kozmetik ürün bildirimine açılmış olup şu anda tam kapasiteyle kullanılmaktadır, lakin ilgililerin de 2016 yılı ortalarında yapılan plan gözden geçirmesi sırasında beyan ettikleri gibi "Kayıt Dışı Ekonomi ile Mücadele" konusunda fayda sağlaması beklenmemektedir.

Kozmetik ürünlerin mevzuatında hükmedildiği şekilde bildirim yapılarak piyasaya verilmesi ve sonrasında denetimlerin piyasada yürütülmesi gerekirken geldiğimiz noktada Ürün Takip Sistemi (ÜTS) adı verilen kayıt sistemi üzerinden "Başvuru ve İzin" sistemi olarak yürütülüyor olmasının ileriye dönük gizli sorunlar içerdiğini düşünüyoruz. 2010 yılında kozmetik ürün bildirimlerinin kolayca yapılabilmesi için devreye alınan EUP (internet üzerinden güvenli bildirim) sistemine karşılık 2016 yılında yeterli ön hazırlık yapılmadan ve geçiş süresi verilmeden kullanıma açılan ÜTS Projesinin (ve buna paralel olarak EUP portalının kullanıma kapatılmasının) esas çıkış noktası "Kayıt Dışıyla Mücadele Eylem Planı (2011-2013)" içerisinde Sağlık Bakanlığı'nın kayıt dışı ile mücadele stratejisine katkı sağlamak üzere konulan eylemdir (27 Sayılı Eylem), yani amaç kayıt dışı ile mücadele etmektir. Ancak ÜTS'nin EUP'ye göre daha fazla bilgi toplamak için tasarlanmış olması, eskiden EUP üzerinden 5 dakikada yapılan bildirim önceden hazırlıkların yapılması şartıyla ÜTS'de ancak bir saatte yapılabilmesine imkan vermektedir. Ayrıca ÜTS sistemine bildirim yapılabilmesi için ürünün mutlaka tekil bir barkod ile ilişkilendirilmesi gerekmekte olup bu ve diğer özellikleri nedeniyle ÜTS'nin

kayıt dışındaki firmaları kayıt içerisine almak konusunda bir teşvik sunmadığı, bilakis kayıtlı firmaların bir kısmının kayıt dışına kaymaları için önemli bir baskı oluşturduğu görülmesi gereken bir gerçektir.

Ülkemizde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun veri tabanında kayıtlı olduğunu bildiğimiz ve kozmetik alanında faaliyet gösteren yaklaşık 5.019 üretici/ithalatçı şirket bulunuyorken, Avrupa Birliği ülkeleri toplamında bu sayı 5.500 civarındadır. Kozmetik sektöründe gri alanlarda faaliyet gösteren ve kalitesiz/mevzuatına aykırı ürünleri kayıt dışı olarak piyasaya veren firmaların denetim altına alınamaması sebebi ile pazarda taklit, sahte ürün ve vergi açısından suç teşkil eden kayıt dışı faaliyetler ülke ekonomisine büyük kayıplar yaşatmakta ve bu ürünler nedeniyle, üreticiler, satış noktaları ve (sağlık tehdidi açısından değerlendirildiğinde) nihai tüketici de zarar görmektedir.

Fikri sınaî mülkiyet hakları konusunda taklit ve sahte ürüne yönelik gerekli kanuni düzenlemeler yapılmak suretiyle caydırıcı cezalar getirilmesi ve patent, marka ve endüstriyel tasarım konusunda ihlallerin önüne geçilmesi; Ticaret Odası ve/veya Sanayi Odasına kayıt yaptıran işletme/firmaların onay sürecinin yeniden gözden geçirilerek kayıt dışı ve sahte ürün üreten firmalara yaptırım uygulanması ile benzer diğer tedbirlerin alınması gereklidir.

Ticari ve Ekonomik Anlamda Yapılması Gerekenler

Firmalarımızın öncelikli hedefi, ülkede ve dünyadaki gelişmeleri takip ederek, bu sektörlerin gelişiminden pay almaktır. Sektörlerimizde faaliyet gösteren girişimcilerimiz ülkeye ve topluma fayda sağlayacak, tüketicinin beğenisini kazanacak bilimsel temelli projeleri hayata geçirerek, Türkiye'nin bu alanlarda gelişmiş ülke standartlarında bir üretici olarak konumlanmasına yardımcı olmak istemektedirler. Sivil Toplum Kuruluşları, Yetkili Mercî ve sektör firmaları arasında verimli bir diyalog oluşturmakta ve sektörlerimiz ile ilgili yapılacak düzenlemeler konusunda paydaşlar arasında yapıcı ve samimi bir diyalog oluşmasına katkıda bulunmaktadırlar. Bürokrasinin de bu diyalog içerisinde düzenli olarak yer alarak üzerine düşeni yapması ve sistemlere işlerlik kazandırması gerekmektedir.

Bilgi Kirliliğinin Önlenmesi

Günümüzde tüketicilerin sürekli olarak maruz bırakıldıkları bilgi kirliliği önemli bir sorundur. Gerek sosyal medyada, gerekse yazılı ve görsel basında asılsız haberler olabilmekte ve bu da tüketiciyi kaygılandırmaktadır. Tüketicilerin haklarını koruyarak güvenli ürünlere ulaşmalarını sağlamak sektördeki paydaşlar için birinci derecede önem taşımaktadır. Tüketiciyi kaygıya sevk edebilecek konulara karşı bilinç düzeyini arttırmak için bilgilendirme çalışmalarına hız vermeli, diğer taraftan medya aktörleri de ellerine geçen bilgileri haberleştirirken aynı özerkiyle, tüketicilerin doğru ve etkili şekilde bilgilendirilmesini sağlamalıdır.

Güvenilir Piyasa Verilerine Erişimdeki Sıkıntılar

TÜİK tarafından ülkemizde pek çok konuda istatistiki veri toplanmakta olup vatandaş bu verilere internet üzerinden erişebilmektedir. Lakin TÜİK kanun gereği olarak bazı verileri, kaynağını korumak amacıyla gizlemektedir. Mesela ülkemizde geçen üç aylık dönemde ne kadar pudra üretildiğini öğrenmek isterseniz bunu TÜİK'in sitesinden araştırabilirsiniz, lakin sonuçta ulaştığınız bilgi sadece bu kategoride "(*1) İstatistiki Birim Sayısının Üçten Az Olması" nedeniyle ve üreticilerin korunması için bilgi verilemediğidir. 'Göz Makyaj Müstahzarları' için bilgi arıyorsanız yine şansınız yoktur, bu sefer de "(*2) İstatistiki Birim Sayısı Üç Ve Daha Fazla Olduğu Halde Herhangi Bir Birime Ait Bilginin O Hücredeki Toplam Bilginin % 80 den, Fazlasını Oluşturması" nedeniyle size bilgi verilememektedir. Son olarak karşınıza "(*3) İki Birime Ait Bilginin % 90 dan Fazlasını Oluşturması" nedeniyle bilgi verilemediği uyarısı da çıkabilir. Lakin siz sadece toplam bir değerle ilgileniyorsanız, Mesela Türkiye'nin toplam kozmetik üretimini bilmek istiyorsanız TÜİK'in elindeki bu NACE koduna ait bilgilerin hepsini toplayarak size vermesi hiç te zor olmamakla birlikte internet üzerinden veri tabanı araştırmasında böyle bir imkan tanınmamıştır. Tabi ki ülkemizin bu ürün kategorilerinden her birinde ne kadar üretim yapıldığını bilmek isteriz, lakin böyle bir imkan tanınmıyorsa hiç değilse bir üst tanım seviyesinde bakabilme imkanı verilmelidir. Her ne kadar TÜİK tarafından yayımlanan "Sanayi Ürünleri Yıllık Üretim ve Satış İstatistikleri" tabloları oldukça geniş ve doyurucu bilgi veriyor olsa da bu tablolar çok geç bir tarihte, mesela 2016 yılına ilişkin istatistikler ancak 2017 yılının Aralık ayının ikinci yarısında yayımlanıyor ve sadece geçmişe dönük değerlendirme yapmak amaçlı kullanım mümkün oluyor; geleceğe yönelik projeksiyon yapmakta veya o günü değerlendirmekte zorlanıyoruz.

Böyle bir imkana erişemediğimiz için biz biraz daha zor bir yolu seçtik, pazar araştırma şirketlerinin bu şekildeki detaya inmeyen ülke genelindeki tüketimi gösteren tablolarını kendileriyle görüşerek ve iyi niyet çerçevesine işbirliği yaparak elde edip bunların veri içeriğiyle birlikte derleniş metotlarını da inceleyerek Türkiye genelindeki tüketim verilerine ulaşmaya çalıştık. Bu işi yıllardır küresel bazda yapan firmaların bize sağladığı imkanlarla oldukça tutarlı ve yakın rakamlara ulaştığımızı da söyleyebiliriz.

AB Pazarının Türkiye İş Dünyası Açısından Önemi

Türkiye'nin en önemli dış ticaret partneri Avrupa'dır; pek çok hammaddemizi AB ülkelerinde ithal ettiğimiz gibi ihracatımızın da önemli kısmı AB ülkelerine yapılmaktadır. Bazı sıkıntılarının yaşanmakta olduğu, bugünkü haliyle Gümrük Birliği'nin bazı sektörler için problem yarattığı bilinmekle beraber sorunların üzerine gidilmesi ve müzakereler yoluyla her iki taraf için de olumlu sonuç verecek çözüm önerilerinin masaya konulması gerektiğini düşünüyoruz.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

A.C. Nielsen, Euromonitor International ve İPSOS KMG Pazar Araştırma Firmaları, İstanbul. 2011 – 2017, Hane Halkı Çalışmaları, Sektör Raporları ve Firma Raporları.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), (www.tuik.gov.tr), 2011 – 2017, Dış Ticaret İstatistikleri, Sanayi Üretim İstatistikleri, Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri

TOBB Sanayi Veritabanı, (www.sanayi.tobb.org.tr), 2018, İllere Göre Üretim Kapasiteleri, İllere Göre Çalışan Sayısı Dağılımı

Cosmetics Europe, Socio-Economic Contribution of the European Cosmetics Industry Report, (www.cosmeticseurope.eu/files/1515/2872/3401/CE_Socio_Report_2018.pdf), May 2018